

POMPEI. FESTI. DE INTERPRETA
TIONE. LINGVE. LATINE.

A

VGUSTVS locus sanctus ab auiū
gestu id est quia ab aibus significat9
est sic dictus siue ab auium gustatu:
quia paste id ratum fecerunt

Augur ab aibus gerendo q3 dictus:
quia Per eum auiū gest9 edicitur siue

ab auium garritu: unde augurium

Auspiciū dicitur ab aue specienda. Nam quod nos
cū prepositione dicimus aspicio. Apud ueteres sine
prepositione specio dicebatur.

Affectare est pronum animū ad faciendum habere.

Armillum uas uinariū in sacris dictum: quod har
mo id est humero deportetur.

Aerarii tribuni a tribuēdo ere sunt appllati. aerariū
sane populus Romanus in ede Saturni habuit.

Apricū locū a sole aptum a greco uocabulo
quasi a phrici id est sine horrore: uidelicet frigoris:
unde etiam putatur & a phrica appellata.

Amena dicta sunt loca: que ad se amanda alliciant id
est trahant

Affectata femina: uel in bonam partem dicitur uelut
honorata: uel in malam quasi ad extremum pericu
lum adducta.

Aquagium quasi aque agiū id est aque duct9 appllatē

Aquiliciū dicitur cum aqua pluuialis remediis qui
busdam ut quondam si creditur manuali lapide in
urbem ducto:

Aqua dicitur: a qua uiuamus. aqua & igni ideo inter
dici solet dampnatis: quā accipiūt nupte: uidelicet:

quia he due res humanam uitam maxime continēt
itaq; funus p̄secuti redeuntes ignē sup̄gradiebāt
a qua aspersi: qđ genus purgationis uocabant suffi
tionem.

Axitiosi factiosi dicebantur cum plures unam quid
agerent facerentq;.

Axit autem dixisse antiquos pro egerit manifestū ē:
unde axagies m̄iēres siue dii dicebāt unā agentes.

Alites uolatu auspicia faciētes iste putabāt Buteon
Aquila Vulturius.

Axiamenta dicebantur carmina saliaria: que a saliiis
sacerdotibus cōponebant ī uniuersos hoīes op̄posita
Nam in deos singulos uersus fieri a noībus eorum
appellabantur: ut Ianuli: Iunoni. Mineruii.

Axis: quē greci axona uocant: plures habet significa
tiones. Nam & pars est celi septentrionalis: & sti
pes teres circa quem rota uoluitur uel uertitur &
tabula sectilis axis dicitur.

Ador farris genus: edor quōdā appellatum ab edēdo
Vel quod aduretur: ut fiat tostum: Vnde in sacri
ficio mola salsa efficitur.

Adoreā laudē siue gloriā esse dicebant: qđ gloriosum
eū putabant esse: qui farris copia abundaret:

Arma dicuntur ab armis proprie id est umeris depen
dentia: ut scutum: gladius: pugio: sica: & ea quibus
procul preliantur: Tela.

Armita dicebatur uirgo sacrificans: cui lacinia toga
in humerum erat reiecta: legibus etiam sancitum
erat laurenti ne pomum ex alieno legatur ī armum
id est quod umeri bonus sit.

Armentum id genus pecoris appellatur: qđ ē idoneū
ad opus armorū. Inuenies tamen feminine armētas

apud Ennium.

Album: quod nos dicimūs: a greco : qđ ē alphi
appellatum Sabini tamen Alpum dixerunt. Vnde
credi potest nomen Alpiū a cādore niuium uocatū
Albensia stuta dicebantur: quibus albenses: qui sunt
Marsi generis usi sunt: hec eadē decumana uocabāt
quod essent amplissima: ut decumani fluctus.

Albiona. ager transiberim dicitur a luco albionata: ī
quo loco bos alba immolabatur.

Albula tiberis fluuius dictus: ab albo aque colore.
Tiberis autem Tiberio Silio rege albanoꝝ qđ is
in eo extinctus est.

Ambo ex greco dictū uideēt: qđ illi dicūt.

Ambactō apud Enniū lingua gallica seruus dicitur.
Am prepositio loquelaris significat circū: unde supra
seruus Ambactus id est circum actus dicitur.

Ambest tertie persone uerbum est: ut nullam habeat
aliam declinationem.

Ambiegni: bos & ueruex appellabantur cū ad eorum
utraq; latera agni in sacrificium ducebantur:

Ambidens siue bidens ouis appellabatur. que sup̄io
ribus & inferioribus est dentibus.

Ambemitto significat demitto uel aufero emere anti
qui enim dicebant pro accipere.

Ambaruales hostie appellabantur: que pro aruis a
duobus fratribus sacrificabantur:

Amburbiales hostie dicebantur: que circū terminos
urbis Rome ducebantur.

Ambustus circum ustus.

Ambitus proprie dicitur circuitus edifiōrū patēs ī
ī latitudinem pedes duos & semissem ī longitudinē
idem quod edificium: Eodē uocabulo crimē auaricie:

Alpes uandore liti

Emere p̄ accipere

uel affectati honoris appellatur.
Adolescit a greco uocabulo id est cresco uenit: unde
fiunt Adultus & Adolefcens quasi crescens.
Altare eo: qđ i eo igris excrescit: & exolet9: qđ excessit
olefcendi modum & in oleuit id est creuit.
Altaria sunt in quibus ignis adoletur.
Aliuta antiqui dicebant pro alter ex greco ad alios
transferentes hinc est illud i legibus Nūmepōpili
si quis aliuta fasit ipsos Ioui Sacer esto.
Astu apud poetas astutiam significat: cui9 origo ex
greco oppido Asti deducit: in quo: qui uersati assi
due sint cauti atq; acuti esse uidentur:
Astutus arte tutus.
Algeo ex greco algo dicitur id est doleo ut sit frigg9
dolor quidam membrorum rigore coniectus.
Ast significat at: sed autem.
Anus ab annorum multitudine: quoniā antiqui non
geminabant consonantes: uel qđ iam sit sine sensu
quod grece dicitur
Amussim reglariter: tractum a regula: ad quā aliqd
exequatur: que amussis dicitur: quidam esse dicunt
non tacere. quod mutire interdum dicitur loqui:
Adgrettus apud Ennium Adgrettus facti pro eo qđ
est adgressus ponit: qđ uerbo uenit a greco surgo
Angnus ex greco annos deducitur: qđ nomen apud
maiores cōis erat generis sicut & lupus: qđ uenit
ex greco
Aegrum ex greco appellatur Anugron a quibusdam
putatur a uoce doloris appellari: quod est ai.
Amus ex greco uenit: quem illi dicunt &
quod nos triuium illi dicunt.
Alterum Sinnigait idē significare: quod apđ grecos

Eteron. Et quidam uero ex utroq; oppositū eē illos
Alter & pro non bono dicit: ut in auguriis Altera
appellatur que utiq; prospera non est. sic aliter non
nunq; pro aduerso dicitur & malo.
Aliensis dies dicebatur apud Romanos obscenissimi
ominis ab Alia fluuio idem ubi Roman9 a Gallis
fusus exercitus est.
Adleatī dicebant apud Romanos: qđ ppter i opā ex
equestri ordine in senatorū numero sunt a sumptū
Nam P̄res dicūt: qui sunt patritii gñis. Cōscripti
sunt: qui sunt in senatu litteris annotati.
Altercatio uirgatio.
Alternatio p uices successio. unde Alternatim.
Alma sancta siue pulchra: uel alens ab alendo scilicet.
Altellus Romulus dicebatur quasi altus i tellure: uel
quod tellurē suā aleret siue qđ aleret telis: uel qđ a
Tacio sabinoꝝ rege postulat9 sit i colloqo pacis: &
alē nis uicib9 audierit loc9q; fuerit. sicut. n. fit a mar
co Marcell9: a Vafra uafrafello: ita ab alēno alt ell9
Altensis ab alendo dict9: uel ab altitudine.
Alterplicem id est duplicem:
Altertra id est alterutra.
Alcedo dicebāt ab antiqs p altyone: ut p Ganymedē
Alca gen9 farris d̄r: qđ alit corp9. cata mit9
Alcarie meretrices appellabāt in Cāpania: solite añ
pistrinam oleariorū uersari quest9 gracia sicut he:
que ante stabula sedebant: dicebantur prostibule:
Almicies habitus almarum rerum.
Allux pollex scandens pximū digitū: quod uelud in
siluisse in aliū uideat qđ grece dicitur.
Alueolum tabula aleatoria.
Alu9 uēter femie ab alēdo dicta ē. n. feminini generis

Angor est animi uel corporis cruciatio, proprie a greco id est strangulatione dictus: unde & Fauciū dolor anguina uocat: Platus uellē me in anguinā uerti quo hinc aniculo fauces preoccuparent:

Antigerio antiqui pro ualde dixerunt.

Anacreon Terentius pro anatea ponit.

Anteurbana predia urbi propinqua.

Antarium bellum: quod ante urbem geritur.

Antipagmenta ualuarum ornamenta que ante ad pingunt id est adfigunt: Ante fixa que ex ope figulino tectis adfigunt sub stillicidio: Axare nominare.

Aureas auriga. aureas enim dicebat frenū: quod ad aures equorum religabatur ut orias quo ora coercerentur

Auritus a magnis auribus dicitur. ut sunt asinorum & leporum: alias ab audiendi facultate.

Aurum dictum quod precipue custodit. grece enim custodire dicitur. Unde & thesaurum Hipocrates medicus de nomine inuentoris additum putat: quem uocatum ait. Aurion.

Aurion quidam ad similitudinem Aurore coloris nomen traxisse existimant nonnulli: quia mentes hominum auertat

Alii a sabinis translatum putant: quod illi ausum dicebant

Auricalcum uel oricalcum quidam putant componi ab ere & auro: siue quod colorem habeat aureum. Oricalcum sane ab eo dicitur: quod in montuosis locis inuenitur: mons enim grece oros appellatur.

Acus dicitur qua sarcinatrix: uel etiam ornatrix utitur palee. etiam de frumento quedam acus dicuntur: exercitus quoque in structio: quod ea pars militum uentissima est ad hostem uulnerandum acumine telorum. Totum autem ex greco fremde trahitur: quoniam sarcire apud illos dicitur.

Assiduus dicitur: quia in ea re: quam frequenter agit quasi confedisse uideatur. Alii assiduum locupletem quasi multorum assium putarunt dictum. Alii uero: qui proprio sumptu militabat ab asse dando uocatum estimarunt.

Andruare recurrere a greco uerbo Andrami

uenit. hinc & druā uocata est textricis instrumentum

Antroare gratias referre. Truāt mouēt: uestra quoque uocant quo per mouent coquentes exta.

Aucupedius dicebatur: cui precipuum erat in currēdo pedum acumen.

Adrumauit rumorem fecit: siue conmurmuratus est quod uerbum quidam a rumine id est parte gutturis putant deduci.

Acieris securis erea: qua in sacrificiis utebantur sacerdotes.

Aplustria nauium ornamenta: que quia erant amplius quam essent necessaria usui aplustria dicebant.

Agina est: quo inseritur scapus Trutine id est in quo foramine Trutina se uertit. unde aginatores dicitur: qui paruo lucro mouentur:

Agonium diem appellabant: quo rex hostiam immolabat. Hostiam enim antiqui agoniam uocabant

Agonium etiam putabant deum presidentem rebus agendis. Agonalia eius festiuitatem: siue quia Agonos dicebant montes: agonia sacrificia fiebant in monte. hinc Rome mons quirinalis agonius & collina porta agonensis.

Agonium ludum ob hoc dictum: quia locus in quo ludus initio factus fuit sine angulo: cuius festa Agonalia dicebantur.

Agea uia in naui dicta: quod in ea maxime queque res agi

Agonias hostias putat ab agēdo dictas.
Albogalerus a Galea noīatur. est enim pileus capitis
quo diales flamines id est sacerdotes Iouis utebāt
fiebat enim ex hostia alba Ioui cesa: cui affigebāt
apex uirgula oleagina.
Apluda ē genus minutissime palee frumētī: siue panici
de qua Neuius Ne hordiaria apluda est hodie: quā
tu nequeor: Sicut qui Apluda sorbitionis liquidissi-
mum putant genus: quod flatu deiiciatur & quasi
applodatur.
Aridum est: quod proprie naturalem humorem amisit
dicitur autem per contrariam significatiōem: quod
irrigari desierit. Nam aridū grece irrigare est.
Aptus cum propria significatiōe itelligat poni tamē
sola pro adepto sicut apisci pro adipisci.
Area proprie dicitur locus uacuuus quasi ex aruerit &
non potest quicquid generare.
Angulus a greco aggilos uenit: siue ab eo: quod eg-
tis id est proprie adducantur: quia ex diuerso coactam
faciunt anguli formam.
Adfines in agris uicini siue consanguinitate coniuncti
Anhelare haurire a greco descendit. Liuius. Florem
anhelabant liberi ex carchesiis.
Anelabris mensa ministeriis diuinis apta. uasa quoque
quibus in ea sacerdotes utuntur andabria appellat
Acumilente femine menstruo tempore appellatur
unde trahitur inquinamentum.
Antras conualles: uel arborum interualla.
Afferia aque: que inferis libabatur dicta a ferendo
siue uas uini: quod sacris adhibebatur.
Affatim dictum a copia fatendi: siue abundanter liuius
Affatim: edibibulsi. Terentius. Affatim dixit p

eo: quod est ad lassitudinem.
Amenta: quibus ut mitti possint uinciunt iacula: siue
solarum lora ex greco: quod ē appellata: uel
quia aptantes ea ad mentum trahant.
Adtegrare est uinū in sacrificiis augere. Integrare
enim & minus factum est in statum redigere.
Atritum & tritum ex greco descendit: quia illi ueste
tritam triuioni & triuonion appellant id est uestis
atrita & lacera.
Adtestata dicebant fulgura: que iterato fiebant: uide
licet sacificationem priorum adtestantia.
Attibernalis habitator continue taberne: quod genus
domicilii antiquissimum Romanis fuisse testimo-
nio sunt externe gentes: que adhuc tabulatis habi-
tant edificiis. Vnde etiam tecta castrensia: quibus pel-
libus contegantur: tabernacula tamē dicuntur.
Atte appellantur: quia propter uicium crurum aut pedū
plantis insistent & attigunt magis ad terrā quam am-
bulant: quod cognomen Quintio poete adhesit.
Attam pro reuerentia seni cuiuslibet dicimus quasi eum
aui nomine appellemus.
Adagia ad agendum apta.
Adasia Iouis uetula recentis partus.
Aprogre infirmare.
Ad aut prope personā significat: ut eo ad Pompeium
aut locum ut abit ad theatrum:
Apud mutuam loci & persone coniunctionem signi-
ficat: ut cum dicimus cenā apud amicum.
At differentiam rerum significat: ut cū dicimus Scipio
est bellator. At Marcus Cato orator.
Addicere proprie est idem dicere & approbare dicere
do alias addicere damnare est.

Aedis domicilium in edito positum simplex atq; unig
aditus: siue ideo edis dicitur: quod in ea euum degat
quod grece uocatur. Itaq; edificare cum sit
proprie edem facere. ponitur tamen i omni genere
constructionis.

Aedituus edis sacre tutor id est curam agens.

Aeditumus edis intimus.

Aedilis iitio e dictus magrat9: qui edium non tantu
sacrarum sed etiam priuataꝝ cura gerebat. Postea
hoc nome & ad magrat9 trāslatum e. Dict9 e aut
edilis: qd facilis ad eu plebis adit9 eēt. Sed edilitas
dicebatur eadem dignitas: ut Pontificat9 magrat9

Atrium proprie est genus edificii ante edem cōtinēs
mediam aream: i qua collecta ex omni tecto pluuia
descendit. Dictum aut atriu: uel qa id gen9 edificii
ab atriensibus etruvie sit primum institutum: uel
quia a terra oriatur quasi aterrium.

Auus patris matrisq; pater dictus a greco uocablo: qd
est apud eos papos mutatis quibusdam literis. Alii
uolunt: quod ex ea uoce appelletur q; apud eos gre
cos Auos appellatur. significatq; magnu: quonia
ueluti magnus pater sit auus. Alii putant auu dic
tum esse quia ad duos attineat: quasi ad duum: uel
quia ad patrem sit additus.

Abauus dicitur quia abest ab auo & est coeuus aui.

Attauus quia atta est aui id est pater: ut pueri usur
pare solent.

Auunculus matris mee frater traxit appellationem
ab eo: quod eque tertius a me: ut auus est: sed non
eiusdem iuris ideoq; facta uocabuli diminutione siue
auunculus appellatur: quod aui locum optineat &
proximitate tueatur sororis filium.

Amita patris mei soror: quia similiter tertia a me sit
atq; auia uideri potest dicta ex eo: quod ab antiquo
ribus auia sit uocitata. Siue amita dicta est quia a
patre amata est. Nam plus sorores a fratribus quam
fratres diligunt solent: uidelicet propter dissimilitudi
nem personarum: que ideo minus habet dissentiois
quo minus emulationis.

Auillas agnus recentis partus.

Agnus dr a potu qd significat castum
eo quod sit hostia pura & molatu apta.

Auere nihil est aliud q cupere argumento est auidum
& auiditatem: ex quibus cupiditas intelligitur: cum
significet & gaudere.

Adscripti dicebantur. qui in colonias noia dedissent
ut essent coloni.

Adscriptitii ueluti quidam scripti decebantur: qui sup
plendis legionibus adscribebantur: hos & accensos
dicebant: quod ad legionum censum essent adscripti
quidam Velites: questiti inermes sequerentur ex
ercitum non nulli Ferentarios: quod fundis lapidi
busq; preliaturi eo modo ferrent: que in hostes ia
ceret. Alii Rorarios siue rorarios: qd id gen9 hoim
currēs in modū rorantis tempestatis dimicaret.

Auscere est adiungere uel assumere.

Auctatariu dicebant antiqui: quod super mensuram
uel pondus iustum adiciebatur: ut cumulus uocat
in modio.

Auctum uocabatur spatium circi: qd super de finitu
modum uictorie adiungitur.

Argennon argentum percandidum.

Arbit dr iudx: q totiq rei heat arbitrariu & faculte

Amicinū utris pediculum: ex quo uinum defunditur.

Adscripti
Aenfi

Velites
ferentarios
rorarios

Arbosem p arbore antiq̄ dicebāt. robosem p robore.
Arbitrarium dicitur sentētia: que ab arbitro statuitur
Arbitrarium cum adhuc res apud arbitrum gerit̄.
Amicitie uocabim̄ ab amore deducit̄ q̄uis interdum
uittuperandus sit amor. ab antiquis autem amici &
ameci per. e. litteram efferebantur.
Adpromissor ē: qui quod suo nomine promisit idē p
altero quoq; promittit.
Aduersus aut cōtrarium significat: aut idem qd̄ erga
Arcire est continere: Vnde arcus in edificiis dictus ē
quia se ipse cōtinet. Alii dicūt arcum dictū esse ab
opere arrigendo in altitudinem.
Arcirma gen9 palustri ē modici: qd̄ hō gestare possit
Argeos uocabant stirpeas effigies: que p uirgines
uestales singulis annis iaciebantur in Tiberim.
Arcere ē p̄hibere & si r̄ arcet p̄hibet. Porcet quoq;
dictū ab antiq; q̄si porro arcet: & p eo qd̄ ē cōtinet
ponit̄: und̄ coercere cōtinere dicim9: trahit̄ aut̄ hoc
uerbū a grecoꝝ maḡatu quē illi archin uocant: in
cuius potestate ē uel cogere uel prohibere.
Archani sermonis significatio trahit̄: siue ab arce que
tutissima ē ps urbis: siue a ḡne sacrificii: qd̄ in arce
fit ab augurib9: adeo remotum a noticia uulgarī: ut
ne l̄ris qdem mādēt: Sed p memoriā successorū ce
lebret̄: siue ab archa: in qua que clausa sunt tuta ma
nent cuius ipsius origo ab arcendo pendet.
Arculum appellabāt circulum: quē capiti imponebāt
ad sustinenda commodius uasa: que ad sacra publica
capite portabantur.
Arculus putabatur esse deus: q̄ tutelā gereret archaꝝ
Arculata dicebāt circuli q̄ ex farina ī sacrificiis fiebāt
Arcula dicebāt auis: que ī auspiciis uetabat aliqd̄ fieri

Asseres dicti: qd̄ assideant parieti trabibus q̄.
Assiratum apud antiquos dicebatur genus quoddam
portionis ex uino ex sanguine temperatum: quod la
tini prisca sanguinem assir uocabant.
Ambrices regule: que transferis asseribus & tegulis
interponuntur:
Antes sunt extremi ordines uine aꝝ: unde etiā nomē
trahunt. Ante sunt latera hostiorum.
Ambitus proprie dicitur inter uicinorum edificia lo
cus duorum pedum & semipedis ad circumeundi
facultatem relictus. Ex quo etiam honoris ambitus
dici ceptus ē a circumeundo supplicandoq;
Ambitiō est ipsa actio ambiendi:
Amnis proprie dicitur a circumnando: quod ex greca
prepositione sumptum est quod significat
circumnare id est fluere.
Ambiguum est: quod in ambas partes agi animo pōt
huiusmodi apud grecos dicuntur Amphiboli:
Ambrones fuerūt gentes quedam gallice que subita
in undatiōe maris: cū amisissent sedes suas rapinis
& predationibus se atq; suos alere ceperunt eos &
cimbros theutonosq;. C. Mari9 deleuit: ex quo trac
tum ē: ut turpis uite hominis Ambrones dicerent.
Anthie muliebres capilli remissi ī frōnte appellati ex
greco uidentur: qd̄ enī nos cōtra anthion illi dicūt.
Amneses appellantur urbes site ppe amnē: ut a mari
maritime: unde Interamne & Antemne dicte sunt
qd̄ iter amnes posite sunt: & qd̄ añ se hēant amnes
Amtermini: qui circa terminos prouintie manent:
un̄ Ammiciri Amburbium Ambarualia Amplex
us dicta sunt.
Angiportus est iter compēdiariū in oppido eo: qd̄ sit

angustus portus id est aditus in portum.
Angerone dee sacra a Romanis instituta sunt cum
angina omne genus animalium consumeret cuius
festum angeronalia dicebantur.
Actus modo significat in comediis & tragediis certa
spatia canticorum: modo iter inter uicinos quatuor
pedum latum: modo in geometria minorem partem
iugeris id est. c. xx. pedum: modo motum corporis: ut
histrionum & saltatorum quae etiam ex hoc ipso actiuosi dicitur
Auxiliares dicuntur in bello socii romanorum: exterarum
nationum dicti ex greco uocabulo quod nos
dicimus rerum crescentium auctorem.
Ausoniam appellauit Auson Vlixis & Calypsus filius
eam primam Italiae: in qua sunt urbes Beneuentum &
Cales. Deinde paulatim tota quoque Italia: que a pe-
nino finitur: dicta est ausonia ab eodem duce: a quo
etiam Urbem Aruncam conditam ferunt.
Alumeto pro laumedonte a ueteribus romanis: nec dum
assuetis grece lingue dictum est sic Melo pro nilo. Ca-
tamitus pro Ganymede: Alphius pro Alpheo dicebantur
Accensi dicebantur: qui in locum mortuorum militum subito
surrogabantur: dicti ita quia ad censum adiciebantur.
Acerra ara: que ante mortuum poni solebat in qua
odores incendebantur. Alii dictum arculam esse turariam
scilicet ubi thus reponerent.
Apex qui est sacerdotum insigne dictus ab eo quod
prehendere uinculo antiqum Apere dicebantur: unde apertus
is qui uenienter alicui iunctus est.
Attanium est poculi fictilis genus: quo in sacrificiis
utebantur sacerdotes potitiani.
Atroces appellantur ex greco: quia illi atrocitas appel-
labatur: que cruda sunt: siue atrox dicitur ab eo: quod nihil

timeat de se Trin greci dicunt timere.
Auguraculum appellabatur antiqum: quod nos arcem dicimus
quod ibi augures publice auspicarentur.
Arse uerse auerte ignem significat. Tuscorum. n. lingua
arse uerse auerte ignem constat appellari: unde Afrani-
us inquit. Inscribebat aliquid in hostio arseuerse.
Aborigines appellati sunt: qui errantes uenerunt in agrum
qui populorum fuit: gens antiquissima Italiae.
Abolis dicebantur pro ab illis. antiqum. n. non geminabant litteram
Auentinus mons intra urbem dictus est: quod ibi rex albanorum
Auentinus bello fuit extinctus atque sepultus:
Adorare apud antiquos significat agere. unde & lega-
ti oratores dicuntur: quia mandata populi agunt.
Armilustrum festum erat apud romanos: quo res diuinas
armati faciebant: ac dum sacrificabant tubis canebant:
Adeo duas habet significationes. Nam cum prima acuta
effertur idem significat: quod accedo: ut cum dicimus adeo pro-
pterea cum autem scilicet a idem quod. usque eo: non quod scilicet rationem
quia ad propositio accusantis accomodata est. sed
uetusta quidem loquendi consuetudine.
Argea loca Rome appellantur: quod in his sepulta essent
quidam argiuorum illustres uiri.
Asparago herba dicta: quod in aspero uirgulto nascatur.
Assidele mense uocantur ad quas sedentes flamines
sacra faciunt.
Anceps significare uideatur id: quod ex utraque parte caput
habeat ut securis bipennis: sed magis a capiendo:
quod ex utraque acie capiatur est appellatum:
Ancus appellatur qui aduntum brachium habet: ut
ex porrigi non possit unde Ancus Martius rex. Ro.
Ancille dicte ab Anco Martio rege. quod is bello mag-
num feminarum numerum ceperit: Siue ideo quod antiqum ancus

lare dicebant prominere ex quo dii quoque ac dee
feruntur coli: quibus nomina sunt ancili & ancule.
Amcesia dicta sunt ab antiquis uasa: que celata dicimus
quod circumcedendo talia fiunt. Ipsi quoque celare uerbum
ab eadem causa est dictum. d. lra cum. l. permutata.
Aerosam appellauerunt antiqui insulam Cyprum: quod
in ea plurimum eris nascatur.
Aenesii dicti sunt comites Enee.
Aenatores cornicines id est cornu canentes.
Aenariam appellauerunt insulam ubi Eneas classem a
Troia ueniens appulit.
Audacia ab auide id est cupide agendo est dicta.
Aceratum lutum cum paleis mixtum.
A classis tunica ab umeris non confuta.
Arilatur coctio: qui etiam coctio appellatur dictum uide est a
uoce greca: que est idem tolle: quia sequitur
merces: ex quibus quid cadens lucelli possit tollere.
etiam Lucellum diminutium est a lucro.
Artitus bonis instructus artibus.
Arne capud: agni caput dicebatur.
Arsmium ornamentum capitis muliebris:
Artis ex greco appellatur: quod illi artbra dicunt: siue artis
dicti: quod membra membrum artentur.
Arquites arcu pliantes: qui nunc dicuntur sagittarii.
Arbilla aruina id est pinguedo corporis.
Artifices dicitur: quod sciã suã per artes exercet: siue quod ap-
te opa inter se artent: quod ex causa est & artes sunt appellatione
Artenam siue artenam uas ab hauriendo sic appellabatur
Ansegetes dicuntur: quorum ager uiam tangit.
Amities pertice aucupales.
Ampedices dicebantur ab antiquis: quod circumpederent
quos nunc ampedices appellamus:

Arvina
Arvilla diminutivum: Aruina

Allegmina partes extorum: que diis immolabant.
Ambulachra ambulationes.
Amian genus piscis.
Ameria urbs umbrarie ab Amuro sic appellata.
Adsipere & psipere dicebantur antiqui a sapiendo sicut nos
quoque modo dicimus ab equo iiquum: a querendo iquirere
Amisive aues dicebantur ab auguribus: que consulen-
tem iuberent.
Adulari est compositum ex accedendo: & alluendo.
Adubanum danubium.
Adulter & adultera dicuntur: quia ille ad alteram &
hec ad alterum se conferunt:
Aquilus color est fuscus: & subniger: a quo Aquila dicta
est uidetur: quod quis eam ab accute uolando dictam uolunt
Aquilus autem color ab aqua est nominatus. Nam cum antiqui
duos omnino naturales nosset id est album & nigrum inter-
uenerit is quoque: qui ita neutri similis est: ut tamen ab
utroque proprietatem trahat potissimum ab aqua eum
nominauerunt: cuius incertus est color.
Aqlo uetus a uehementissimo uolatu istar aquile appellatur.
Anquirere est circumquerere.
Andron domicili locum appellatur angustior longitudine:
in quo uiri plurimi morantur: ut a mulieribus.
Apud & penes in hoc differunt: quod aliter cum loco personam
significat. aliter personam & dominum & partem quod trahit a penitus
Anxur uocabatur: que Tarracina dicitur uolsce gentis
sicut ait Ennius:
Aquarioli dicebantur mulierum impudicarum sordidi affecule
Accipenser genus piscis. Apta idem apollo uocabatur
Apellinē per apolline uocabatur quia patente cortina ab eo
responsa dentur.
Abditui abortiui dicuntur.

Ape antiqui dicebant prohibe compesce.
Apua genus minimi pisciculi.
Abs prepositio a greco deducit. significat autem re-
tractionem id est partem posteriorem:
Apollinares ludos. hoc est in laude Apollinis populi
laureatus spectabat stipe data. pro cuiusq; copia.
Apiculum filum: quo flamines uelut apicē gerunt:
Abacti magistratus dicebant: q; coacti posuerāt impiū:
Agere mō significat añ se pellere id est minare. Vir-
gilius ad potuum pastas age Tityre mō significat
iurgari: ut cū dicim9 ut agit cū eo furti: mō repēde-
re ut gratias ago: mō uerbis idicare ut causam ago
quando etiā successit gestus: & uultus quidā decor:
ut cum scenici agere dicuntur:
Abitionem antiqui dicebant mortem.
Abgregare est a grege ducere: **Aggregare** ē ad gre-
gem ducere. **Segregare** ex pluribus gregibus ptes
seducere. Vnde & **Egregi9** dr e grege lect9: quoz
uerboz frequē usus nō mirū: si ex pecoribus pēdet
Cum apud antiquos opes & p̄monia ex his preci-
pue cōstituerit: ut adhuc et Pecunias & peculia dicā9
Acetare dicebant: quod nunc dicimus agitare.
Autumnū quidam dictum existimāt: qđ tūc maxie
augeatur hominum opes coactis agroꝝ fructibus
Agedum significat agemodo. est. n. adhortātis sermo
Aulas antiq; dicebāt: quas nos dicim9 ollas: qā nullā
litteram geminabāt. Itaq; **Aulicōtia** exta: que in
ollis quoquebantur dicebant id est elixa.
Auid9 a nō uidendo ppter nimiā cupiditatē appellatē
sicut amens: qui mentem suam non habet.
Aureliā familiā ex sabinis oriundā a sole dictā putant
quod ei publice a populo Romano datus sit locus in

quo sacra faceret. soli qā ex hoc aufeli dicebātur: ut
Valesii pro eo: quod Valerii. Papisii papirii.
Aemiliam gentem appellatam dicūt a manercho Py-
thagorē philosophi filio: cui ppter unicā hūanitatē
cognomen fuit Emilos. Alii quoq; ab ascanio de-
scēdere dicūt: q; duos hūit filios. Iuliū & Emelion
Aerunnulas Plautus refert furcillas: quibus religatas
sarcinas uiatores gerebant: q; rū usum: qā. C. Mari9
rettulit muli mariani postea appellabantur. Itaq;
erūne labores honerosos significat: siue a greco ser-
mone deducunt. Nam grece agrui latine tollere dr
Aemidum tumultum dixere
Aequidiale dictū est apud antiquos: quod nūc dicim9
equinoctiale: quia nox diei potius q; dies nocti an-
numerari debet. Greci quoq; in hoc consentiunt rsi-
merian id est equidiale dicentes.
Aeruscare era id est pecunias undiq; colligere.
Aquilaniū significat ex toto dimidiū dictū a lauatiōe
lane que dr eqlāio redire cū dimidiū dedicat sordib9
Aegeum mare appellatur: ut crebre ī eo sint isule. ut
procul aspicientibus species caprarum uideat: siue
quod aege Amazonum regina perierit: siue quod ī
eo Egeus pater thesei se precipetauerit.
Aestimata poena ab antiquis ab ere dicta ē: qđ eam
existimauerunt ere ouem decussis. bouem cētussis
hoc est decem uel centum assibus:
Allucinatio erratio
Adigas dare cogas.
Acies acumen acus. & acuere dicūtur ab a cone: quā
latine dicimus cotem.
Auxilla olla paruula.
Amputata circumputata dicunt ab eo: quod antiqui

pro puro dicebant: unde deducunt pudeo & pudico
Appia uia & a qua ab Appio claudio est appellata.
Ariminum a nomine fluii propinqui est dictum.
Aminula urbs paruorum opum fuit in Apulia.
Arca diminutiū facit arculā & arcellā: ut a porco
porculū & porcellū: ut a māmā: māmula: & mamilla
Alebria bene alentia dicuntur.
Agafones equos agentes id est minantes.
Arcubie qui excubat in arce.
Armillas ex auro: quas uiri militares ab imperatoribus
donati gerunt dictas esse existimant: quod antiqui
umeros cum brachiis uocabant armos: unde arma
ab his dependentia sunt uocata.
Abalienatus dicitur quē quis a se remouerit.
Alienatus qui alienus est factus.
Asserere manum est admouere quo ea quoque que in
terram dimititur: feri dicuntur: unde etiam sere ap-
pellantur: quia foribus admote opponuntur defixe
postibus: quē admodum ea que terre inseruntur.
Aruum dicimus agrum nec dum satum.
Apica dicitur ouis: que uentrem glabrum habet.
Ae syllabam antiqui greca consuetudine: pro ai scri-
bebant: ut aulai: musai.
Auceta sepe aucta.
Abarcet prohibetur.
Aduosum aduersarium hostem.
Axe agglomerati uniuersi stātes in cohortibus aut le-
gionibus: Euolant aduolant.
Acrumerum uas ad utensilia ampliora.
Astassent id est statuerunt.
Ambiaxio quem circumeunt cateruatim.
Apot apud.

Annosio annuo onia.
Antiquum ueteres etiam pro nobili posuere:
Aestimias estimationibus.
Abisse pro adisse dicebant.
Abambulantes abscondentes.
Aquilus prenomē ab aquilo color idē nigro ē dictū.
Antiquare est modum pristinum reducere.
Attige pro attigam posuere.
Appellauisse pro appellasse.
Alteras ponebant pro eo quod est aduerbium alias.
Argutum iri in discrimen uocari.
Aureas dicebant frenas: quibus equorum aures redigunt
Audacias pluraliter Cato dixit.
Ausis pro audeas.
Audax diminutiuum facit audaculus.
Auocat sepe aduocat.
Annaria lex dicebatur ab antiquis ea qua finiuntur
anni magistratus capiendi.
Alorsum & illorsum sicut introrsum dixit Cato.
Abiectaria negotia dicebantur quā materiā nō dicuntur
ab coemendis abiectibus.
Aletudo corporis pinguedo.
Aeribus pluraliter ab aere idē eramento Cato dixit.
Addues addideris.
Aristophorum uas: quo prandium effertur: ut discus.
Allicit id est pducit aliquē in rē: dictū a uerbo latic.
id est decipit. hinc attendit illicere id ē oblectare id ē
frustrantem inducere.
Abnutare sepe adnucere.
Alieri dixit Plautus pro eo: quod est alii rei.
Alimodi pro aliusmodi.
Aeneolū: quod ex ere sit dicimus. Enulū uas ex ere puū

Adexitam etatem id est ultimam etatem.
Amutio ab amore denominatum.
Anginam uinariã hñe dicuntur: qui uino suffocant.
Adulterina signa dicuntur alienis anulis facta.
Ausculari dicebant antequi pro osculari: quod oscu-
lum ore conferre.
Arabice olet id est ex odoribus arabicis.
Adaxint adegerint.
Argus oculus nomē hoīs: q̄ fuisse oculis plenis d̄r.
Amasso amauiero.
Amiculum genus uestimēti a circumiectu dictum.
Auditauī sepe audiui.
Aeliuescit liuere incipit: hoc est liuidum fieri.
Atticissat attice loquitur Plautus non atticissat: sed
silicissat id est sicule loquitur.
Atritus atrī coloris.
Agyptinos et hyopias.
Auelitatio iactatio quedã uerborū figurata ab hastis
uelitaribus: uelites dñr̄ expediti milites q̄si uolantes
Auctor communis erat generis apud antiquos.
Adnictat sepe & leniter oculo annuit: Neuius in to-
rento Illam alii adnutat alii adnictat: aliū amat:
alium tenet.
Atriplexum herbam dicimus que atriplex dicitur.
Adoptatius ex optato filio natus.
Aleonem aleatorem. Neuius pessimorū pessime au-
dax ganeo lustro: aleo.
Aditiculum paruum aditum.
Atrabilis ab atro id est animi uicio dictum est: atrū
nigrum id est a candore remotum.
Ancios id est excruciator.
Annatem dicebant morbum anuum id est uetulaꝝ:

sicut senium morbum senum.
Altaria ab altitudine sunt dicta: quod antiqui diis su-
peris in edificiis a terra exaltatis sacra faciebant: diis
terrestribus in terra: diis infernalibus in fossa terra.
Aues ab aduentu earum dicuntur: quod inde ueniāt:
unde quis non suspicetur.
Assa dicebantur cantus tibiaram.
Agolum pastorale baculum: quo pecudes aguntur.
Abortū grauide m̄ieris d̄r qd̄ n̄ sit tēpestiue ortū.

Bona id est substantia rerū dicta sunt: quod digna
bonis. Bombitatio est sonus apium ab ipso sono
dictus: sicut mugitus bouum: hinnitus equorum.
Boare id est clamare a greco descendit boon.
Boarium forū Rome dicebant: quod ibi uederent boues.
Bocas genus piscis a boado id est uocē emittēdo appellat.
Barrire elephanti dicuntur: sicut oues dicimus balare
utiq̄ a sono ipso uocis: quia elephanti barri.
Balena belua marinā ipsam dicunt esse piscem ipsam
etiam esse cetum.
Bachanalia dicebantur bachi festa
Basilica a basileo hoc est rege dicta Basilicū regale.
Bouinatur conuiciatur.
Bua serpens est aquatilis: quem Greci hydrō uocant:
quod iacti obturgescunt. crurū quoq̄ tumor uie labore
collectus boua appellatur.
Batus genus est herbe ueprei licet dicunt Greci.
Bactrionem dicebant genus uasis longioris manu-
brii hoc alii trullam appellant
Baccar uas uinariū simile bactrioni.
Barathrum Greci appellat locū precipitē: uñ emergi
n̄ possit dictū ab eo: quod est bat his. i. profundo aspectu.

Bombitatio

Balene nomē a Greco descendit nam illi phalenam
dicunt antiqua consuetudine: qua piron burrum.
pixon pro baxon dicebant.
Burrū dicebant antiqui: quod nūc dicim⁹ ruffum:
unde rustici burram appellant buculā: que rostrū
habet ruffum pari modo rubēs cibo ac potione ex
prandio burrus appellatur.
Basiliscus appellatur gen⁹ serpentis: uel quod in ca-
pite habeat albū instar diadematis: uel q̄ reliqua
serpentum genera uim eius fugiant.
Barbaricum appellatur clamor exercit⁹ uidelicet q̄
eo genere barbari utantur.
Breue a greco descendit quod est brachis.
Brutiani dicebātur . qui officia seruilia magistratib⁹
prestabant: eo q̄ hi primū Hanibali se tradiderant
& cū eo perseuerarant usq; dū recederet de italia.
Bruma a breuitate dierum est dicta.
Butrum antiqui brutum dixerunt.
Brachiū nos: Greci brachion dicant. nā dicūt brachi
breue eo q̄ ab umeris ad manus breuiora sint q̄
plante a coxis.
Braxica a presiccando est dicta.
Brutiane parme dicebant scuta: q̄ brutiāi sunt usi
Bubinare ē mēstruo muliez sanguine inquinare. dictū
ex fimo quod Greci appellant Lu-
cilius inquit. Inbubinat ac contra te inbulbitat:
Inbulbitare est puerili stercore inquinare.
Bucerum pecus de bobus dicimus.
Bustum dici ē pprie loc⁹: i quo mortu⁹ ē cōbust⁹ &
sepult⁹: dicūt & bustū quasi bene ustū: ubi uero
bust⁹ q̄s tantūmō. alibi uero sepult⁹ ē is ab urēdo
ustrina uocat. sed modo Busta sepulchra uocam⁹.

Buteo genus auis: que ex eo se alit: q̄ accipitri eri-
puerit uastitatisq; eē causam his locis: que intra-
uenit ut bubo a quo etiam appellatur buteo.
Bucina: quam nos appellamus. Greci
a similitudine uocis dicunt.
Bulimiam Greci magnā famē dicunt assueti magnis
& amplis rebus preponere.
Bua a magnitudine scilicet bonis hinc ē q̄ grandes
pueros bupedas appellant: & mare sicaniū busicō.
Bubeumen genus quondam uini.
Bucefalus uocatus est equus Alexādi regis: ppter
quandam bubuli capitis similitudinem.
Benna lingua gallica genus uerbiculi appellatur: uñ
uocantur combennones in eadem benna sedentes.
Beses appellatum est qd̄ bis triensit: quāuis dura
cōpositio fiat uñ bes nouē sunt uncie: triens tres.
Bellū a beluis dicit: qd̄ belluaz sit pnitiosa dissentio.
Barū urbē italie appellauerūt cōditores eius expulsi
ex insula bara: que non longe est a brundisio.
Brūdisiū uero qd̄ poete breuitatis cā brūdā dixerūt
Bñficiarii dicebātur milites: qui uocabant muneris
beneficio. & econuerso. munifices uocabant: q̄ non
uocabant: sed munus rei publice faciebant.
Benignus proprie is: qui bonis & dignis largit. est
autem compositū ex bono & ex gignendo.
Bellona dicebatur dea belloz: ante cuius tēplū erat
colūnella: que bellica uocabat: super quā hastam
iaciebant: cum bellum indicebatur.
Bidental dicebant quoddā tēplū: qd̄ in eo bidentib⁹
hostiis sacrificat. Bidentes aut sunt hostie duos dē-
tes lōgiore ceteris hñtes: uñ q̄ biēnes ita appāre
Bifeta porca d̄r: c⁹ a ceruice sete bifariā diuidunt.

Bidentes

cum iam esse incipit maior sex mensium.
Bigne gemine dicuntur: quia bis una die nate sunt.
Bigenera dicuntur animalia ex diuerso genere nata: ut leopardus ex leone & panthera. Ibris ex apro & scrofa domestica: Muli ex equo & asina.
Billis apud afros appellatur semine humanum huiusmodi sparsum
Blatterare est stulte & precupide loqui: quod a greco originem ducit. sed & Camellos cum uoces edunt blatterare dicimus.
Balatrones & blatteas ballas luti ex itineribus: aut quod calceamentorum soleis eradunt appellabant.
Bilbit factum a similitudine sonitus: qui fit in uase.
Neuius bilbit amphora inquit.
Bibliotece & apud grecos & apud nos tam libroꝝ magnus pro se numerus: quam locus ipse: in quo collocati sunt libri appellatur.
Elitum genus holeris a saporis stupore appellatum esse ex greco putatur: quod ab his dicitur stupidus.
Bardus stultus a tarditate ingenii appellatur. Cecilius nimis audacem nimisque bardum barbarum: trahunt autem ex greco quod illi dicitur bardus gallice cantor appellatur: qui uirorum fortium laudes canit a genere bardorum: de quibus Lucanus. prima securi fudistis carmina bardis.
Bellictus bestie similis.
Beneuentum colonia cum deducere appellari ceptum est melioris ominis causa. Namque eam urbem antea greci incolentes malepon appellarunt secundum Livium. Maleuentum prius dicebatur.
Bulgas galli sacculos scorticos appellant.
Bouem bidetem dicunt appellari a dentium numero.
Bellicrepam saltationem dicebant: quoniam cum armis saltabant a Romulo institutum est ne simile pateretur

quod fecerat ipse cum a ludis Sabinorum: uirgines rapuit.
Bilingues brutii censemur dicti: quod brutii & oste & grece loquebantur: sunt autem italie populi uicini Lucanis.
Bitienses dicuntur: qui peregrinantur assidue.
Baiulos dicebant antiqui: quos nunc dicimus operarios
Unde ad hoc operariis baiulari dicuntur.
Blandicella uerba blanda per diminutionem sunt dicta.
Bellarium & bellaria res belli aptas appellabant.
Bellitudinem sicut magnitudinem Varro dixit.
Boie id est genus uiculorum tam lignee quam ferree dicebantur.
Botulus genus farciminis propter connexionem obolis sic appellatur.
Blennos stultos esse Plautus indicat: qui ait stulti stolidi: fatui: bardi: blenni: bucones.
Binomius cui geminum est nomen: ut Numma popilius: Tullus hostilius.
Barbari dicebantur antiquitus omnes gentes exceptis grecis.
Bellide apud Plautum diminutium aduerbium est a bene: quod facit belle & bellule.
Burracinum genus uasis.
Buctubacta. Neuius pro nugatoriis posuit hoc est nullius dignationis.
Bulla aurea insigne erat puerorum pretestatorum que dependebat eis a pectore: ut significaretur eam etiam alterius regendam consilio. Dicta autem bulla a greco sermone buli quod consilium dicitur latine: uel quia eam partem corporis bulla contingat id est pectus: in quo naturale manet &

brutii

farcimen ex oleis minutis

concilium.
Baicus ager dicitur: qui fuit boiorum Gallorum. is
autem est in Gallia citra alpes: que togata dicitur
in quibus sunt mediolanenses.
Burrana potio appellatur lacte mixtum sapa a ruffo
colore: quem burrum uocant.

COrona cum uideatur a choro dici caret
tamen aspiratione. siue corone dicuntur quod
honorent eos: quibus imponuntur.
Conturnix uocatur a sono uocis.
Cornua liberi patris simulachro addiuntur: quem
inuentorem uini dicunt eo quod homines nimio uino
truces fiant ut belue.
Corgo apud antiquos pro aduerbio: quod est profecto
ponebatur.
Corbite dicuntur naues honorarie: quod in malo eorum
summo pro signo corbes solent suspendi.
Cothones appellantur portus in mari interiores
arte & manufacti.
Colurna hastilia ex corno arbore facta.
Collatia oppidum fuit prope Romam eo quod ibi opes
aliarum ciuitatum fuerint collate: a qua porta col-
latina dicta est.
Collucare dicebant cum profane silue rami deciderent
officientes lumini.
Collatium sacrificium dicitur: quod ex collatione
offertur.
Colophon dixerunt cum aliquid finitum significaret.
Cocinnare est apte componere.
Concilium dicitur a populi consensu. siue conciliu dicitur
a concalendo id est uocando.

Cociliabulum locus: ubi concilium conuenitur.
Contio significat conuentum non tamen alium quam
eum qui a magistratu: uel a sacerdote publico per
preconem conuocatur.
Contubernales dicuntur a tabernis: que fiebant ex ta-
bulis: unde tabernacula sunt dicta: licet ex tento-
riis & ex pellibus fiant.
Contubernium dicitur contubernalium habitatio.
Conclauia dicuntur loca: que una claue clauduntur.
Contemplari dictum est a templo id est loco: qui omni
parte aspici potest: uel ex quo omnis pars uideri
potest: quem antiqui templum nominabant.
Comitiales dies appellabant cum in comitio conueni-
ebant: qui locus a coeundo id est simul ueniendo est
dictus.
Calatores dicebantur serui a quod est
uocare: quia semper uocari possent ob necessita-
tem seruitutis.
Condulus anulus.
Condalium similiter anuli genus.
Contestari est cum uterque reus dicit testes estote.
Codeta ager: in quo fructices existunt in modum
codarum equinarum id est qui caudas equinas re-
presentat.
Condictum est: quod in communi est dictum.
Coctum a cogendo dictum: quia coeundo coercetur:
ut ad utilitatem uescendi perducatur.
Cocula uasa enea coctionibus apta. Alii cocula dicitur
ligna minuta: quibus facile coquantur obsonia.
Cothum lorum: quo temo buris cum iugo colligantur
a cohibendo dictum.
Cobum poete dixerunt a chaos: ex quo putant celum

eē firmatum.
Comedias cōstat appellari ex eo: q̄ initio in uicis iu-
uenes cantare soliti essent crebro conuenientes
Cicum a uis noctua.
Coclace dicūtur lapides ex flumine rotundi ad co-
clearum similitudinem.
Cocetum genus edulii ex melle & papauere factum.
Confugiam antiqui confugium dicebant.
Compedes eiusdem rei populo sponsores.
Compascuus ager relictus ad pascēdū cōter uicinis
Compescere est uelut eodem pascuo continere.
Compitalia festa: que in compitis parebant.
Congruere dictum a gruibus: que nō segregant: siue
cum uolant siue cum pascuntur.
Cognomines dicūtur: qui eiusdem sunt nominis.
Cerrones leues & inepti a cratibus dicti: q̄d Siculi
aduersus Athenienses cratribus prostratis sunt usi:
quas greci gerras appellant.
Constū gen9 libamis: q̄d ex farina aspersa faciebāt.
Conitum Afranius pro ornatu & cultu posuit.
Cōflages loca dicūtur: in que undiq; confluūt uēti.
Copona taberna a copiis dicta.
Compilare est cogere & in unum condere.
Cōpnes noīant hoīes genibus plus iusto conuictis.
Confedisti federe coniuncti.
Commisatio a uicis: quos greci comas appellāt i his
habitabant priusq; oppida conderentur: quibus in
locis alii alios conuictus causa mutabant.
Committere proprie est simul mittere. nūc eo uti-
mur & p̄ facere aut pro reliquere aut p̄ incipere.
Condere pprie ē in unum & interiorē locū dare ad
custodiā faciliorem: quod uerbū nūc significat cō-

scribere: nunc facere: nūc componere & iſtruere.
Consulas antiqui ponebant p̄ consiliū petas: & p̄ cō-
teris. non tantum: sed etiam p̄ iudices & statuas.
Cossi dicebāt ab antiqs natura rugosi corpis hoīes
a similitudine uermiū ligno editoꝝ q̄ cossi app̄lant.
Consiliū id a consuendo dicitur: uel q̄ in unā sentē-
tiā pluriū mētes consileāt & cōueniāt: sed a silētiō
credibilius dictū putatur: quo maxime inuenitur.
Conscripti dicebant: qui ex equestri ordine p̄rib9 ad
scribebant: ut nūc senatorum expleretur.
Consponsores antiqui dicebant fide mutua colligatos
Consualia ludi dicebantur: quos in honorem consi fa-
ciebant quem deum consilii putabant.
Conuēt9 q̄ tuor modis intelligit: uno mō cū quēlibet
hoīem ab aliquo uentuū eē dicim9. alio cū signi-
ficat mltitudo ex complib9 gnib9 hoīm cōtracta i
unū locū. tertio cū a mgratib9 iudicii cā populus
congregaret. quarto cū aliquē in locū frequentia
hoīm supplicatiōis aut gratulationis cā colligitur.
Conuiciū a uicis: in quibus primū habitatū ē uideēt.
dictum uel immutata littera quasi conuocium.
Contuoli oculi sunt in angustum coacti conu uen-
tibus palpebris.
Consternatio que ē cōcitatio quedā subita ex aliquo
metu aſtermutamento deducta est: q̄ eo toto cō-
cutimur corpore.
Considerare a contemplatione siderum uidetur ap-
pellari.
Constitutus hominum a consistentium multitudine
appellatur.
Conuallis est planities ex omni parte comprehensa
montibus collibusue uallis duob9 laterib9 cōphēsa

planities .uallis diminutium uallicula facit.
Conuoti hisdem uotis obligati.
Cibum appellatur ex greco: quod illi peram: in qua
cibum recondunt appellant.
Cicum membrana tenuis malorum punicorum.
Cespios in urbe, est exquiline regionis de nomine cuius
iusdam hominis dictus.
Citimus extremus. facit sic ultra ultimus: citra ci-
timus.
Cancindela genus muscarum: quod noctu lucet: uidelicet
a cādeo: unde etiā cādelabra putantur appellata.
Citrosa uestis appellata ē a similitudine citri.
Ciucā coronam cui salutis sue causa seruatus in p̄lio
dabat que erat lignea: frondē habens perennem.
Cirtanea dicitur avis: que uolans circuitum facit.
Circices circuli ex ere facti.
Cilium est folliculum: quo oculus tegitur: unde fit
supercilium.
Cimmerii dicuntur homines: qui frigoribus occupa-
tas terras incolunt: quales fuerunt inter bias &
cumas in ea regione: in qua conuallis satis emi-
nētis iugo circumdata est: que neque matutino neque
uespertino tempore sole contegitur.
Cimbri lingua gallica latrones dicuntur.
Cingulos appellabant homines: qui in loco: ubi cingi
solet satis sunt tenues.
Cillibe mense rotunde.
Chilo dicitur cognomento a magnitudine laborū
& dicitur chilo cibus quidam unde achilles dicitur
quasi sine chilo. id est cibo quia parcus fuit id est
moderatus in cibo & potu.
Cilo sine aspiratione cui frons est eminentior ac

dextra sinistraque uelut rescisa uidetur.
Cisterna dicta est: quod cis est infra terram.
Camillus appellatur proprie puer ingenuus.
Capuam in campania quidam a capys appellatā fe-
runt quem a pede introrsus curuato nominatum
antiqui: nostri falconem uocant. Alii a planicie
regionis.
Camene muse a carminibus sunt dicte: uel quod
canunt antiquorum laudes: uel quod sint caste mē-
tis presides.
Camara & Camuri boues a curuatione ex greco di-
cuntur. camera fornix est.
Cappas marinos equos greci a flexione posteriorū
partium appellant.
Catampo genus est ludi.
Carissam apud Lucilium significat uasum.
Cerimoniarū cām Alii ab oppido Cere dictā existi-
mant. Alii a Caritate dictas iudicant.
Celibem dictum existimant: quod uitam celo dignam
ducat.
Cantamitum pro Ganymede dixerunt: qui fuit Io-
uis concubinus de genere troiano.
Ceculus conditor prenestre. unde putant Cecilios or-
tos: quorum erat nobilis familia apud Romanos Alii
appellatos dicunt ab achate troiano enee comite.
Celio mōs dictus ē a celio quodam ex Etruria qui Ro-
mulo auxilium aduersus Sabinos prebuit eo quod in
eo domicilium habuit monte.
Cecum uallū dicitur: in quo preacuti pali terre afixi
herbis uel frondibus occulantur.
Catuliones appellabant antiqui gulosos.
Catillatio graue obprobriū generosis obiciebat si quod

prouincias amicas: po ro. exspoliasset.
Cisticillus appellatur circulus: quem supponit capiti
qui aliquid est laturus in capite.
Cespes est terra in modum lateris cesa cum herba siue
frutex recisus & truncatus.
Catulinam carnem excitauisse hoc est comedisse Romanos
apparet: ut Plautus in saturnione refert.
Catax claudus.
Cecultare est exconsimilari. id est cecum imitari.
Cesariaticomati.
Catularia porta Rome dicta est quia non longe ab
ea ad placandum canicule sidus frugibus inimicum
ruffe canes imolabantur: ut fruges flauescerent
ad maturitatem perduceretur.
Cedere putant ex greco dici. quod apud illos cenin significet
interficere.
Cenita urbs que fuit uicina Rome a Cenite conditore.
Catulus genus quoddam uinculi: qui interdum canes
appellatur.
Cestus uocantur: & hi quibus pugiles dimicant: & genus
quoddam ornatus mulierum.
Cedicie taberne in uia Appia a domini nomine sunt uocate
Cauillatio est iocosa calumniatio.
Catifons ex quo aqua pretoria in tiberim fluit dicitur
quod in agro cuiusdam fuerit Cati.
Cacula seruus militis. Plautus uideo caculam militare m
dicitur autem a greco: quod fustibus clauisque ligneis ad tutelam
dominorum armari soliti sunt.
Canalicole forenses homines pauperes dicitur: quod circa
canales fori consisterent.
Cana dicitur greci nos canistra per diminutionem canistella

Canices furfures de farre a cibo canum uocate.
Cancris dicebantur ab antiquis: quod nunc per diminutionem
cancelli ex quo genere sunt calces: qui per diminutionem
appellantur calculi.
Canentis capitis ornamenta cantas pro cantatas
ponebant.
Caudicarie naues ex tabulis crassioribus facte.
Candelabrum dicitur: quod in eo candele figantur.
Canterius hoc distat ab equo: quo maius a uerre: capus
a gallo: uerue ab ariete. Est enim Canterius
equus cui testiculi amputantur.
Cauillum cauillatio. id est irrisio.
Caudice cistelle ex uinco a similitudine equine caudae dicitur
Caule a cauo dicitur. antiquitus .n. ante usum tectorum
oues in antris ducebantur.
Cauum a chao dicitur ab eius inanitate.
Calones calcei ex ligno facti.
Clascendix genus conche.
Calpar genus uasis uictilis.
Calces ampulle plumbee.
Calbeos armillas dicebant: quibus triumphantes utebantur:
& quibus ob uirtutes milites donabantur.
Calix quod in eo calidum bibatur: uel a greco cylix.
Calphurnii a calpo nume regis filio sunt oriundi.
Calim antiqui dicebant pro clam: ut nis pro nobis
sam pro suam im pro eum
Calicata edificia calce polita.
Capitra genus uestimenti quo capita operiebantur.
Calathos greci: nos dicimus quasillos.
Caduceatores legati pacem petentes: Cato caduceatori
inquit nemo homo uocat.
Carinantes probra obicientes a carina dicitur que est

infima pars nauis sic illi sortis infime.
Cathinea terra: que in es coicit: ut fiat ericalcum.
Casa: a cauatione dicta.
Cassum antiquum.
Casnar senex oscorum lingua.
Cassiculū reticulū a cassibus per diminutionē dictū.
Casus a coeundo dictus.
Casilam antiqui pro caside ponebant.
Cassabundus crebro cadens.
Cassaria que custodit cassam.
Cassia uia a cassio stratta.
Caput ex greco dictum: quod interdū dicitur.
Capparatum rugosum a cornuum caprinoꝝ similitudine dicitur.
Capis poculi genus dictum a capiendo.
Capse a greco appellantur has illi dicunt.
Capitale facinus: quod capitis pena luitur.
Caaprone quoꝝ iube in frontem deuexe dicte quasi a capite prone.
Capidulum genꝝ uestimēti: quo caput tegebatur.
Capre dicte: qꝫ omne uirgultū carpant: siue a creptu crurum: uñ & crepas eas prisca dixerunt.
Cuppes & cupidia antiqꝫ lautiores cibos noiabāt uñ & macellam forum cupidinis appellabant.
Cupedia aut a cupeditate sunt dicta: uel sicut uarro uult: qꝫ ibi fuerit cupedinis equitis domus qui fuerat ob latrocinium damnatus.
Capruniculum uas fictile.
Curatores dicuntur: qui pupillis loco tutorum dant siue illi qui rei frumentarie agrisue diuidendis prepositi sunt.
Curia locus ē: ubi publicas curas gerebant.

Calabra curia dicebatur: ubi tm̄ rō sacroꝝ gerebat.
Curie etiā noiānt: in qꝫ uniguiusqꝫ ptis ppli romani: qd gerit̄ q̄les sunt he: i q̄s Romulus pplm̄ distribuit nūo. xxx. qꝫ pꝫ addite sunt. v. ita ut sua q̄sqꝫ curia sacra publica faceret: ferias qꝫ obseruaret: hisqꝫ curiis singlis noia uirginū iposita eē dicitur: q̄s uirgines quōdā romāi d̄ sabinis rapuerūt.
Curriculō p̄ cursim ponebat. Plautꝫ: licet inqt uos abire curriculo. Curriculo est diminutiū a curru.
Curtillacus appellat̄ a curtio: qui eo loco in pfundissimū se ob salutē populi Romani picit hiatum.
Curionium es dicebat̄ quod dabatur curioni ob sacerdotium curionatus.
Curis est sabina hasta: uñ Romulus quirinus: q̄ eā ferebat dictus est. & Romani a quirino quirites dicuntur: quidam eum dictū putant a Curibꝫ que fuit opulentissima Sabinorum urbs.
Curitim iunonem appellabāt: quia eandē ferre hastā putabant.
Curiales eiusdem curie: ut tribules & municipes.
Currules equi quadrigales.
Curjata comicia a curiis appellata.
Centurionus antea qui nunc cēturio: & Decurionꝫ dicebatur. qui nunc decurio & curionus curio.
Curulies mgr̄ atus appellatus est qꝫ curru uehebat.
Curjata fana a curio dicta sunt: qui eo loco domum habuerat.
Cura dicta ē: quasi cor eda: uel quia cor urat uēdat.
Cum imperio est: dicebatur apud antiquos cui nominatim dabatur imperium.
Cū potestate ē: dicebatur de eo: qui a populo alicui negotio preferebatur.

Cuniculū id ē foramē sub terra occultū: aut ab aīali
qd̄ ē sīse lepori appellat̄: cui sub terra fossa latere
est solitum: aut a cuneorum similitudinē: qui omnē
materiam intrant findentes.
Clunaculum cultrū sanguinariū dictū aut uel q̄a ad
clunes dependet: uel quia clunes hostiarū diuidit.
Cumez uas nuptiale a similitudinē cumeraz que sunt
palme: uel porte ad usum popularē sic appellatū.
Culcitra que tormento inculcatur.
Culcita que tormento iaculatur.
Culticula fusticulus qd̄a ligneus in sacris dicebat̄.
Cū alter sigt̄ cū altero dictū ab antiqs̄ breuitatis cā
ut fades pro si audes & licet sis pro si uis.
Culliola cortex micum uiridium dicta a similitudine
culleorum: quibus uinum siue oleum continetur.
Cusiliris p̄ ignauo dicebat̄ apud antiquos.
Cum populo agere: hoc est populum ad conciliū aut
ad comitia aduocare.
Cuncti sigt̄ quidem omnes: si coniuncti & congre-
ti: at uero omnes & si in diuersis locis sint.
Cunire est sterco facere unde & inquinare.
Coturnium uas: quo in sacrificiis uinū fundebat̄.
Culigna uas portoriū. Cato culignā inquit in feno
greco ponit ut bene oleat.
Coctiones dicti uidēt a cūctatione: qd̄ in emēdis uē
dēdisq; mercibus tarde perueniēt ad iusti p̄tii finē
Itaq; apud antiquos p̄mā sillabā p̄. u. l̄. am scribe-
bant ut cuctiones.
Custodelā dicebat̄ antiqui quā nūc dicim9 custodiā
Cymbam greci cymbin appellant.
Cutis grecā h̄t originē. hanc. n. illi cytīn dicunt.
Cutile lac9 d̄r: q̄ i eo ē isula cotilia noiata a grecis.

Cenephosum antiqui dicebat̄ tenebrosum. Greci. n.
appellant oscurum cnephos.
Cimbium poculi genus ad similitudinem nauis: que
dicitur cymbis appellatur.
Calasis tunice genus: quod greci dicunt calafnon:
Alii dicūt nodum esse tunice muliebris: quo cō-
nexa circa ceruicem tunica summittitur.
Crapissie dicūt ignes p̄digiosi similitudine cypressorū
arboz que a latitudinē incipiūt & i angustū d̄ sinūt
Cybele mater: quam dicebant magnam: ita appella-
batur q̄ agebat homines in furorē: qd̄ greci
dicūt. Cybele uero eadē dea dicta a loco qui ē i
phrygia Cybelus.
Citherea id ē uenus ab urbe cithera: in quam primū
deuectam eē dicūt chonca cū in mari eēt cōcepta.
Cyllenus mercurio dictus q̄ omnē rē sermo sine ma-
nibus conficiat: quibus partibus corporis: q̄ carēt
uocāt. Ideoq; quadratū eū fingūt. Alii
uolūt sic appellatū: q̄ i cyllenia uia sit nutrit9. alii
q̄ in monte Arcadie Cylleno: Alii q̄ a Cyllene sit
nymphā educatus.
Cypria uen9 q̄ ei p̄mū i cypri insula tēplū sit cōstitū-
tū: uel q̄ a p̄ntibus p̄sideat qd̄ grece parere sit.
Cinthius apollo a cintho deli monte uocatus.
Calcidium genus edificii ab urbe calcidica dictum.
Choragum instrumentum scenarum.
Chaos appellat̄ Hesiodus cōfusam quandā ab initio
unitatē hiantē patētēq; in pfundū ex eo q̄
greci & nes hiare dicim9: uñ Iang detracta aspi-
ratioe noiāt eo q̄ fuerit p̄m9 oīm cui p̄mo suppli-
cabāt: uelut p̄nti. & a quo rez oīm factū putabāt
Choenix mēsure genus. initium.

Cubum dictum: quia eius medium eque patet in oēs
ptes: quod genus a geometris dicitur: un̄ etiā
tesserule quadrate cyboe: hic & cibus gen9 piscif
qa piscātes id genus piscium: uelut aleam ludant.
Cinafones acus: quibus mulieres caput scalpunt: un̄
scalpo id est rpistio.
Creperū dubiū: unde increpitare dicim9: quia male
dicta fere incerta & dubia sunt:
Crepitulum ornamentum capitis id enim in capitis
motu crepitum facit.
Crocotillum ualde exile. Plautus extortis talis cum
crocotillis crusculis.
Crusculum diminutiuum a crure.
Crines a discretionē dicti: quam greci appel
lant Nam idem eos uocant.
Crucium quod cruciat: unde Lucilius uinū insuaue
crucium dixit.
Crocatio uocis coruorum appellatio.
Crocotinum genus operis pistorii.
Crustarie taberne a uasis potariis crustatis dicte
Cracentes graciles. Ennius succincti gladiis media
regione cracentes.
Creui mō signiē hereditatem adii: mō maior etate uī
census sum: mō iudicaui: modo diuisi: que omnia
a duobus uerbis cresco & cerno trahuntur: quod illi
dicunt perficere.
Craterare uocabulum trahit a cratere: qđ uas ē uini
Craticulum a greco deducitur.
Centuria in agris significat. cc. iugera. In re militari
.c. homines
Cēturiatus ager .m. .cc. iugera definitus: quia Ro
mulus centenis ciuibus ducenta iugera tribuit.

Centuriata comitia .item curiata comitia dicebant.
quia populus romanus p.c. turmas diuisus erat.
Centenarie cene dicebant: i quas lege lacinia non pl9
cētusib9 preter natalibus impendebat id est cētū
assibus: qui erant breues ex ere nummi.
Cena apud antiquos dicebatur: qđ nunc est prandiū
uesperna: quam nunc cenam appellamus.
Cēsionē facere dicebat cēsor: cū multā eq̄ti irroga
bat.
Cenacula dñr ad que scalis ascenditur.
Centū uirilia iudicia a.c. uiris sunt dicta. nā cū essent
Rome. xxx. & .v. trib9: que curie sunt dicte terni
ex singulis trib9 sunt electi ad iudicādū: qui centū
uiri appellati sunt: & licet q̄nq; amplius q̄ centū
uiri eēt: tamē quo facili9 noīarēt. c. uiri sunt dicti.
Cētaurion medicamētū a chironē Cētauro iuentū.
Cēsere nūc sigē putare: nūc suadere nūc decernere.
Censio hastaria dicebat cū militi mulcte nomine ob
delictum militare indicebatur qđ hastas daret.
Cartholipis gñs simie: que ultimā ptem caude pilo
sam habet.
Cerit9 furios9. Plaut9 ī amphitriōe. Iube hunc pro
ceritum circumferri.
Cerusus qđ cerata id est cornua gerat dictus.
Cereos saturnalib9 munera dabāt hūiliores potētī
orib9 qa cādelis paupes: locupletes uero utebant
Celsus ex greco dictus. cereis.
Celeres antiq̄ dixēt: quos nūc eq̄tes dicim9 a celere
interfectore Remi: qđ ī litio a rumulo is preposit9
fuit: qui primum electi fuerunt ex singulis curiis.
Ideoq; omnino tricenti fuere.
Colonne dicte: qđ culumina sustineant.
Cernuus calciamenti genus.

proceritū

Crepidines saxa prominentia.
Cloace a colluendo dicte.
Clunas simias a clunibus tritis dictas aiunt.
Crustumina tribus a tuscorum urbe crustumena dicta est
Clucidatum dulce & suaue dicebatur.
Clodia familia acloantho enee comite est appellata.
Clume folliculi hordei.
Clytium greci dicunt nos gloria: unquam accepta propositio-
ne fit inclytus. In enim sepe augendi causa indu-
cimur: ut inuocauit inclinauit.
Clipeum antiquum ob rotunditatem & corium bouis apparere
in quo sedes sabinoz cum romanis fuerat descriptum.
Classes clipeatas antiqui dixerunt: quos nunc exercitum uocamus
Clodie fosse a clodio duce Albanorum sunt dicte.
Claudere & clauis ex greco descendit: cuius rei tute-
la penes portunum esse putabant: qui clauum manu
tenere fingebatur: quia deus putabatur esse portarum.
Clautum consuetudo erat mulieribus donare ob signi-
ficationem partus facilitatem.
Clauula: quam greci uocant a breui conclusione
est appellata.
Clauata dicuntur: ut uestimenta clauis intexta aut cal-
ciamenta clauis confixa.
Clauus analis dicebant: qui figebatur in pietibus sacrarum edificiorum
per annos singulos: ut per eos nunc colligerentur annorum
Classis procincta exercitus instructus.
Clingere cingere a greco dici manifestum est.
Cercepta greci appellant lucrari undique capientem:
quasi quem nos quoque lucrationem uocamus.
Classici testes dicebant: qui singulis testamentis adhibebantur
Cometaculum genus uirgule: qua in sacrificiis utebantur.
Ceruaria ouis dicitur: que pro ceruo imolabatur.

Crepos id est lupcos dicebant a crepitu pellicularum que
faciunt uerberantes. Mos noster erat romanis in lupcalibus
nudos discurrere & pelliculis obuias quoscumque seias ferire
Condere componere.
Cincia locus Rome ubi cinciorum monumentum fuit.
Capital lintheum quoddam: quo in sacris utebantur.
Castrensis corona donabatur: qui primus hostium castra
pugnando intrasset: cui insigne erat ex auro uallum.
Colluuiaris dicitur porcus: qui cibo permixto & col-
luuie nutritur.
Cognitor est qui litteram alterius suscipit coram ab eo: cui
datus est. Procurator est autem absentis nomine actor.
Claudiana tonitrua appellabantur: quia claudius pulcher
instituit: ut ludis post scenam collectus lapidum ita
fixerit: ut ueri tonitrus similitudinem imitaretur.
Nam antea leues admodum: & parui sonitus fiebant
cum clauis: & lapides in labrum conicerentur.
Cesones appellantur ex utero exempti.
Cesar quod est cognomen iuliorum a cesarie dicitur esse: quia
scilicet cum Cesarie natus est.
Capit prebenderit.
Capreoli uitium palmites.
Cincinni intorti: quia ad locum capiendum tendunt
sunt appellati.
Capillatam uel capillarem arborem dicebant: in qua
capillum tonsum suspendebant.
Contestari litem dicuntur duo aut plures aduersarii: quod
ordine nato iudicio utraque pars dicitur testes estote
Cauiares hostie dicebantur: quod caue id est pars hostie
cauda tenus dicitur: & ponebatur in sacrificio pro
collegio pontificum quoque anno.
Confeta sus dicebatur: que cum omni fetu adhibebatur

ad sacrificium.
Conclauate dicebant: que sub eandem erant clauē.
Coloss9 a colefo aurifice: a quo forma ē dict9 fuit. n
apud Rhodū insulā statua solis alta pedes. c. xxviii.
Codeta appellat ager transiberim: q̄ in eo nascunt
uirgulta ad candaꝝ equinarum similitudinem.
Censui a censendo agri pprie appellant: qui & emi
& uendi iure ciuili possunt.
Comedum bona sua consumentem antiqui dixerūt.
Comedo qui ut supra bona sua consumit.
Censores dicti: q̄ rem suam quisq̄ tāti estimare so
litus sit quantum illi censuerint.
Claritudinem claritatem.
Casus dicimus non modo ea que fortuitu hominibus
accidunt. sed formam uocabuli qua in aliam cadit
effigiem.
Cathachresim tropum nos abusionem dicimus: cum
alienis abutimur p̄ide ac ppriis cū ppria deficiūt.
Coquum & pistorem apud antiquos eundem fuisse
accepimus. Neuius. Coquus inquit edit neptinū:
uenerē: cererē significat: per Cererē panē: p̄ nep
tinum pisces: per uenerem holera.
Camensem cursorem Titinnius pro pistore dixit.
Conlatinum uentrem magnum & turgidum dixit
Plautus quia in eo omnia edulia congeruntur.
Conuexum est ex omni pte declinatū: qualis est na
tura celi qd̄ ex omni pte ad terrā uers9 declinatū ē.
Calcatis calce politis.
Confecerunt una fecerunt.
Crebrifurū apud Emiū significat uallū crebris fu
reis id est palis munitum.
Ciprio boui merendam Emius sctadico uersu cum

dixit significat id: qd̄ fieri solet i insula Cypro in q̄
boues humano stercore pascunt. Idem cum dicit
propter stagna ubi lanigerū genus pascit piscib9
esse paludem demonstrat in qua nascunt pisces si
miles ranunculis: quos consecrate oues edunt.
Canturnus nomen loci.
Cantenas pondo dicebant antiqui referēter ad librā
Cepiā futurū tēpus ab eo: quod est cepi. Cato Ce
piam seditiosa uerba loqui: inuenitur quoq̄ apud
maiores & infiniti modi cepere.
Concionem antiqui masculino genere posuere.
Cognitu facilia eadem ratione dicitur: qua dictu faci
lia & prefectu & factu.
Clitelle dicunt non tm̄ he: quibus sarcine colligate
mulis portant: sed et loc9 Rome ppter similitudinē
& i uia flaminia loca quedā deuexa subide & accli
uia ē & tormētū genus eodē nomie appellatum.
Cloacale flumē dixit Cato a cloacaz oim conluuie.
Compluriens ac pluriens significat sepe Cato. Con
tumelias mihi dixisti compluriēs.
Citera appellabat effigies quedā arguta & loquax
ridiculi gratia: que in pompa uehi solita sit. Cato
in. M. Ceciliū. quid ego dicerem amplius quem
ego credo deniq̄ i pōpa uectitatū ire ludis p̄ cite
ra atq̄ cū spectatoribus sermocinaturum.
Curionem agnum Plaut9 pro macro dixit quasi cu
ra macruisset.
Coniecto interpres somniorum.
Compare pro compesce dixerunt antiqui.
Comperit Terentius pro compescuit posuit.
Creduas credas Plautus ipse nec amat: nec tu cre
duas ipse pro ipse.

hec amnis
Cornus apud antiquos masculino genere dicebatur.
Plautus iam tibi tuis meritis crassus cornus redditus
est pari modo: diuerso genere dicebant: hec ludus: hec
metus hec amnis: hec fons.
Collus quoque masculio dixerunt. est enim genus tormenti e corio
Culeus tormenti genus ab eadem origine.
Crummina sacculi genus. Plautus. Dii bene uertant
cene crummina minuerunt triginta mine.
Corinthenses ex eo dici ceperunt: ex quo coloniariorum
thum sunt deducti: quod ante Corinthii sunt dicti: quam
consuetudinem seruamus etiam cum Romanenses & his-
panenses & sicilienses negotiatores dicimus: qui in
alienis ciuitatibus negotiantur.
Cautionem dicebant: quam modo dicimus cautionem.
Consuetudinem. Plautus pro consuetudine dixit.
Corculum a corde dicebant antiqui solentem & cautum
Plautus in Cassina. ego sum liber meum corculum:
melliculum uerculum.
Cassinam fabulam Plautus inscripsit ab ancille nomine
Cassia quam amari a se introduxit.
Conuioia occulta.
Cogitatum aduerbialiter pro cogitate.
Clientam pro cliente. Plautus dixit.
Comedice figuratum a comedo Plautus. Euge heus
adstitisti & dulce & comedice.
Capulum & manubrium gladii uocant: & id quo mor-
tui efferuntur utrumque a cedere dictum: sane a ca-
pulo fit capularis.
Classis id est celaueris.
Custodita est opera ad custodiendum quid sumpta.
Citior comparatiuum a cito Plautus Nullam ego rem
citiorum apud homines esse quam famam reorum.

Clunes masculine. Plautus quasi ab armis ualeo clu-
nes infractos fero.
Coquitare id est frequenter coquere Plautus posuit.
Canitudinem pro canitie. Plautus stultus est aduersum
etatem & capitis canitudinem.
Coruspari. conquirere. Plautus corruspare tua con-
silia in pectore.
Ceculant cecis proxime sunt oculorum acie obtu-
sa. Plautus. Nunc nam mihi ceculant. est nunc hic
noster hermo.
Cudere a cedendo dictum.
Copilausti dictum a Neuius pro corripuisti & inuolasti.
Claua teligenus: qua Hercules utebatur.
Calones militum serui dicti: qui ligneas clauas gere-
bant grece uocantur: is quoque qui huiusmodi telo utitur
clauator appellatur.
Conseptum apud Ennium pro conseptum inuenit.
Curionia sacra: que in curiis fiebant.
Cerpulentis Ennium pro magnis dixit: Nos corporu-
lentum dicimus corporis obosi hominem.
Conciliatrix dicitur que uiris conciliat uxores & ux-
oribus uiros.
Conuente conditio dicebatur: cum primus sermo de
nuptiis & earum conditione habebatur.
Conceptiue feriale festa dicebantur: que in certis diebus
observabantur: quotannisue semetipsum compilatice.
Celibari hasta caput nubantis comebat: quod in corpe
gladiatoris stetit obiecti occisi: ut quemadmodum
illa coniuncta fuerit cum corpe gladiatoris sic ipsa cum
uiro sit: uel quod matrone iunonis curetis in tutela
sint: que ita appellabantur a ferenda hasta quam lingua
Sabinorum Curis dicitur: uel quod fortes uiros gere-

nituras ominetur : uel qđ nuptiali iure imperio
iuri subicit nubens: quia hasta summa armorū &
imperii ē: quā ob causam uiri fortes ea donant &
captiui sub ea ueneunt quas greci uocāt.
Cingulo noua nupta p̄cingebatur: qđ uir in lecto
soluebat factum ex lana ouis: ut sicut illa in domū
sublata coniūcta inter se sit. sic uir suus secū cincto
uinctoq; eēt: nūc herculaneo nodo uictū uir soluit
omnis gr̄a: ut sic ipse felix sit in suscipiēdis liberis
ut fuit herculan9: qui. lxx libros reliquit.
Camello uirginib9 supplicare solite erāt nupture.
Cinxie iunonis nomen sanctum habebatur in nup
titiis qđ initio coniugi solutio erat cinguli: quo no
ua nupta erat cincta.
Cumeram uocabant antiqui uas quoddam opertū in
nuptiis qđ ferebant: in quo erant nubentibus utē
silia: qđ & camillū dicebāt eo qđ sacroꝝ mīstrum
appellabant.
Comptus id ē ornatus a greco descendit: apđ quos
dicit apud nos comis & come dicūtur ca
pilli aliqua cura compositi.
Corolla diminutiū est a corona Corollā noua nup
ta de florib9 uerbenis herbisq; a se lectis sub ami
culo ferebat.
Cupressi mortuorum domibus ponebant ideo qđ h9
gn̄is arbor excisa nō renascitur: sicut ex mortuo
nihil est s̄a sperādū: quā ob causam in tutela ditis
patris esse putabatur.
Curiales flamines curiarum sacerdotes.
Cuparisse appellantur acies quedā ignee: que noctū
apparere solent ad similitudinem cupressi.
Conquirere deputare.

Carnificis loco hēbāt is: q se uulnerasset ut morerē.
Capita deoꝝ appellabant fasticuli facti de uerbenis.
Conscriptum clauis pre confixum.
Cornifce locus erat transiberim cornicibus dicatus
qđ Iunonis tutela esse putabatur.
Celestia auguria esse uocant: cū fulminat tonat.
Caduca auspitia dicunt: cum aliquis in tēplo excidit
ueluti uirge manu.
Cliuia auspitia dicebāt: que aliqd fieri p̄hibebāt oīa:
.n. difficilia cliuia uocabāt: uñ & cliuia loca ardua.
Curiales mense: in quibus imolabatur Iunoni: que
curis est appellata.
Contrarium es graue es.
Centum uirilia iudicia: que centū iudicabāt uiri.
Circumliminium ius prediorum.
Cubam Sabini uocāt eam: quā militares leticam: uñ
uidetur deriuatum esse cubiculum.
Condere est dicendo denuntiare.
Cometacula uirges: quas hoīes portāt p̄ gētes ad sa
crifitium: ut a se homines amoueant.
Casta mola genus sacrificii: qđ uestales uirgines sa
ciant. Cincta flaminea ueste uelata. ciebant.
Captus locus dicit ad sacrificiū legitime cōstitut9.
Cuprilia appellatur ager: qui uulgo ad capre palu
des dici solet.
Canifera que fert cana id ē qualū qđ ē ciste genus.
Contignum frustrū carnis cū. vii consus demptū.
Conauditum coauditum sicut coangustatū dicitur.
Censio estimatio unde censes.
Corda frumenta: que sero maturescūt: ut fenū cordū.
Consensia sacra: que ex cōsensu mītoꝝ sunt statuta.
Culina uocāt locus: ubi epule in funere oburunt.

Calpar uinum nouum: quod ex dolio demiē sacrificiū
cā anteq̄ gustetur. Ioui .n. prius sua uina libabāt:
quē appellabant festa uinalia.
Cicatricare cicatrices inducere.
Compescere lucum est lucum finibus cohibere.
Coniuugento conuocato.
Capitarium es : quod capi potest.
Conquirere coercere.
Capitalis locus ubi siqd̄ uiolatum ē caput uiolatoꝝ
Cloacare ignare : un̄ & cloace dicte. ris expiat̄.
Conregione e regione.
Conditio in diē certū eius rei: que agit̄ denuntio.
Cubans auspicatur: qui in lecto querit auspitiū:
Contio conuentus dicta uelut conuocatio: id ē lōga
eiusdem rei agitatio in eadē mora cōsiliū explicāda.
Cogitatio dicta quasi coagitatio id ē lōga agitatio.
Clam a clauibus dictum: q̄ his : que celare uolumus
que esse uolumus occulta claudimus.
Cella qđ ea celentur: que esse uolumus occulta.
Ciere nominare uocare.

D Vco cū pro puto ponimus ex greco dedu-
citur: quod illi dicunt.
Duplionem antiqui dicebant: quod nos du-
plum uenit a greco diplo.
Dius census dicebāt cū altero id est cū filio cēsus.
Dius dia dium a diis uenit.
Duis pro dederis antiqui dicebāt quo utitur Cicero
contra Catalinam dunt id est dederint.
Diudens hostia bidens.
Duellum bellum uidelicet: quod duabus partibus de
uictoria continet bellum contendentibus dimicā

inde & Perduellio: qui pertinaciter retinet bellū.
Duonum bonum dixere.
Duplabis duplicabis.
Duo de uiginti dñdi consuetudinē a grecis traxisse
uidemus: qui sic enuntiant.
Dumosa frondosa Dumus a greco deducitur.
Dubiat pro dubitat.
Dubenus apud antiquos dicebatur: q̄ nūc dñs dicit̄.
Dusmo in loco apud Luuium sigt̄ dumosum locū an-
tiqui enī interferebant. s. lram: & dicebant cosmit̄
tere pro committere & casmene pro camene.
Dumet atiq̄ q̄si dumectica applābāt que nos dumeta
Domus uenit a greco.
Dragones dicti q̄ acute uideant clarissimā enim di-
cūtur h̄re oculoꝝ acie: qua ex causa incubētes eos
thesauris custodie cā finxerūt atiq̄: ideoq̄ estu-
lapio attribuunt: qđ uigilantissimi gn̄is putat̄: que
res medicine maxime est necessaria.
Dici mos erat Romanis in omnibus sacrificiis pre-
cibusq̄. po. ro. quiritibusq̄ qđ est curibus que ciui-
tas Sabinorum potentissima fuit.
Daliuum supinū ait esse Aurelius elius: stultq̄ ostoz
quoq̄ lingua significat insanū. Sacra uero dici pu-
tant ipsum quem greci id propter eius
fatuitatem quis misereri debeat.
Daps apud antiquos dicebatur res diuina: que fiebat:
aut hiberna semēt: aut uerna: qđ uocabulum e gre-
co deducit̄ apud quos id gen9 epulaz̄ dicit̄ itaq̄ &
dapatice se acceptos dicebant antiqui significātes
magnifice & dapaticis negotiū magnificū & aplū
Dedelam a uarietate rerū artificiorūq̄ dictā eē apud
Lucretiū terrā. apud Enniū Mineruā. apud Vir-

gilium circem facile ē intelligere cum greci
significant uariare.
Danuum sacrificiū: quod fiebat in operto in honore
dee bone dictum a contrarietate: quod minime eē
id est publicum. dea quoq; ip̄a & sacerdotes eius.
Dacronas pro lachrymas Lilius sepe posuit ni mirū
q̄ greci appellāt Itē Dautia que lautia
dicimus: & dantur legatis hospitii gratia.
Danunt donant: dari donare.
Daniste feneratores.
Dagnades sunt auium genus: quas egyptii interpor
tandū cū corenis deuicire soliti sunt: que uelicādo
morsicandoq; & canturiendo assidue non patiunt
dormire potantes.
Daunia Apulia appellat̄ a Dauno Illyrico gētis cla
ro uiro: q̄ eā pp̄t domesticā seditionē excedēs p̄ria
occupauit.
Dorsum dictum: q̄ pars ea corp̄is deuexa sit dorsū
Donum ex greco dictum est: qd̄ illi uocant.
Donatice corone dicte: q̄ his uictores in ludis dona
bant: que postea magnificētie causa institute sunt
super modum aptarum capitibus: quali amplitudīe
fiunt cum lares ornantur.
Dotē manifestū ē ex greco eē. Nā dr̄ ap̄t eos dare.
Doliola locus in urbe sic uocat̄ quia in uadentibus
gallis senonibus urbē sarrā in eodem loco doliolis
spuebant: ne despuere alicui liceret.
Dolus uocabulū nūc tm̄ i malis utimur. ap̄t āt̄ quos
etiā i bonis reb̄ utebāt: un̄ adhuc dicim̄ sine do
lo malo nimirū: q̄a solebat dici et̄ dolus bonus.
Dirus dei ira natus.
Derogare pp̄rie est: cū qd̄ ex lege uetere quomin̄

fiat sancit̄: lege noua derogare. ergo detrahere ē.
Diē rectū dicebāt p̄ antiphrasim uolētes significare
malum diem.
Dirigere apud Plautum est pro discedere.
Dirunciunt depurgant.
Dirutum ere militem dicebant antiqui cui stipēdiū
ignominie causa non erat datum: qd̄ es diruebat̄
in fiscum non in militis sacculum.
Delegata dicebāt diis consecrata: que nūc dedicata:
unde adhuc manet dedicatus quasi lusui dicatus.
Dedicare est autem proprie dicendo deferre.
Depuere cedere Lilius palmisq; misella depuit me.
id est uerberauit me: qd̄ ip̄m e greco est.
Dedicta intelligitur ualde data.
Deperire siḡt ualde perire.
Derrhis greci appellant pelles nauticas: quas uoca
mus segestria.
Demum quod siḡt post apud Luciliū. Demus legit̄
Alii demum pro dumtaxat posuerunt.
Denicales ferie colebantur cum hominis mortui cā
familia purgabat̄: greci n. mortuum dicūt.
Diminutus capite appellatur: qui ciuitate mutatus ē
& ex alia familia i aliā adoptatus: & q̄ liber alteri
mancipio datus est. & qui in hostium potestatem
uenit: & cui aqua & igni interdictum est.
Diuidicula antiqui dicebāt: que nūc sunt castella: ex
quibus a riuo cōmuni aquā q̄sq; i suū fundū ducit.
Defrui dicebant antiqui: ut deamare: deperire signi
ficantes omnē fructum percipere.
Deinceps qd̄ deinde cepit: ut p̄nceps q̄ p̄mū cepit.
Diuidiam discordiam.
Deuersus deorsum uersus dicebant.

Deus dictus quod ei nihil desit: uel quia omnia comoda
hominibus dat: siue a greco theos quod significat metum eo quod
omnibus metus sit. Sed magis constat id uocabulum esse dic-
tum aspiratiōe depta quod mos antiquorum nostris frequens erat
Diuus antiqui ex greco appellabant: ut a deo ortum id est
diuinum sub celo lumē unum adhuc sub diuo
fieri dicimus: quod non sit sub tecto: & interdum cui
contrarium noctu.
Deuitare ualde uitare.
De magis prominus antiqui dicebant.
Denarie ceremonie dicebantur & tricenarie: quibus
sacra adituris decem continuis rebus uel triginta cer-
tis quibusdam rebus carendum erat.
Decrepitus est desperatus. crepeta ideo uita ut crepus-
culum extremum diei temporis. siue decrepitus dicitur quia propter
senectutem nec mouere nec ullum facere potest cre-
pitum id est sonum.
Decumanus appellat limes: qui fit ab ortu solis ad occa-
sum: alter ex transuerso currens appellatur cardo.
Decumana oua dicitur & decumani fluctus dicitur quia sunt
magna: Nam & ouum decimum maius dicitur: & fluctus
decimus fieri maximus dicitur.
Deprensa dicitur genus militaris aduersiōnis casti-
gatione maior ignominia minor.
Decima queque ueteres diis suis offerebant.
Decuriones appellantur: qui denis equitibus prestant.
Depositum perfectum: quia omnes perfectiones antiqui
politones appellabant.
Degunere degustare. Decures decuriones.
Depubē porcum lactantē: qui prohibitus sit pubes fieri.
Detoges detrite tōge dicuntur.
Ditianā diana: quā esse lunā putāt dicta: quod fulgore.

suo noctu omnia ostendat.
Deblacterare est stulte loqui.
Dicharcea uocabatur: que nunc puteoli: quod ea ciui-
tas quondam iustissime regebatur.
Demoe apud antiquos sunt ut apud nos pagi.
Dice pro dicam antiqui posuere.
Discrimina dicuntur: que dicerunt purgandi causa.
Dissectiones diuisiones patrimonioꝝ inter consortes.
Dispensatores dicti qui es pensantes expendebant non
adnumerabant hinc deducitur expensa siue despē-
sata uel cōspensata. utē compediū: dispēdium.
Dispersere est proprie pecora a pastione deducere: ut
pescere una pascere in uno loco continere.
Desuiare desinere. Dispretus ualde spretus.
Dissutus porcus dicitur: cum in ceruice setas diuidit.
Disertus a diserendo dicitur.
Dignorāt signa imponūt: ut fieri solet in pecoribus.
Disertum pro diserte dixerunt antiqui.
Discesum & ptesum dicebant: quod nō discessum & ptesum
Delibrum dicebant fustem delibratum hoc est decortica-
tum: quem uenerabantur pro deo.
Delitia est lignum quod a culmine ad tegulas angulares.
infirmas uersus fastigium collocatum: unde tectum
delitiatum: & tegule delitiare.
Degere antiqui posuerunt pro expectare.
Deterrie porce id est macilente.
Delibrare aquam sulco deriuare.
Delicare ponebant pro deducere.
Deliquit solis a deliquendo: quod deliquit in cursu suo.
Delinquere est pretermittere: quod non oportet preteriri:
hinc deliquia & delicta.
Diliquum apud Plautum significat minus.

Detusos esse detonsos uel deminutos.
Delanicare est descēdere: & quasi lanā trahere unde
lenones & lenonici: & lanig dicit: q̄ pec9 disce-
dit.
Delapidata lapide strata.
Dextans dicitur quia assi deest sextās quēadmodū
duo de uiginti: & deunx.
Deluit soluit.
Delect9 militū & is: q̄ sigē amat9 a legēdo dicit: sūt
Deliberare a libella quia qd perpenditur dicitur.
Detractare est male tractare.
Dextimum & sinistimum antiqui dixerunt.
Dextra auspicia prospera.
Dextrarium tibiaꝝ genus est: que dextra tenētur.
Diobolares meretrices dn̄ que duob9 obolis ducū̄t.
Dies dicit9: q̄ diuini sit opis: siue a diloue: e9 ut pu-
tabant rectore q̄ grece appellat: siue q̄
cerni diuinus debisset in cādorem.
Diabathra genus solearum grecanicarum.
Deorata perorata.
Deactio peractio.
Dianius locus diane sacratus.
Diffarreatio genus erat sacrificii: qd̄ inter uirum &
mulierem fiebat dissolutio dicta a farre nam fiebat
farreo libo adhibito.
Dialis flamē: & dius heroū aliquis a Ioue gn̄s ducēs.
Defresam detritam atq; detonsam.
Deinde cōpositū ex prepositiōe & loci significatiōe
ut exinde proinde: subinde: qui item tēpus signt .
Diox genus piscis frequens in ponto.
Diuū qd̄ sub celo est extra tectum a Ioue dicebat.
Deincipē dicebāt antiq; proxime quē captū ut p̄n-
cipem primum captum.

Diomedis campi in apulia appellabatur: qui ei diui-
sione regni quam cum Dauno fecit cesserunt.
Diomedeia insula: in qua Diomedes sepultus est ex-
cedens Italia.
Depontani senes appellabantur: qui sexagenarii de
ponte deiiciebantur.
Deformicatum a formicibus succisum: quibus con-
fouerierat solitum.
Depeculatus a pecore dicitur: qui enim populū frau-
dat peculatus pena tenetur:
Decultarunt ualde occultarunt: & occuparunt.
Decalcatum calce litum.
Dicassit dixerit.
Dium fulgur appellabant diurnū: qd̄ putabāt Ioui
Nocturnū fulmē Summano attribuebāt.

Lucum significat lāgudum & semisomnū
uel ut alii uolunt allucinatorē & nugarum
amatorem siue balonem id est hesternō ui-
no languentem: quod uocāt greci.
Emerere qd̄ n̄c ē mercari: antiq; accipiebāt p̄ sūmere
Elices sulci aquarii: p̄ quos aqua collecta educit e ly-
Ennam etiam ne. ra.
Elaudare plusq; nominare.
Elecebre argētarie meretrices ab eliciendo argēto
Electabo elitiam. dicte.
En nunq; & quando.
Emussitata ad amussim facta.
Ennoitium initium.
Emparda paganorum dea.
Emen eaden. Elumbum auulso lumbo.
Elinguem sine lingua.

Elacatena genus fassamēti: qđ appellatur a uulgo
malandria.

Enubrio inbibenti.

Elixa a liquore dicta.

Endoplorare iplorare: qđ ē cū cōquestiōe inclamare
iplorare nāq; ē cū fletu rogare: qđ ē ppe uapulātis

Endoprocinctu sigt aut: cum ex castris in preliū
exitū est. Prociētos quasi pēctos atq; expeditos.
nā apud antiquos toti succincti pugnasse dicūtur

Emptium militem mercēnarium.

Emancipati duobus modis dicūtur. aut q; ex patris
iure exiuerunt: aut illi: qui aliorū fiunt domini:
quorum utrunq; sit mancipatione.

Eū antiq; dicebāt p eoꝝ. Em pro eū ab eo qđ ē is.

Egerie nympe sacrificabāt pregnantēs: qđ eam pu
tabant facile conceptum aluum egerere.

Elcarie mēse quadrāte uocant: in quibus homies
epulātur anclabris ea: que in sacrificio diis adcla
ratur: qđ est hauritur ministraturq;.

Escit id est exit.

Eaple ea ipsa.

Euelatū uētilatū: uñ uelabra: q; b; frumēta uētilant.

Egens uelut ex gēs: cui ne gens qđem sit reliqua.

Eiu ratio sigt id qđ desideratur non posse prestari.

Plautus citrauit militiam.

Euerrator uccatur: q; iure accepta hereditate iusta
facere debet defuncto: que si nō fecerit: seu qđ i ea
re turbauerit suo capite luat: id nomē ductū a uer
redo. Nā ex uerne sunt purgatio quedā domo: ex q̄
mortuo ad sepulturā ferēdo ē: que fit p euerrato
rē certo gñe sc opaz. adhibito ab extra uerrendo
dictarum.

Egretus & adgretus ex greco sunt dicta a surgē
do & proficiendo: unde quasi noctisurgium.

Eceres iusiurandū est. ac si dicatur per Cererem: ut
ecastor edepol.

Europā tertiā partē orbis ab Europa Agenoris fi
lia certū ē appellari. sed alii de amore Iouis i tauꝝ
uerſi narrant. Alii eā a predonibus raptā & nauē
que in Iouis tutela effigiē Tauri habuit in eā re
gionē eē delatam: quidā ob pulchritudinē regio
nis propter simulationē rapte filie occupatā terrā
ab Agenore & phoenicibus ferunt.

Epolones dicebant antiq; quos nunc epulones dici
mus: Datum est autē his nomen indicendi Ioui
ceterisq; diis epulas potestatem haberent.

Eudicē lineū filium: quod medici extremo misterio
relinquunt: per quod chimos emittitur.

Euboicum talētē numero greco septē milū & qn
gētoꝝ cistophoz ē apud quatuormilū denariū.

Extrarium ab extraneo sic distinguit: extrarius ē q
extra focum: sacramentū: iusq; sit: extraneus ex
altera terra quasi exterraneus. nēq;

Extā dicta q; ea diis psecēt: que maxime extāt emi

Extimū extremū sigt ita ut intimo sit contrariū.

Exterrecinius quoq; dicit: & qui ante tempus nat9
uel potius electus est. dictus autē exercinius q; eū
mater exterrita aluo eiecit.

Externus est alienus terre.

Experrectus a corrigendo se uocatus: qđ fere faci
mus recentes a somno.

Experta antiqui dicebant quasi expertia habita.

Excudere p cudere: & incus ipā a cedēdo dicta sunt

Explorare antiquos pro exclamare usos. Sed postea

prospicere & certum cognoscere ceperit signifi-
care. Itaq; speculator ab exploratore hoc distat :
qd̄ speculator hostilia silentio perspicit. Explora-
tor clamore cognoscit.

Expapillato brachio extento: q̄ cū sit papilla nudat̄

Experes exenteratos siue exbue que exhibent̄ q̄ e-

Exdorsua dorsum confringe alii exime. pote.

Exfit purgamentum: unde & adhuc manet suffio.

Exlitius iudex quem una pars eligit.

Exscendere egredi.

Experitos imperitos.

Explenunt explent.

Exducte exuuie.

Exciet excutiet.

Excipuum q̄ excipiatur: ut precipuum: qd̄ ante ca-
piatur.

Expatare i locū patētē se dare siue i spaciū se offerre

Exdecimata electa.

Expectorat ex pectore eicit.

Experrectus est: qui per se uigilare cepit.

Expgit9 ab alio excitat9: quē solē9 d̄re expgefactū

Excidionē urbis a cedendo dictum manifestum est.

Effata elocuta.

Exporgere porro agere exporrigere.

Exoletus qui adolefcere id est crescere desuit.

Exanclare exhaurire.

Examē est & equamētū & iudicii inuestigatio ex-
aminatio: & apum congregatio & locustarum.

Examussum regulariter amullis. n. regula fabroz ē
uel ut alii uolūt ferramētū: quo in polēdo utunt̄.

Exagogem uectionem

Exegregie egregie id est ex grege lecte

Exodium exitum:

Exurgentes exprimentes.

Exoriri surgere:

Egregius. E. gregelectus:

Exuuie ab exuendo dicte.

Exercitus & militum copia dicitur & homo multis
negotiis exercitus.

Exomides sunt comici uestitus exertis umeris.

Exiles a tenuitate uiarū: quas greci ita appellāt unde
uidentur esse dicta.

Ebulus grece Sambucus dicitur.

Exilita causa: que aduersus exulem agitur.

Exitium antiqui ponebant pro exitu. nunc exitium
passimum exitum dicimus.

Exercirent sarcirent.

Exercitionem exerciti dicebāt antiqui exercitacionē
exercitati. Item exerciorem exercitissimum.

Exfuti exfusi: ut merat pro merfat.

Effari & effata a fando: quod ipsum ex greco

Equiria ludi: quos Romanus Marti instituit p equo
rum cursum: qui in campo martio exercebatur.

Equirine iusurandum per quirinum.

Equestres: quod equiti dabatur.

Equitare antiqui dicebāt equum publicum merere.

Equo Marti imolabāt: qd̄ p eius effigiē troiani capi-
ti sint i qd̄ ex eo gñe aialis Mars delectari putarēt

Equo uehi flamini diali non dicebat ne si longius di-
grederetur. sacra negligerentur.

Exinsibulat exercebat: fibulas enim sacerdotum uo-
cabant.

Existimare dictum ab estimatione.

Exrogare est ex lege uetere aliquid eximere per no-

uam legem.
Eximium inde dici ceptum quid in sacrificiis opti-
mum pecus e grege eximebatur: uel quod primum na-
tum erat.
Electrum in capadotia gigni testis est Archelaus q
ibi regnum obtinuit translucens & formicas culi-
ces Siue muscas & folia sicca ite moq; paleas ut mag-
nes ferrum ad se trahens.
Ebenus lignum est interius nigrum solidū pulchrū
aptum ocularibus.
Exemplum est: qđ sequamur: aut uitemus.
Exemplar ex quo simile faciamus: illud animo estimat
illud oculis conspicitur.
Exhaustant efferunt.
Exin metri causa dicitur pro exinde.
Exesto pro extra esto. sicut enī littor in quibusdam
sacris clamitabat hostis uictō mulier. Virgo rx esto
scilicet interesse prohibebatur.
Epulares: qui in quibusdam ludis noctu epulabantur.
Epistilium trabs: que super columnas ponitur.
Epae nomen cuiusdam fabri: qui equū troianū fecit
Epicrocum genns Amiculi croco tinctum tenue &
perlucidum.
Epulam antiqui etiam singulariter posuerunt.
Epilimma genus uilissimi unguenti.
Ercum citum: que sit inter dsortes: ut libris re gum
Romanorū legit: erctū a coercendo dictū: unde &
ercifunde & ercissi. Citum autem ē uocatū a ciendo
Ederam flamine diali neq; tangere neq; nomiare fas
erat pro eo: quod edera uincit & ad quodcūq; se ap-
plicat. sed ne anulum quidem gerere licebat ei solidū
aut aliquem inse habere nodum.

Edeatrie: qui regiis epulis presunt dicti a greco.
Eruum & **Eruilia** a greco sunt dicta: nam illi eruum
Erouon Eruiliam appellant.
Ergo correptum significat idem: quod apud grecos
producte idem qđ hoc est gratia: cū scilicet gratia
intelligat pro causa. Sed illud supius etiam sine ex-
emplis notum est. hoc inferius sic sonat: cū dicim9
de aliquo statu donatum honoris uirtutisq; ergo id
est honoris uirtutisq; causa.
Eritudo seruitus est siue seruitudo.
Erugere semel factum significat: qđ eructare sepius.
Erebum Virgilius interdum obscuritatem quandam
esse describit apud inferos cū ait. Imas erebi descē-
dit ad umbras. Interdum flumē eiusdem loci dicēs.
Et magnos erebi tranauimus amnes. Varro uero
Erebo natam noctē ait: unde ē & illud Erebo cre-
atam fuscis crinibus noctem inuoco.
Effasilatum exercitū qđ. s. omen exerto brachio fit.
Exfilatum id est extra uestimentum fila contextum.

Ornacalia sacra erant: cum far in fornacu-
lis torrebant.
Formie oppidum appellat ex greco or mite
qđ circa id crebre stationes tuteq; erāt: undē
proficiscebantur negotiaturi.
Forma significat modo faciem cuiusq; rei. modo cali-
dam: ut cum exta: que dant de forma appellabāt: &
Cato ait de quodā edificio estate frigido hieme for-
mido. Itē forma appellat puls ex milio & melle fcā.
Fordicales boues id est fordeboues id ē grauide dicte
a fetu que im molabātur: fordicia sacra cum forda
bos mactatur.

Foedus appellatum: quod in paciscendo federe hostia
maclaretur Virgilius. Et cesa iungebant federa
porca: uel quia inter federa interponatur fides.
Forcipes dicuntur: quod his forma id est calida capiuntur
Forbeam antiqui omne genus tibi appellabant.
Foedum antiqui dicebant pro edo: ut & dicunt folus pro
bolere: foscum pro hoste: & foscum pro hostia.
Furnum nigrum uel atrum hinc dicta: furnus: furie:
funus: fulgo: fulgus: fumus.
Fodare fodere.
Fontes frugi & bonus siue ualidas.
Forum sex modis intelligitur. Primo negotiandi locus
ut fori flamineum: fori Iulium ab eorum nominibus quae ea fora
custodienda curantur quod etiam in locis priuatis & in uicis
& in agris fieri solet. Alio in quo iudicia fieri cum populo
agitationes haberi solent. Tertio cum in quibus prouincie
preest fori agere dicuntur: cum ciuitates uocat: & de contra
uersis eorum cognoscit. Quarto cum id forum antiqui
appellabant: quod nunc uestibulum sepulchri dicitur solet.
Quinto locus in nauis. sed tamen masculini generis est & praeuale.
Sexto fori significat & circensia spectacula: ex quibus
etiam minores forulos dicimus: inde & forare foros
dare & fores & foras: & forcule. i. hostilia dicuntur.
Fons a fondendo quae aquam fundit.
Fomites sunt assule ex arboribus: dum cedunt excusse
decem: quod in eo ope occupati cibis potuque profouent. At
orbilius adustas iam uires uocari existimat fomites.
Alii uocari putant scintillas: quae ex ferro candenti
malleis excutuntur. Dicitur autem ita quia igni sunt profote
pari modo assule: quae sunt securibus excusse.
Fontanola fontium sacra: unde & rome fontanalis porta
Folium a greco uenit: quod illi dicunt phillon. sed ideo

per unum. i. quia antiqui non geminabant consonantes.
Focifomta focillatides foculi a fouedo. i. calefaciendo
Folliculare appellatur pars remi quae folliculo est lecta
a quo uita follicularis.
Ferentarii auxiliares in bello a ferendo auxilio dicti
uel ita appellati: quia fundis & lapidibus pugnabant
quae tela feruntur non tenentur.
Ferentum genus libi dictum: quod crebrius ad sacra fere
bant nec sine strue altero genere libi: quae qui fere
bant Struferentarii appellabantur.
Feralia diis manibus sacra festa a ferendis epulis uel a
ferendis pecudibus appellata.
Ferie a feriendis uictimis dicta.
Februarius mensis dictus: quod tum idem extremo mense
prius februaerit id est lustraretur: ac purgaretur quod mensis
erat anni ultimus. uel a Iunone februaata: quam alii fe
rualem Romani februalim uocant quod ipsi eo mense
sacra fiebant eiusque ferie erant lupercalia: quo die mu
lieres februant a lupercis amiculo Iunonis id est pelle
caprina: quam ob causam is quoque dies februatatus ap
pellabatur. quae cunctae denique purgamentum causa: qui
busque sacrificiis adhibentur februa appellabatur. id uero
quod purgatur dicitur februatatum.
Fascennini uersus qui canebantur in nuptiis ex urbe
fascenina dicuntur allati: siue ideo dicti: quia fascina
tiones putabantur arceri.
Fenus: Fenerator: & lex.
Fenebris decredita pecunia dicta sunt a fetu quia crediti
nummi alios pariant: ut apud grecos eadem res fenum
quoque pratorum ab hac causa est appellatum: quoniam
id ipsum manens quot annis nouum parit. unde etiam
& fistuca dicta est.

Felicata patera dicta quod ad filicis herbe speciem sit ce-
lata id est sculpta.
Fesnoe uocabatur: que depellere fascinum credebantur.
Ferias antiquae festas uocabant: & aliae erant sine die festo
ut saturnalia: quibus adiungebantur epulationes ex
prouentu pecorum frugumque.
Ferire dictum quod ferientes feruntur.
Felicones mali & nullius usus a fere dicti
Filtra sunt in cantationes ad uiros in amorem reduce-
dos uel alienandos.
Ferus ager incultus.
Factio & factiosus initio honesta uocabula erant. unde
adhuc factiones histrionum & quadrigariorum diu-
modo nomine factionis seditio & arma uocantur.
Fama a fando dicta sic apud grecos
Familia autem antea in liberis hominibus dicebatur: quorum dux &
princeps generis uocabatur pater & mater: unde familie
nobilium Pompilioy: Valesioy: Cornelioy & Fami-
liares ex eadem familia. Postea hoc nomine etiam famuli
appellari ceperunt: permutata cum u littera.
Faceffere significat interdum facere: ut est iussa faceffunt
Interdum uero pro abeat ponitur. Pacuuius faceffite
omnes id est hinc abite.
Facul antiqui dicebant: & faculter pro facile: unde fa-
cultas & difficultas uidentur dicta. Sed postea faci-
litas mox facta est: Facultas rerum.
Famulatiu dicebatur: quod nunc seruitium.
Famulosam: terram palustrem uocabant.
Famuli origo ab oscis dependet: apud quos seruus fa-
myl noiebat: unde & familia uocata.
Fagusal sacellum Iouis: in quo fuit fagus arbor: quae
Ioui sacrata habebatur.

Farcimen: Festis uñ factu s̄. M. Nuro.

Fouii qui nunc fabii dicti: quod princeps gentis eius
ex ea natus sit: cum qua Hercules in fouea cubuit.
Alii putant eum primum ostendisse quemadmodum
ursi & lupi caperentur foueis.
Faces antiqui dicebant: ut fides.
Famino dicitur.
Facem in nuptiis in honorem cereris praeferebant. aqua
aspersa noua nupta: siue ut casta puraque ad uirum ue-
niret: siue ut ignem atque ut aquam cum uiro coniungeret
Fabam nec tangere nec noiare diali flamine licebat: quod
ea putatur ad mortuos pertinere: Nam & lemuralibus
iacitur laruis & parentalibus sacrificiis adhibetur & in
flore eius cum aperitur luctus apparere uidetur.
Flamen dialis dicitur: quod filo assidue uelut inindeque appel-
latur flamen quasi filamen. Dialis autem appellatur a dio. i.
Ioue a quo uita dari putabatur hominibus.
Famella diminutiuum a fama.
Fastigium est edificii summum.
Fabiani & quintiliani appellantur lupci a fabio & quinti-
lio prepositis suis.
Fastorum libri appellantur in quibus totius anni sit descriptio:
fasti enim dies festi sunt.
Fanum a fauno dicitur: siue a fando: quod dum pontifex
maximus dedicat certa. v. fatur.
Fauus a fauendo.
Faniisse locum sic appellabatur: in quo erat aqua inclusa
circa templa: sunt autem qui putant: fanissas esse in capito-
lio cellis subterraneis cisternisque similes: ubi repo-
nierant solita ea quae in templo uetustate erant sancta iutilia
Fauetiam bonam ominationem significat. Nam precor
clamantes populum sacrificiis fauere iubebatur: fauere. n.
est bona fari. At ueteres poetae praesilire usi sunt fauere

Falcones dicuntur: quorum digiti pollices in pedibus
Intro sunt curuati a similitudine falcis.
Falarica genus teli missilis quo utuntur ex falis id est
ex locis extructis dimicantes.
Fatantur multa fantur.
Fale dicte ab altitudine a falando quod apud etruscos
significat celum.
Farfenum uirgulti genus.
Fascinum & **fas** a fando nominabantur.
Fartores nomenclatores: qui clam uelut infarcirēt no
mina saluatorum in aurem candidati.
Furinalia sacra furine: quam deam dicebant.
Fugere ē putrefieri. M. T. libro tertio officiorum ait.
Vinū fugiens uendat sciēs nā si putrefiat fugit ab
usu nostro.
Furciles siue **furcilla**: quibus hoīes suspendebantur.
Fundus dicitur ager: quā plangit ad similitudinē fundi
uasoꝝ. fundus quoq; dicitur populus esse rei: quam
alienat hoc est auctor.
Putare arguere est: unde & **canfutare**. Sed Cato hoc
pro sepius fuisse ponit.
Futiles dicunt: qui silere tacenda nequeunt. sed ea fun
dunt sic & uasa futilia a fundendo dicte.
Flagratores dicebāt hoīes q; mercede flagris cedebāt
Flustra dicunt cum in mari fluctus nō mouentur.
Flator tibicen a Flando dictus.
Flemia dn̄r cū ex labore uie sanguis d̄ fluit circa talū
Flaminio circō & **flamīa** uia a flaminio cōsule dicte
sunt: q; ab hanibale it̄fectus ē ad lacū trasimenū.
Flamīa edes domus flaminis dialis.
Flāmarii infectores coloris uiolarii dicuntur.
Flumentana porta Rome appellata: quā tiberis p̄tem

per eam fluxisse affirmant.
Flāmeo amicitur nubens boni causa. quod eo assidue
utebatur: flaminica. i. flaminis uxor: cui nō licebat
facere diuortium.
Fidusta a fide denominata ea: que maxie fidē erant.
Fides genus Cithare dicte: quā tantū inter se corde eiꝝ
quantum inter homines fides concordet: cuiꝝ dimi
nutium fidicula est.
Fiscellus casei mollis appetitor: ut Catilliones catulo
rum liguritores.
Fiber genꝝ uespe quadrupes Plautꝝ sic me subes quot
tidie quasi fiber silicem: quo noīe extra me ore flu
minis appellantur. unde & **fibras** iecinorum: & **sim
brias** uestimentorum dicimus.
Fratria uxor fratris.
Friuola sunt proprie uasa fictilia: quassa: unde dicte uer
ba **friuola**: que minus sunt fide subnixa.
Frater a greco dictus est uel quod sit
fere alter.
Frontem antiqui masculino genere dixerunt.
Fremitem dictum uelut fermentum.
Fratilli uilli sordidi in tapetis.
Precebunt displicebunt.
Forago filum: quo textrices diurnum opus distingūe
a forando dictum.
Frutinal templum Veneris frutete.
Fringuilla auis dicte: quod frigore cantet & uigeat:
Vnde & **fringuttire**.
Fratrarie puerorum mamme dicuntur: cum primum
tumescent: quod uelut fratres pares oriūtur: quod
etiam in frumento spica facere dicitur.
Frigere & **frictum** a greco uenit.

Fragelle locus i urbe: in quo ciuitatis fregee hospites
habitauerant.
Festram antiqui dicebant: quam nos fenestram.
Fraufus erit: qui fraudem commiserit.
Faleri oppidum a fale dictum.
Fraxare uigiliam circuire.
Florifertum dictum: qd̄ eo die spice ferūt ad sacrariū
Frugamenta a frugibus appellata.
Frendere est frangere: Vnde & faba fresa: unde & den
tibus dicimus frendere.
Formuales forcipes dicte: qd̄ formam capiant.
Farrago appellatur id qd̄ ex pluribus satis pabuli cau
sa datur iumentis.
Feriales a ferendo dicti. apud hos enim belli pacisq; fa
ciende ius est.
Feretrius Iuppiter dictus a ferendo: qd̄ pacem ferre
putaret ex cuius templo summebat sceptrū: per qd̄
iurarent & lapidem silicem: quo fedus ferirent.
Femur femoris: & femina feminis.
Fenerator & fenerator dici potest.
Frux frugis dixerunt antiqui fructam & fructum.
Ferocit apud Catonem ferociter agit.
Fuere item pro figere.
Frumiscor & frimitū dixit Cato. Nosq; cū adhuc dici
mus infrimitum certū ē antiquos dixisse frimitum
Felices arbores Cato dixit: que fructum ferunt. Infe
lices que non ferunt.
Falsio & falsior cum rationabiliter dici possint non ta
men in consuetudine.
Fucilis falsa: dicta autem quasi fucata. .rentur.
Furie statue app̄bāt: qd̄ certo statutoq; die obserua
Fluoniam Iunonē mulieres colebant: qd̄ eā sanguinis

fluorem in conceptu retinere dicebant.
Flammeo uestimento flaminica utebat. i. dialis uxor
& Iouis sacerdos: cui telū fulmiare idē erat colere.
Fulminitū idem qd̄ ē fulmine ictū: qui loc9 statī fieri
putabat religiosus: quod eū de9 sibi dicasse uidebat
Fanatica dicitur arbor a fulmine icta.
Fulmen dictum a fluore flamme.
Fulgere prisci pro ferire dicebant: undē fulgur deū ē
Funebres tybie dicunt: cum qbus in funere canitur:
quas flamine audire putabatur illicitum.
Flaminig Camillus puer dicebat ingenuus p̄imes &
m̄imes: q flamine diali ad sacrificia preministrabat
Antiq. n. ministros Camillo dicebat. Alii dicūt oēs
pueros ab antiqs camillos app̄atos sicut h̄nt i an
tiquo carmie cū p̄ filio de agricultura p̄cipet hiber
no puluere uernoluto gr̄dia tarra camille metes.
Flaminula dicebat sacerdotula: que flaminee diali pre
ministrabat: eaq; p̄imes & m̄imes erat id est patrē
& matrem uiuos habebat.
Ficolea palus ficulneus.
Flaminus licitor est: q flamine diali sacroy cā p̄sto ē
Frequentarium frequentem.
Fornacalia ferie institute sunt farris torrendi gratia:
qd̄ ad fornacem: que in pistrinis erat sacrificium fie
ri solebat.
Furuum bouem. i. nigrum imolabant eterno.
Ferentarii leuis armature pugnatores.
Faustulum porcellum feturam porcōrum.
Familiaris romanus priuatus romanus.
Fana quod fando consecrantur.
Fastis diebus iucundi fari licebat: Nefastis quedā non
licebat fari.

Fenus appellatur naturalis terre fetus ob quam cau-
sam nummorum fetus fen9: est uocatum: & de ea
re leges fenebres.

5 Erre crates uimineae: Athenienses cum Si-
raculis obsiderēt & crebro gerras poscerēt
irridentes siculi gerras clamitabant. Vnde
factum est: ut gerre pro nugis & cōtemptū
dicantur.

Genas Ennius palpebras putat: cum dicit hoc uersu
pandite subpigenas: & corde relinqte somnū. Alii
eas partes putant genas dici: que sunt sub oculis.
Pacuius Genas esse que barba primum oritur. hoc
uersu. Nunc primū opacat flore lanugo genas.

Gentilis dicitur ex eodem genere ortus: & is: qui sibi
nomine appellatur. Vt ait Cincius. Gentiles mihi
sunt: qui meo nomine appellantur.

Genialis lectus qui in nuptiis sternitur in honorem
genii unde est appellatus..

Geniseta appellatur: que ex multis familiis conficitur.

Gerusia Curia ab etatis uocabulo dicta.

Genuini dentes: qui a Genis dependent.

Gestus quod indicatur quid gerat preter participiū:
quod a Gerendo deducitur.

Genium appellabant deum: qui uim optineret omniū
rerum gerendarum. Anstius. Genius inquit est
deorum filius & parens hominum: ex quo homines
gignuntur: & propterea genius meus nominatur:
quia me genuit. Alii genium esse putant uniuscu-
iusq; loci deum.

Germen est: quod ex arborum surculis nascitur. unde
& Germani quasi ex eadem stirpe geniti.

Germula sub minimo digito pedis tuberculum: quod
gemere facit eum: qui gerat.

Gnigurre anse & uocis propriū ē: unde gen9 quoddā
tibiae & exiguae uocāt ginguine & gizeriator tibiē
Gizeria ex multis obsoniis decerpta.

Geniales deos dixere: Aquā: Terrā: Ignē: Aerē. Ea
n. sunt semina re: que greco & alii alii uocāt
.xii. quoq; signa lunā & solē inter hos deos oputa-
bāt. geniales autē dicti a gerēdo: quia plurimū posse
putabant: quos postea gerulos appellarunt.

Gnarus significat idem: quod peritus & sciens.

Genosofum obscurū uidelicet a greco: qd ē

Galli qui uocantur mris magne comites dicti sunt a
flumine phrygie cui nomē ē Gallo: qd qui ex eo bi-
berint in hoc furere incipiūt: ut se priuent uirilitatis
parte. Alii putāt ideo eos sibi genitalia incidere: qd
uiolauerit nomē pris mris ue. ne possit ipi fieri pntes

Gaia cecilia appellata est: ut Romā uenit: que antea
Tanaquil uocitata uxor Tarquinii prisici regis. Ro-
que tantē probitatis fuit: ut id nomen omnis boni
causa frequētent nubentes: quā sanctissimā asseue-
rant lanificam fuisse.

Gnara uis sigt apd liuiū. narrauit. gnara uis narrauit
Gallam bibere ac rugas conducere uentri: cum ait Lu-
cilius premonet persimonia eē utendum: neq; gule
indulgendum uentremq; coartandum.

Gaulus genus nauigii paruum & rotundum.

Galbeum ornamentū genus.

Gestit: qui subita felicitate ex hilarato nimio corporis
motu preter consuetudinem exultat.

Gneus & corporis insigne & prenomē a generando
dicta esse & ea ipsa ex greco apparet.

Tanaquil

Ganeum antiq̄ locū abditū ac uelut sub terra dixer̄t
Terētius ubi illum querā credo ob ductū ī ganeū
Garearia a similitudine galearum dicta.
Gnitus & gnixus a generibus prisci dixerunt.
Gnotu pro cognitu.
Granastellus senior Plaut9. q̄ ē granastell9 q̄ aduēit
Gramie oculo ꝛ suut uitia: quas alii glamas uocant.
Groma appellat̄ gen9 machinole cuiq̄dā: quo regiōes
agri cognosci cuiuscq; p̄t: qđ genus greci dicunt
Grumus terre colectio minor tumulo.
Gracuris urbs Iberie regionis dicta a Graccho sem-
pronio que antea Ilurcis nominabatur.
Greca sacra festa Cereris ex grecia trāslata: que obin-
uētōnē p̄serpine matrone colebāt: que sacra dū nō
eēt matrone: que facerēt p̄pter cladē cannē sem &
frēq̄tia lugētū īstitutū ē: ne āpl9. c. dieb9 lugere ē
Gruere dicūt grues: & sues crunire: unde tractum est
Congruere: hoc est conuenire: quia id genus uolu-
crum minime soli uagum est.
Gradius mars applat9 ē a gradiēdo ī bella ulro citro
q̄ siue a uibratione haste: qđ greci dicūt uel
ut alii dicunt: q̄a gramine sit ortus: qđ īterp̄ta ē: q̄a
corona graminiā ī re militari maxie ē honoratiōis
Grassari antiqui ponebant pro adulari. Grassari autē
dicūt latrones uias obsidētes. Gradi si qđē ambula-
r̄ ē: un̄ ē tractū grassari: uidelicet ab īpetu gradiēdi.
Gralatores appellant̄ pantomimi: q̄ ut saltatiōe imita-
rent̄ egyptias adiectis pticis furculas hntibus atq;
iubis supstantes ob simulationē crurū eius generis
gradiebāt utiq; p̄pter difficultatē consistendi: Plaut9
uiceretis cursu ceruas & grallatorem gradu.
Grauida ē: que iam grauat̄ ocepto pregnans uelut

occupata generando: qđ oceptit insciens p̄p̄inqua
partui: quod incitatus sit partus eius.
Gracilia sono uocis uocitatis: siue a gerēdo dci: qđ iac-
ta segetū semia p̄rimū gerāt: qđ ex oliuetis cubi-
tū se recipientes duas pedib9 bacas tertā ore fert.
Greges ex greco dicti: quos illi appellare solent.
Graue es dictum a p̄dere: q̄a deni asses singuli p̄do
libras efficiebāt: Denarium ab hoc numero dictum
Sed bello punico p̄p̄us. ro. press9 ere alieno ex sin-
gulis assib9 librariis senos fecit: qui. xv. ualerēt. Itē
nūmi quadrigati & bigati a figura celature dicti
Gromis insacris dicti crustulus cimbe figura ex oleo
coctum appellatur.
Glos uiri soror.
Glutire & glocidare gallinaz proprium est cum ouis
incubiture sunt.
Glutis sub actis leuibus teneris.
Glumi ordeī tunicula dictum quod glubatur id granū
unde & pecus glubi dicitur cuius pellis detrahitur.
Gliscere crescere est mense gliffere.
Gliscentes id est crescentes p̄ instructionem epulaz. f
Glucidatum suaue & iucū dum greci & n. dulce dicūt.
Gloria a greca uoce dicta. hāc. n. illi oleos dicunt.
Gullioca nucū & glandiū summa & uiridia putamā.
Gluturnium uas ex quo aqua in mang datur ab eo qđ
propter oris angustias guttatim fluat.
Gēg dcm̄ putat̄ a terre greco uocablo: quā dicūt
Gannitio canum querula murmuratio.
Gesum graue iactum iaculum.
Gurgustiū gen9 habitatiōis āgustū a gurguliōe dcm̄
Gricenia funis crassus. Grando gutte aque concretę
solito grandiores.

h
Erbam doctum ait Plautus significat uictum me
fateor quod est antique & pastoralis uite iditium. Nam
qui prato cursu aut uiribus ostendebat cum superati
erant ex eo solo: in quo certamen erat decerpta herba
aduersario tradebant.
Heluo dictus est immoderate bona sua consumens ab
beluendo quod haspiratur: ut auuiditas magis expro
bretur. fit enim uox incitator per haspirationem.
Heleuacea genus ornamenti lidii dictum a colore boum
quod est iter rufum & album appellatur: heluig a grecis po
nitur per firmamento. unde est mercurii nomina iuuetoris: ut
putabant firme oronis dictum interdum sabura significat
Here id est aduerbium temporis. heri dictum a greco.
Hecta res minimi pretii quasi bieta. id est hiatus hominis
atque obstinatio. Alii pustulam dixerunt esse: que inco
quendo pane solet assurgere a qua accipi rem nul
lius pretii cum dicimus non bene te facio.
Heres apud antiquos pro domino ponebatur.
Heredium predium paruulum.
Hecate diana eadem putabatur: & luna proserpina.
Helus & helusa antiqui dicebant: quod nunc holus & holera.
Heremartem antiqui accepta hereditate colebant: que
a nomine appellabatur beredum & esse una ex mar
tis comitibus putabatur.
Heus aduerbium uocandi a greco uenit.
Hemona humana & hominem hominem dicebant homo. n. homo erat
Haruiga dicebant hostia: quod adherencia aspiciunt exta
Hebes retuli acuminis.
Helucus ab hiatu & oscitatione dictus.
Hemina ex greco: quod est dimidia pars sextarii.
Heliconides muse a monte helicone uocate.
Hedera dicta: quod hereat: siue quod edita petat uel si cui

adheserit edat. que in tutela liberi putabatur esse: quia
ita omnia sicut ille mentes hominum illicat.
Herbilisander herba pastus: quod gradior est quam frumto alio
Hercules astrologus dictus: quod eo die se flammis inie
cit: quo futura erat obscuratio solis.
Hernici dicti a saxis: que Marsi herna dicunt.
Histriones dicti: quod primum ex histria uenerint.
Hircius Iuppiter intra conspectum domus: cuius cole
bantur quem etiam deum penetralem appellabant
Hipagines naues quibus equi uehuntur.
Hercipili durorum pilorum homines.
Hirquitalli pueri primum ad uirilitem accedentes a
libidine scilicet hircorum dicti.
Hirque: que diminutiue dicitur illa: quam greci dicunt
intestinum est: quod ienum uocant.
Hippacare est celeriter animam ducere ab equi habitu
qui est supra modum acutus.
Hilum putant esse: quod grano fabae adheret a quo nihil
& nihilum. nihil
Hirrire garrere quod genus uocis est canis rabiose.
Hilaredos lasciuia & delicata carminis cantor.
Hippius equester neptunus dictus: uel quod pegasus ex
eo & pegaside natus sit: uel quod culeus: ut putant loco
eius suppositus Saturno fuerit: quem pro neptuno
deuoraret: uel quod tridentis ictu terra equitum excie
rit: cui ob hoc in lirico quaternos equos iacebant
nono quoque anno in mare uiuum hippocou ex insula
Co dictum ab agro generoso cui nomen est hippo.
Haste subiciebant ea: que publice uendebant: quia
signum precipuum est hasta. Nam cartaginenses dum
bellum uellent hastam romam miserunt. & Romani
fortes uiros sepe hasta donarunt.

hipocou

Habitudo habitus corporum.
Halapbanta significat omnia mentientem.
Habitior pinguior. Hostiliis laribus imolabant: quia
ab his hostes arceri putabant.
Hallux pollex pedis scādēs sup. pximū dicto a salēdo
Hammon cognominatus quia in harena putatur In-
uentus: que grece hoc noīe appellat: cui cornua affi-
gunt arietis a genere pecoris: inter quod iuētus ē.
Horreum antiqui dicebant farreum a farre.
Hostimentum beneficii compensatio.
Hostis apud antiquos peregrinū dicebat modo hostis
pro duellione.
Hostia est dicta ab eo quod est hostire ferire.
Hordiarius es: qđ p hordeo equiti Romano dabat.
Hortus apud antiquos omnis uilla dicebatur: qđ ibi:
qui arma capere possent: orientur.
Horectum & fructum pro bono dicebant.
Hosticapis hostium captor.
Hamotrahones: alii piscatores: Alii qđ ūco cadauera
trahunt.
Horda pregnans: unde dies: quo grauide hostie imola-
bantur hordianam.
Honorarios ludos: quos & liberaria dicebant.
Hedicos latro atq; obfessor uiaꝝ. Hornillū pilei genū
Hiperionē: alii patrem solis aut ipsum: quod eat super
terras ita appellatum putabant.
Humanū sacrificiū dicebāt: quod mortui causa fiebat
Hypborei sup aqlōis flatū bitātes dci: qđ hūane uite
modū excedāt uiuēdo ultra. c. annū seculi humani.
Hauella holera minuta.
Hanula parua delubra quasi fanula.

hornillū

1
Nponebant ponebant pro cum a noiatiuo is
Ianeus Ianitor.
Iusa id est Iura.
Iubere ponebatur pro dicere: qđ ualet interdum pro
decernere: ut populus Iussit.
Iunium mensē putant dictum a Iunone id est ipsum
dicebant Iunonium & Iunoniam.
Iulius quod eo mense dicitur Iulius cesar natus.
Iure actio iuris actio.
Iusti dies dicebantur. xxx. cum exercitū esset impatū
& uexilum in arce positum.
Incomitiare significat tale cōuitium facere pro quo
necesse sit ī comitium hoc ē cōuentum uenire Plautū
Queso ne me incomities.
Incita incitata.
Inchoare uidetur ex greco originē trahere. s. ex chao
quod Itesiodum omnium rerū initiū dixit chaos.
Increpitare arguere conuitiari.
Inconciliasti comparasti comendasti.
Inclytus nobilis clarus.
Inceps deinceps.
Incestus a greco trahitur nam illi facinus dicunt.
Inconspretum non improbatum.
Incocte mulieres plus equo calamistris ueste.
Incauillatio per despectum irrisio.
Incalationes inuocationes.
Inconditum non ordinate compositum.
Incuria negligentia.
Incensit incenderit.
Incepit: inceperit.
Incomitem sine comite.
Incessere Innitī ac iactu uel uerbis petere.

Inclamare comitiis & maledictis insectari.
Incicurem in mansuetum & ferum Pacuuij Cepi me
incicurem id est iracundum: Cicur pro sapiente: ut
Idem Pacuuius consilium cicur:
Impolitiam censes facere dicebantur cū ex equi ab
negabatur ob equum male curatum.
Impages dicuntur que a fabris in tabulis figunt quo
firmiq̄ coereant apangendo: unde & poete pangere
uersus dicuntur & agricole pangere plantas.
In non semper abnutritionem significat quod interdū
pro abnuendo ponitur: ut Inuolando inclamando
inuocando.
Imporcitor qui porcas in agro facit arādo porca autē
est inter duos sulcos terra eminens.
Impetritum Impetratum.
Imparcito parcito futurum ab impto.
Implq̄ uel iprolis qui nōdum eēt ascriptus in ciuitate
Impelimenta impedimenta dicebant.
Impluuium quo aqua impluit collecta de tecto. Com
pluuium quo dediuersis tectis aqua confluit pluuiā
lis in eundem locum.
Impensam stipem & sacrum quod nōdum erat pēsūm.
Impescere in letam segetem pascēdi grā immittere
Internum mare dicitur quod ex oceano fluit.
Infernum mare tuscum quo tuscia alluitur.
Impomenta quasi imponimenta que post cenam mē
sis imponebant.
Iportunum in quo nullum est auxilium uelut eē solet
portus nauigantibus.
Implatum nōdum purgatum: putum enim ē purum:
unde putare dicimus uites hoc est detrahere que im
pedimento sunt ad fructum.

Imbrica tempestate pluuiam uidetur significare.
Imparentem non parentem hoc est obedientem.
Implorare inclamare ad auxiliū uocare.
Impudicatus stupratus impudicus factus.
Impos est qui animi sui potens non est: qui animum
suum in potestate non habet.
Imbarbescere inbarbatum fieri.
Inprocinctu factum fieri testamentum dicit qđ mi
les pugnaturus nuncupat p̄sentibz cōmilitonibz
Imbutum est quod cuiuspiam rei sucū dat: unde in
fantibus an uelint bibere dicentes bu. sillaba contē
ti sumus.
Impenetrabile cuius ultimū penetrabile intrare nō licet.
Implexum implicatum qđ greci dicunt.
In micaunū dicebant. antiqui cum aliquid ui p̄mptū
esset quod uere uolebant intelligi.
Imbrix nomen comici.
Impares tibi numero foraminum discrete.
Imparem numerum antiqui prosperiorem omnibus
esse crediderunt.
Impetix impetigo.
Impiatus sceleratus.
Impite impitum facite.
Inhibere iniungere sed melius cohibere.
Inebre aues que in auguriis aliquid fieri prohibeāt
& prorsus omnia membra appellantur que tardāt
uel morantur agentem.
In prepositio significat modo quod non ut icus mo
do actionem ut inclamationem: modo ibi quo tē
diatur ut incurrit: modo ubi quid fit ut inambu
lat.
Immutis uacans munere aliquotiens pro improbo

ponitur ut apud Plautum immune est facinus.
Inuirium peruirium.
In eopte in eo ipso.
Immolare est mola id est farre molico & sale hostiā
perspersam sacrare.
Initium est principium sed apud quosdam quo quid
incipiat: ut uia appia: porta capena alias ex quo
quis constet ut aqua terra aer.
Increta indiuisa.
Iners ignauus uel sine arte.
Inigere pecus agere id est numerare.
Init ponitur interdum pro concubitu: interdum p
inueni: ut init rationem: interdum pro introit: ut
Plautus init in quam fibris.
Inermat id est armis spoliat.
Insula Esculapio facta fuit quo egroti a medicinis
aqua maxime sustentetur eiusdem esse tutela dra
conem quod uigilantissimum sit animal que res ad
tuendam ualitudinem egroti maxime apta est ca
nes adhibentur eius templo quod iis uberibus canis
sit nutritus baccillum habet nodosum quod diffi
cultatem significat artis: laurea coronatur quod
ea arbor plurimorum sit remediū huic galline imo
labantur.
Interregnum appellatur spatium temporis quousq
in loco mortui regis alius ordinatur.
Intempestam noctem dicimus pro uici more tem
pore quia non tam facile noctis hore quā diei pos
sent intelligi: tempestatem enim antiqui pro tem
pore aliquando posuerunt.
Integi parietes dicuntur qui intra confines struunt
& quasi intergeruntur.

tempestate

Inter necio uite est priuatio ab inter necio id est in
terfitio a uere denominato.
Intra cutem flagitatos dicebant antiqui mares qui
stuprum passi essent.
Interduatim interdum.
Interatim interim.
Intrahere contumeliam intorquere.
Intercapedo tempus inceptum.
Instaurati ad instar dictum cum aliquid ad pristi
num reficitur.
Insule dicte proprie que non distinguuntur comunibz
parietibus cum uicuis circūcinctuq; publico aut
priuato cinguntur a similitudine earum terrarum
que fluminibus aut mari iminent dicte q; sunt in
salo id est mari.
Insitum ab inferendo dictum aliquando figē ipositū
Insedit pro dixerit apud Ennium.
Insignis & ad laudem & uituperationē potest flecti
Inseptum non septum ponitur est tamen non per
mittere unde fit dissipare.
Insons extra culpam a quo dici morbus existimatur
sociatus quia perpetuo nocet.
Inseffores latrones qd circa uias insidentur sedētes.
Inmanis fetus siue magnus.
Imago ab imitatione dicta.
Illuuias agula dicta hic & ingluuiosus & gluto gu
lo gumia guctur guctu guttumosus & gurgulio.
Iusculus auis genus quam alii regulum: alii ossifra
gam dicunt.
Inferie sacrificia que diis manibus inferebantur.
Infectores qui alienum sectorem in laniam cōiiciunt
& effectores qui proprio labori nouum efficiunt.

Infrequens appellatur miles qui abest furtive a signis id est uexillis.
Inuoluis uermiculi genus qui se inuoluit papinis.
Infit incipit: sed diuerse est significationis ab eo quod est fit nam fit agentis est infit patientis.
Infiteri non fiteri.
Infitari creditur fraudare denegare.
Inferium uinum id quod in sacrificando infra patere labrum ponebatur.
Infule sunt filamina lanea quibus sacerdotes & hostie templa que uelantur.
Inlitium antiqui uocare dicebant ad conditionem uocare.
Inlities canales in quos aqua confluit in uis lapide stratis ab elitiendo dictis.
Inlex producta sequenti sillaba significatur qui legi non paret.
Inlex correpta sequenti sillaba significatur indutor ab illiciendo. Plautus in asinaria: esca est meretrix lectus inlex.
Illiterata pax est que in literis comprehensa non est.
Illaquea tum alii pro iuncto: alii pro soluto utuntur.
In conuentione in contione iustum ab eadem idoneum sponforem.
Infra classem significatur qui minore summa quam centum & uiginti milium eris censi sunt.
Illicitator emptor dicitur.
Internitiens uehementer cutiens hoc est ualde stupratus.
Infabulati sacrificabant flamines propter usum eris antiquissimum eris fibulis.
Immifultis: auis est & genere aquilarum sed minorum

Infabulati

uirum que aquile que uolucris raso & non fere propter uere apparet. quia est algorum que metuit appellatur aut ita quod subito & inexpectata se ostendat.
In arcum uirgulta erant ex malo punico incuruata quam regina sacrificans in capite gestabat.
Iniuges boues qui sub iugo modo fuerunt.
Insanum pro ualde magnum: usus est Plautus.
Ircet genus farciminis in sacrificio.
Incalatine uocatiue.
Indigitando inprecando.
Inlitium dicitur cum populus ad contionem elicitur. id est euocatur unde ex colicis tegule per quas aqua in uas defluere potest.
Indigamentum inditium.
Insignes dicuntur qui in pede & femore album habent quasi insigniti.
Internectium testamentum est propter quod dominus eius necatus est.
Increpitato ferito.
Increpitare clamare maledicere.
Incantato inuolanto.
Imbelliam belli inscientiam.
Iecinorum uictimarum.
Inori id est minores.
Ingens dicitur ab augendi consuetudine ut inclamare inuocare.
Ingentem ualde magnum quia enim gens populi est magnitudo.
Inpelle limata noua nupta confedere sola uel propter morem uetustum qui antiqui pellibus uestiebant. uel quod testetur lanisiti offitium se prestaturam uiro.

Indemortui dicuntur qui in mortui locum substituunt.
Indignus magnus & non conueniens Ennius indignas
turre id est magnas.
Iuges auspitiū est: cum uictum iumentū stercus fecit.
Iubar stella quam greci appellat uel
hoc est lucifer: quod splendor eius diffunditur in modum
iube leonis.
Iugula stella orio: quod a plior sit ceteris quam nux uigilantis
Iugum sub quo uicti transiebant hoc modo fiebat fixis duabus
hastis super eas ligabatur tertia subtus uictos distinctos
transire cogebant.
Iugere milui dicuntur: cum emittunt uocem.
Iuges eiusdem iugis pares: unde coniuges & seiuges.
Iuges aquas perpetuo fluentes dixerunt.
Iubilare id est rustica uoce inclamare.
Iuuentutis sacra pro iuuenibus sunt instituta.
Iurare flamine diali fas non erat.
Iuuenalia fingebant diane simulacra: quia ea etas fortis
est ad tollendum uiam. Dianam uiam putauerunt deam.
Iurgarius uicus dicitur Rome: quia ibi fuerat ara Iu-
nonis iuge quam putabant matrimonia iungere.
Iuba dicta ab ina: que pars est charte tenuissima.
Ilicet sine dubio.
Ianiculum dictum: quod per eum Romam primitus trans-
ierit in agrum etruscum.
Idulis Iouis dicebatur: que omnibus idibus Ioui mactabatur.
Iannualis huiusmodi genus: quod Iano tantummodo delibatur.
Iambi uocabantur: qui singuli ex prostemo loquebantur
& tria iambi: qui terni.
Igitur nunc quod est pro completionis significatione ualet que est
ergo. sed a pud antiquos ponebatur pro inde & pro ea & cum
Ircus genus farciminis.

Ircitallus puer: qui primo suam uirilitatem experitur.
Iouiste compositum a Ioue & iuste.
Ignitabulum ignis receptaculum.
Ipsippe ipsi neque alii.
Ignia uitia uasorum uictilium.
Icit percussit.
Ispere farinola iacere pultis: uel dissipare obsipere
& cum rustici dicunt obsipa pullis escam.
Irnella uasi genus in sacris.
Ibi dicitur cum locus semel demonstrat. ibidem cum sepius.
Ipsulices bractee in uirile muliebrique specie ex parte
Iconida minerua a loco sic appellata.
Ircipes genus rastorum ferreorum: quod plures habet
dentes ad extirpandas in agris herbas.
Irpini appellantur a nomine lupi quem irpum dicunt
samnites. cum enim ducem secuti agros occupauerunt.
Ignis ueste si quando intersecutus esset uirgines uerberari
afficiebant a pontifice: quibus mos erat tabulam
materie tam diu uerberare quousque exceptum ignem
cribro eneo uirgo in edem ferret.
Ignem ex domo flaminia efferi non licebat nisi diuine
Icadion nomen seuissimi pirate. rei gratia.
Iracundia dicta: quod iram incendat.
Italia dicta quod magnos uitulos hoc est boues habeat. ui-
tuli et enim ab itulis sunt dicti.
Italia ab italo rege.
Indoles incrementum industria.
Indigetes dii quorum nomina uulgari non licet.
Idemptare consequi.
Industriū antiqui dicebant introstruum quasi quicquid
ageret introstruere & studeret domi.
Indictuum funus ad quod per precem euocabant homines.

Indepisci assequi adipisci.

Indiges indigetis facit hoc noie Eneas ab Astanio appellatus ē cū pugnās cū Mezentio nusq̄ apparuisset i cuius noie etiā templum instruxit.

Inquilinus qui eundem colit focū uelut eiusdē loci cultor dictus inquilinus a colendo quasi incoling.

Incille fosse: que in uis fiunt ad deducendā aquā siue deriuationes de riuo communi facte.

Incitega machina: in qua constituebāt in conuiuio uini amphora: de qua subinde deferrent uina.

Vceium Iouem appellabant: qđ eum cum lucis esse causam credebant.

Lennisci id est fasciole corolle dependentis ex coronis p̄pterea dñr: quod antiquissimū

fuit genus coronarum laurearum.

Lectus dictus: uel a collectis foliis ad cubitandum: uel qđ fatigatos ad se alliceat.

Lapidē silicem tenebant iuraturi per Iouē hec uerba dicentes. Si sciens faller me diespiter salua urbe arceq; bonis eiiciat uti ego hunc lapidē eicio.

Lepista genus uasis aquarii.

Legio sannitum liteata ē: qđ sannites ītrātes singli ad aram uelis linteis circumdatam non cessuros se Romano militi iurauerunt.

Lenones ab alliciendo adulescentulos appellati.

Loetum ab obliuione: quā greci uocāt dictū.

Lemonia tribus a pago lemonio appellata: qui est a porta Capene uia latina.

Lenia ornamenta tunicarum aurea.

Lesbium genus uasis celati a lesbis inuentum. Legimus ad holera glandē oleam ne sunt a quedam

alia addita prepositione colligimus deligimus.

Lectosia isula dicta a cōsobrina enee ibidē sepulta.

Lictores dicūt: qđ fascēs uirgarū ligatos ferūt hi n̄ parētes m̄gratibus deliquētib; plagas ingerunt.

Liber repertor uini ideo sic appellatur: qđ uino usi omnia libere loquantur.

Limus obliquus id est transuersus: unde & limina.

Limites in agris nunc termini nūc uie trāsuere.

Limitatus agere in centurias dimensus.

Librile scapus libre.

Libula instrumenta bellica crassitudine brachii in modum flagellorum laris reuincta.

Liberalia liberi festa: que apud grecos dñr dyonisia.

Neuius lingua libera loquūt ludis liberalibus.

Limaces conchlee a limo appellate.

Litatum alii solitum deditum deo: quasi alii ex greco a precibus quas illi litas dicunt.

Lixe qui exercitum sequuntur questus gratia dicti extra ordinē sint militie eisq; liceat: qđ libuerit.

Alii eos ab lixo appellatos dñt: qđ ille Herculem sit secutus. quidam a liguriendo questum.

Litus quicquid aqua maris alluitur.

Lingula per diminutionem lingue dicta. alias a similitudine exerte: ut in calceis. Alias inserte id est infra dentes coercite in tibiis.

Libella diminutiuum est a libra.

Lacit decipiendo inducit quia lax fraus est.

Lituus appellatus: qđ litis sit testis. Est enī genus buccine incurue: quo qui cecinerit dñr laticen. Ennius. inde loci lituus sonitus effundit acutos.

Litis cecidisse dñr: qđ ei rei: de qua agebat cām amisit

Lixabundus inter libere ac plixe faciens.

Licitati in mercādo siue in pugnando contendētes.

Liquitur labitur fluit.

Lingulaca genus piscis uel mulier auguratrix.

Lance liceo dicebat apud antiquos: q̄ p̄ furtū ibat que-
rere in domo aliena liceo cict̄ ḡ intrabat lācēq; an̄ o-
culos tenebat p̄p̄t̄ m̄rem familie aut uirginū p̄ntiā

Lautitia epulaz̄ magnificētia. Alii a lauatiōe dictā
putāt quia apud antiquos hec elegantie que nunc
sunt non erant uel raro aliquis lauabat.

Leua sinistra: quā greci dicūt sceuola. a lena.

Lautumie ex greco & maxime siracusis ubi fodit̄.

Leuum sinistrū & leuorsum: un̄ tractū cognōmē si-
nistrorsum. Lacuna id ē aque collectio: a lacu de-
riuat̄: quā alii lamā. Alii lustrā uocāt.

Lacit inducit in fraudē: unde est allicere & laceſſere
inde lac̄tat illectat: delectat: oblectat.

Lena uestimēti gen̄o habitu duplicis quā appellatā
existimāt tulce quādam grece q̄ greci linin dicūt.

Latumias ex greco maxime siracusanis: q̄ latomias
& appellāt & h̄nt ad instar carceris: ex quibus locis
excisi sunt lapides ad extruendam urbem.

Laureati milites sequebant̄ currū triūphātis ut q̄si
purgati a cede humana intrarēt urbē. Itaq; eandē
lauz̄ oib; suffitōib; adhiberi solitū erat: uel q̄ me-
dicamēto siccissima sit: uel q̄ omī tēpoē uiueret: uel
similiter. r. p. floreat.

Lauerniones fures atiq; dicebāt: qd̄ sub tutela dee la-
uerne eēt: i cō luco obscuro abditoq; solitos p̄dam
furtaq; iter se luei. hic & lauernalis porta uocata ē

Lacerare diuidere comminuere ē: ex quo dictus est
lanius: qui discindendo lacerat pecora. o ē.

Lacinia quedā ps uestimēti ē. Lacerna q̄ miō capiti

Lacer q̄ auribus curuatis est lacerum quācum quā in
corpore imminutum est.

Laudare apud antiquos noīare.

Lautitia farina appellat̄: qd̄ ex tritico aque cōsperſa

Lautule locus extra urbē: quo loco quia aqua fluebat
lauandi usum exercebat.

Lactaria columna in foro bolitorio dicta: qd̄ ibi in-
fantes lacte alendos deferebant.

Lacobrige nomē cōpositū ex hispanie oppido arto-
briga.

Lancea a greco dicta.

Lanoculus qui lane tergit oculi uitium.

Lamberat scindit & laniat.

Lanerū uestimēti genus ex lana succida cōfectum.

Lapit dolore afficit.

Lapidicīne ubi excindunt lapides. in uino.

Latex a lapsu p̄fluēs aq̄ d̄ r: utimur tñ hoc uocabulo

Latine loq; a latio dictū ē: que locutio a deo est uer-
sa: ut uix ulla pars eius maneat in notitia.

Latrones antiq; eos qui conducti dicebāt militabāt
At nunc uiarum obſſores d̄nr: qd̄ a latere ado-
riuntur: uel qd̄ latenter insidiantur.

Laurētia coniugis faustuli nutricis Remi & Ro-
muli laurentis festa.

Locupletes locorū multoz; d̄ni locatū positum.

Laruati furiosi & mēte moti quasi laruis extincti.

Lotos arboris genus ex qua materia frequēter tibia
fiabant: cō bacis quodā pastū latophagi dicti.

Lucaris pecunia: que in luco erat data.

Lucaria festa in luco colebāt Romani: qui p̄ magnū
ster uā salariam & tiberim fuit: p̄ eo: quia uicti a

Gallis fugientes e prelio ibi se occultauerunt.

Lucar appellatur es: quod ex lucris captatur.

Lucretes & luceres: que pars tertia. p. ro. ē distributa
a Tatio & Romulo appellati sunt a lucero Ardee
rege: q̄ auxilio fuit Romulo aduerso tatiū bellati
Lucani appellati dicūt: q̄ eorū regio sita ē ad ptem
stelle lucifere: uel q̄ loca etherosa sint id est multe
lucis. uel a lucilio duce: uel q̄ p̄mito i luco cōsederit
Lucem facere dñr facere saturno sacrificātes id est
capita detegere.
Lutū p̄nomē ē ei⁹ q̄ p̄mū fuit: q̄a oriēt̄ i lucenat⁹ ē
Lutii apollinis oraculū in litra maxime claritatis fuit
luperū interfectionē licos enim lupus est.
Luxa mēbra ex suis locis mota & soluta: a quo luxur
riosos in re familiari solutus.
Lucunter genus operis pistorii.
Lucretis mons in sabinis.
Lucumones quidā homines ob infaniā: q̄d loca: ad
que uenissent festa facerent.
Lucumedi a dace suo lucumo dicti: q̄ p̄p̄a lucerēses
appellati.
Lucus ē diluuiū usq̄ ad nihil tractū a greco. hic dictū
lucū terrā humore soluta: & lustratio: q̄ q̄d soluit
ac liberat hic & litura id ē solutiōe auri libra est
Luctus a lugeo. grece litra.
Longitorus sic dicit̄ sicut destrorsus sinistrorsus.
Lustra signēt lucanas latebras: que sunt i siluis aproz
cubilia q̄ similitudine h̄: q̄ in locis abditis & sordidis
uētri & desidie operā dāt: dñr in lustris uitā agere
Et cū eiusdē uocabuli p̄ma sillaba p̄ducit̄ sigt̄ n̄c
t̄ps quinquēnale: nūc populi lustrationem.
Lympe dicte sunt a nymphis. uulgo aut̄ memorie
p̄ditū ē q̄cūq̄ spēm quādā e fonte id ē effigiē nym
phe uidēt̄ furēdi n̄ fecisse finē quos gre. lipholētos

uocant: latini lymphatos appellant.
Luxantur a luxu dictum id est luxuriantur.
Luna genus herbe uel potius spine.
Lumbago uitium & debilitas lumborum. nit.
Luscitio uitium oculoꝝ: q̄d clarior uesp̄i q̄ meridie cer
Lura os cule uel ē utris: unde lurcones capacis gule
homines & bonorum suorum consumptores.
Lustri dies infantium appellant̄ puellarum octauus:
puerorū non⁹: q̄a his lustrāt atq̄ eis noīa iponūt.
Luridi supra modum pallidi.
Lyrineffiades ab oppido pbrygie linessio dicti.
Lebesum & lebestatē atiq̄ dicebāt libez & libertatē
Licophos greci dicūt apud nos p̄mū t̄ps lucis: dictū
aut̄ licophos q̄ leucomphos id ē lumē candidū.
Libertatis tēplū in Auentino fuerat constitutum.
Ligua nō solū pars corporis dr̄: sed ē dr̄a sermonū p̄
montorii quoq̄ genus uero non excellētis: sed mol
liter in planum deuexit.
Libycus cāp⁹ i argeo agro appellat⁹: q̄ eo fruges ex
libya illate s̄t: que ob eām ceres ab argis libyssa uo
Lippareses lipparitani ciues id ē lipparēses. cata ē.
Labes macula in uestimēto dr̄: & deinde methapho
ricos transfertur in homines uitupatione dignos.
Latrare Ennius pro poscere posuit.
Latitauerunt Cato posuit pro sepe tulerunt.
Liberales dñr n̄ solū benigni: sed ē i genue forme ho
Liberata ponebāt p̄ effata hoc est locuta. mies
Lanugo p̄ma capillatio quasi dicta ad similitudinē lane.
Lac⁹ lucring i uectigalib⁹ publicis p̄m⁹ locat̄ ut i de
lectu Cēsione ne p̄mi noīant̄ Valerii silrini sta
Larum festa compitalia. torii.
Lanee effigies cōpitalib⁹: noctu dabāt. i. i festo laz⁹q̄

lucanus

dies festus erat dictus Laresis putabantur anime
hominum in numerum deorum seducte.

- M** **Essapia** apulia a Mesapo rege appellata.
Mactus magis auctus.
Macellum dictum a Macello quodā: qui
exercebat in urbe latrocinium: quo dāpnato
conforores **Emilius** & **Fulvius** statuerūt: ut in do
mo eius obsonia uenderentur.
Macilenti macie tenuati.
Murricidū ignauū stultū. **Plau. muricidie** hō ignaue
Marcum Manlium pritiē familie neminē uocari li
cuit post eum **Manlium**: qui **Gallos** a capitolio
depulit: qd̄ is regnū occupare conat9 necat9q; ē.
Marculus diminutiuum a marco.
Mania diis manib9 dixerūt. Nā mania bona d̄r: uñ
& mater matuta & poma matura. erat.
Matronas appellabāt eas fore qb9 scolas hñdi ius
Materfamilia non ante dicebat: q̄ uir eius p̄ familie
dict9 esset: nec possunt hoc noīe plures in una fa
milia preter unā appellari. Sed nec uidua hoc noīe
nec que sine filiis est uocari potest.
Matula uas urine.
Matralia matris matute festa.
Matrici cognoiantur homies malarū magnarū atq;
oribus late patentibus.
Matrimes & **patrimes** dicūt: quibus patres & m̄es
adhuc uiuunt.
Matello diminutiuum a matula.
Magnem magis augmentum.
Maduffa ebrius a greco **deductum**: uel quia
madidus satis uino.

Magisterare moderare: uñ maḡi n̄ solū doctores ar
tiū: sed et paganoꝝ: societatu: uicoꝝ: collegioꝝ eq̄
tū dñr: quia oēs hi magis exteris p̄nt uñ & mgr̄a
t9: qui p̄ imperia potētiores sunt q̄ p̄uati: que uox
duabus significatiōib9 notat. Nā aut ipsam p̄sonā
demonstrat: ut cū dicim9 mgr̄atus iussit aut ho
norem: aut cū d̄r **Titio** mgr̄atus datus est.
Maximus pontifex dicit: q̄ maximus reꝝ: que ad sa
cra & religiones p̄tinent: iudex sit uindexq; con
tumacie priuatorum magistratumq;.
Magis a greco uenit.
Maximam hostiā ouilli pecoris appellabant non ab
amplitude corporis: sed ab animo placidiore.
Magnum focerum appellat uir uxoris sue auum.
Magnam focrū uir uxoris sue auiam appellat.
Maximi annales appellabantur non a magnitudine:
sed qd̄ eos pontifex maximus consecrasset.
Maxim9 curio c9 aucte curie oēsq; currumel regūt
Munare d̄r ex itegro n̄ solido nimis p̄ m̄mas erū
pit qd̄ ex greco trahit: q̄ illi n̄ satis solidū dñt.
Manalē fontē d̄r p̄ eo q̄ aqua ex eo semp manat.
Manalē lapidē putabāt eē hostiū orci p̄ qd̄ aīe iferi
oꝝ ad superos manarēt. qui dñr manes manalē uo
cabāt lapidē petrā quandā: que erat extra pertam
Capenā iuxta edē **Martis**: quā cū p̄pter nimiam
succitatem in urbem pertraherent insequebat plu
uia statim eumq; quod aquas manaret manalem
lapidem dixerunt.
Manias dicebāt ficta quedā ex farina i hoīm figuras
quia turpes fiāt: q̄s alii maniales manias aut nutri
ces minitāt pueris paruis esse laruas id est manes
quos deos deasq; putabant: quousq; ab inferis ad

superos emanare credebāt : sunt qui maniam lar-
uarum matrem auiamue putant.

Mancepes dicitur: quod manu capiatur.

Māduces effigies i pōpa ātīquoz iter ceteras ridicu-
las formidolosaq; ire solebāt magnis malis ac late
dehiscēs & īgētē dētibus sonitū faciēs: de q̄ Plau-
to ait: qd si ad ludos me p māduco locē qua ppter
dare crepito dentibus.

Mancinata facta appellabantur: qd Mancinus ha-
buit domum que publicata est eo interfecto.

Mamercus p̄nomē ē oscū: eo q̄ hi martē mamētē dñt

Municipes: q̄ mūcipio liber nat⁹ ē. itē q̄ ex alio gñe
hoīm fūct⁹ ē. Itē q̄ i mūcipio a seruitute se libera-
uit a mūcipe. Itē mūcipes erāt: q̄ ex aliis ciuitati-
b⁹ Romā uenissent: q̄b⁹ n̄ licebat magistratū cape-
re sed tm̄ muneris ptē: ut fuerūt Cumanī: Accerranī
Atellanī q̄ & ciues Ro. erāt: & i legiōe merebāt.

Mamurii ueturii nomē frequēter in cātib⁹ Romani
frequētabāt hac de cā Numa pōpilio regnāte e ce-
lo cecidisse ferē. Ancile id ē scutū breue. qd̄ ideo sic
ē appellatum: q̄a ex utroq; latere erat recisum: ut
summū īsimūq; ei⁹ lat⁹ media pateret: unaq; edita
uox oīm potētissimā fore ciuitatē q̄ diu id i ea mā-
sisset. Itaq; facta sunt eiusdē gñis plā q̄b⁹ admis-
ce ē ne īternosci celeste posset. p̄batū opus est max-
ime Mamurii qui premii loco petiit ut suū nomē
in carmina salii canerent.

Mamers mamertis facit idē ligua osta mars. martis
uñ & Mamertini i sicilia dīcti: q̄ Messane habitabāt

Martialis cāp⁹ i celio mōte dīr: q̄ i eo eq̄ria solebāt
fieri: si qñ aque Tiberis cāpū martiū occupassent.

Mamiliorum familia a manilia Tbelagoni filia quā

tusculi procreauerat est appellata.

Manilia turris i tra sub regiōe a māilio nomē accepit
Mamphur appellat loro circū uolutū mediocris lō-
gitudinis lignū rotundum: qd̄ circum agunt fabri
in operibus tornandis.

Māfuetū ad manū uenire suetū. Alii māfuetū dīctū
neq; ex mīa mestū: neq; ex crudelitate seuum: sed
modestia temperatum.

Mantare sepe manere.

Manticulari dicuntur: qui mantigulas adtrectant:
ut furenē: unde poete pro dolose quid agendo hoc
uerbo utūt. Pacuu⁹ ad māticulādū astu aggredit

Manticularia dñr ea que frequēter usu hñt: & si ma-
nutractantur frequēs. n. ad manus tergendas usuf
fuit mantellorum: unde hinc trahitur similitudo.

Mātusa additamētū dīr ligua tusca: qd̄ pōderi adiicit
sed deterius: qd̄ sine ullo usu est. Lucilius Mantu-
sa obsonium uicit.

Malleoli uocant nō solū parui mallet: sed hii q̄ ad ce-
dēdū faciendūq; aptāt .s. ad similitudinē prioz dīcti.

Malestras dicebāt pelles ouillas: q̄b⁹ galeas exter-

Malta dīr a grecis pix cū cera mixta. gebāt.

Menson persona comica ab inuentore dīcta.

Memnana edifitia a mcēnio sunt app̄lata. is. n. p̄mus
ultra colūnas extēdit tignos: quo āpliarēt sup̄iora

Mesius lingua osca mensis. maius Osci enim in regi-
one Campanie sunt.

Maiestas a magnitudine dīcta. maior mgr̄at⁹ consul dīr

Mas diminutione facit masculus.

Matertera matris soror: quasi mater altera.

Matertera p̄ris & m̄ris m̄bi magna mater est.

Maior patruus aui & auie patruus.

Major auunculus aui & auie auunculus.
Major amita aui & auie amita.
Major focer uxoris mee proauus.
Major socrus uxoris mee proauia.
Meandrū genus picture dictum est a similitudine
flexi amnis meandri.
Metia tribus a quodam castro sic appellatur.
Mansutium edacem a mandendo scilicet.
Mox paulo post.
Morbosum hominem morbo aliquo affectum.
Mortuus ab emerita uita dictus.
Moratias nuces. Titinnius duras esse dicit: unde fit
diminutiuum mortacillum.
Monumentum est: quod mortui causa edificatum ē: &
quicquid ob memoriā alicuius factum est: ut fana:
porticū: scripta: & carmina. sed monimētū mortui
causa sit factum nō tñ sigē ibi sepultum esse.
Monitores dn̄: & qui in scena mouent histriones
& libri comentarii.
Monile & mulierū ornatū dn̄: & equorū p̄pēdēs a col
lo.
Monar siculi sculptum appellant.
Momen pro momento. Lucretius monimie paruo
possunt impulsa moueri.
Modo cum per o correptū dicit sigē tēpus: ut mō
ueni: & ponit pro tm̄: ut tace modo. Et si p̄ducta
posteriore sillaba enuntiet datiuus uel ablatiuus ē
casus ab eo quod est modus.
Mōstrū dictū uelut monestrū quod moneat aliquid fu
turū pdigiū uelut preditium: quod p̄dicat portentū:
quod portendat ostentum quod ostendat.
Molucrū & quo mole uerrunt: quod greci dn̄
& tumor uētris: qui etiam uirginibus incidere so

let. Affranus uirgini tam crescit uterus: quā graui
de mulieri molucrum uocatur: transit sine dolori
bus. Molucrum etiam dicitur lignum quoddam
quadratum ubi imolatur.
Mola uocatur etiam far tostū ex sale sparsum: quod
eo modico lutie asperguntur.
Moles pro magnitudine fere poni solet: sed moliri &
molitiones a mouendo certum est dici.
Munus sigē: cum dicit: qui munere fungi. Item do
num: quod offitii causa datur.
Mumiana edificia a Lutio munio dicta.
Mūdu appellatur celum: terra: mare: & aer. Mūdu
ē dn̄ ornatū mulieris: quia nō aliq̄ ē: quā quod moueri pōt.
Mundus quoque appellatur & lautus & purus.
Mumitio mortificatio auorum.
Muneralis lex uocata ē: quā Cincius canit: ne cui li
ceret munus accipe. Plautus Ne muneralem legē
neque lenoniā rogatus fuit: nec ne flacci estimo.
Munē significare certū ē offitiosū. uñ egz̄ imunis
dicitur qui nullo fungitur offitio.
Mute dn̄ lre: quod posite in ultimis orōnis obmutescere
cogāt loquētes: uel quod parue exigueque sint uo
cis: ut cum mutū oratorē tragendum dicimus.
Mulctam osce putant penam dici.
Mullei calcei regū Albanorum: & post p̄ritiorum a
mullando id est summando dicti.
Multifariam dixerunt antiq̄: quod in multis locis dari
poterat: id est dici.
Mulciber uulcanus a molliendo scilicet ferro dictus
mulcere .n. mollire siue lenire est. Pacuuus: quod me
ob tutu terres mulces laudibus.
Maximā multā dixerunt triū milium & .xx. assium

quia non licebat quondam pluribus & .xxx bubus
& duabus ouibus quęq; mulctari: estimabātq; bos
centussibus ouis decussibus.
Manie turpes deformesq; persone. unde nutrices
manie cum laruate faciebant pueris timorem.
Mutire loq; Ennius. palā mutire plebeio piaculū ē.
Menia & muri & offitia. Plautus Prohibentq; me-
nia alia unde ego fugar mea.
Murrina genus potionis: que grece dr hęc
mulieres uocāt murrinā: quidā murratum uinum:
quidam id dici putāt ex uue genere murrine noie.
Murgisonem dixerunt amora & decisione.
Murmulonica scuta dicebant: cum quibus de muro
pugnabant. Erat siquidem ad hoc ipsum apta.
Muscena corona Papirius est: qđ sardos in campis
murtis superasset.
Mussare murmurare. Ennig i occulto mussabāt uul-
go. p dubitare dr ut idē Ennig nō decet mussare
bonos.
Mutia prata transiberim dicta a Mutio: cui a. p. ro-
data fuerant pro eo: qđ Porfennam etrusiorū regē
sua constantia ab urbe dimouit.
Mucionis porta Rome dicta ē a Mutatione quodam
qui eidem tuende presuit.
Muginari est nugari & quasi tarde conari.
Mustricola ē machinola ex tegulis: i q; calce9 nou9
sui. Afranius. Mustricolā uidētes inpingē tibi.
Mioparo genus nauigii ex duobus dissimilibus for-
matum. Nam mation & paron per se sunt.
Minutia porta appellata est: eo q; proxima esset sa-
cello Minutii.
Martias kalendas matrone celebrabant: qđ eo die

Iunonis edes coli cepta est.
Mauortem poete dixerunt Martem.
Magnū annū dicūt mathematici: quo septem sydera
errantia expletis ppriis cursibus sibimet recordant.
Medius fidius compositum uidet & significare Iouis
filius. i. hercules: qđ Iouē grece . & nō Iouē
ac fidum pro filio: qđ sepe antea pro. l. lra . d. utebāt
quidā existimāt iusiurandum eē p diui fidem: quidā
per diurni temporis id est diei fidem.
Mortem obisse ea cōsuetudine dicūt: qđ dixerūt anti-
qui ob romā legiones ductas & ob troiā duxit exer-
citū. p ad. similiterq; uadimonium obisse dicimus id est
aduadimonium & ob uiam id est ad uiam.
Manes Aureli9 significare ait bonos: unđ dii manes
pro boni dicunt. & suppliciter eos uenerātib9 ppē
metū mortis: ut imanes quoq; p ualde nō boni dn̄.
Muscerdas p̄ma sillaba producta sterco9 mu9 app̄at.
Mapalia case punice appellant: in qbus quia nihil est
secreti: solet id uocabulū solitū uiuētib9 obici. sunt
n. in Apulia quasi colores rotunde: chortes cortes
Metalli dicunt in re militari quasi mercenarii. Actig
in analib9. Calones famuliq; metalliq; cauleq; a quo
gnē hoim cecilie cognomen putatur dictum.
Mulis celebrātur ludi circo maximo cōsularibus: qđ
genus quadrupedum primū putat ceptum currum
uehiculoq; adiungi muli fuere primo.
Mais idibus mercatorum dies festus erat: quod eo die
Mercurii edes esset dedicata.
Mimiscule quinquatrus appellabant idus iunias: qđ
is dies festus erat tibicinū: qui Mineruā colebant.
quatuor ppē dies festo9 erat minerue martio m̄se.
Muli mariani dici solent a. C. Mario instituti: cuius

militēs in furca interposita bella uarricosius onera
sua portare assueuerant.
Mulus uehiculo lune habetur: qđ tam ea sterilis sit
qđ mulus: uel qđ ut mulus non suo generi: sed equo
creatur: sic ea nō suo fulgore luceat.
Murcie deē sacellum erat sub monte Auentino: qui
antea murcus uocabatur.
Mēbrū abscondi mortuo dicebāt cū digitus ei9 decide
bāt: ad qđ seruatū iusta fierēt reliquo corpe obusto
Monocles appellat9 ē Prusie filio: qui unū os habuit
dentiū loco. sicut fuit & Pyrr9 rex Epirrotarum.
Minotauri effigies inter signa militaria ē: qđ non mi
nus occulta eē debēt asilia ducū qđ fuit domiciliū ei9
Labirynthus. Minotaur9 putat eē genit9 cū Pa
siphæ minois regis uxor dīr ocubuisse cū tauro. sed
affirmant alii Taurum fuisse nomen adulteri.
Manius prenomen dictum ē ab eo: qđ quis mane ma
tutinatus sit: ut Lucius qui luce.
Manlie gentis patricie de certo nomine ex ea marco
appellat: qđ. M. Māli9: qđ capitolium a gallis defende
rat: cum regnū affectasset dampnat9 necatusq; est.
Maiores flamines appellabantur patritii generis mi
nores plebis.
Millus collare canū uenaticoz factū ex corio asfixūq;
clauis ferreis eminentibus aduersus impetū luporū
Scipio Emilian9 ad populū. Vobis inquit rei qđ p.
presidio eritis quasi nullus canis.
Moenia pter edificia significāt eē munia hoc ē offitia
Manificissima. dicebāt antiq; pro magnificentissima.
re. n. uera magnificens dici non potest.
Manceps dīr a pplo quicqđ emittit conductione quia
manu sublata significat se uictorem emptionis esse

quidem pres dīr: quia tam debet prestare populo qđ
promisit qđ is: qui pro eo prefectus est.
Masculino gñe parentē appellabāt antiq; etiā matrē.
Masculino genere dicebant crucē. ut ē illud Gracchi
dignus fuit: qui malo cruce periret. Masculine dice
bant & frontem & multa alia similiter.
Matronis autē redditum cum legit hoc significare ui
detur: qđ matrone cōtulerunt ornatus. i. aurum ad
capitolium a Gallis senonibus liberandum: quibus ē
postea redditum a populo romano.
Magistrare regere & temperare.
Munitas pro comunitas dicebant.
Multifacere dīr sicut magnificere & puifacere. Cato
neq; fidem: neq; iusiurandū neq; pudicitia mlti facit
qđ merito ab usu recessit: quia quātitas nunc non
existimatur: nec desiderat multitudinem.
Magisteria dicunt in omnibus rebus: qđ magis exteris
possunt ut magisterium equitum
Maledictores dicebant ab antiquis: qui nūc maledici.
Mibi pte Cato pro mihi ipsi posuit.
Manfues pro mansuetus.
Meritauere idem Cato ait pro meruere.
Magnificus idem ipse p magnificētius dixit: & non
frustra nam simplex magnifice est.
Munificior a munifico idem Cato dixit cū nūc muni
ficētior dicamus: quanq; munificens nō sit in usu.
Mediocriculus ipse: qui supra posuit cum aut ridibū
dulum magistratum pauculos hoies mediocriculū
exercitum obuiam duci.
Mutinini sacellum. Rome fuit: cui mulieres uelate
togis pretextatis solebant sacrificare.
Matrone a magistratibus non submouebantur: ne

pulsari contrectariq; uiderent ne ne grauide cōcui-
terent. sed nec uiri eaz; sedētes cū uxorib; i uehiclo
descendere cōgebantur.

Minuebat̄ populo luct; edis dedicatiōe: cū a cēsorib;
lust; odebatur: cū notum publice susceptū soluebat̄
priuatis aut cum liberi nascerent: cū honos in fami-
lia ueniret: cum p̄r: aut liberi: aut uir: aut frater ab
hoste capt; domū rediret: cum puella despōsaretur.
Cum ppriore cognatiōe q̄ is: qui lugeret̄ natus eēt
cum in castro cereris constitissent.

Maxime dignitatis flamen dialis ē inter quindecim
flamines & cum extera discrimina maiestatis sue ha-
beāt minim; habea t. pomonalis qd̄ pomoa leuissi-
mo fructu grecorum presidet id est pomis.

Mundum antiq; ter in anno patere putabāt dieb; his
postridie uulcanalia: & ante diē tertiū nonas octo-
bris: & ante diē sextū idus Nouēbris. Inferiorē enī
eig ptem osecratā diis manib; arbitrātes clausam
omī tpe p̄ter hos dies: q̄ supra scripti sunt: qd̄ alii
religiosos iudicauerūt: ea de cā: qd̄ his dieb; ea: que
occulta & abdita religiōis deoz; maniū eēnt in lucē
adducerēt. nobileo die in re. p. geri uoluerūt. Itaq; p̄
hos dies: nō cū hoste manus oserabat̄: nō exercitus
scribebat̄: nō comicia habebant̄: nō aliud quicq; i re
.p. nisi qd̄ ultima necessitas exegisset admissabat̄

Mos est institutum pat; ptinens maxime ad religi-
ones ceremoniasq; deorum antiquorum.

Municipalia sacra uocabantur: que ante urbem con-
ditam colebantur.

Manes dii ab auguriis uocabant̄: qd̄ eo p̄ oīa manā
credebant eosq; deos supos atq; iferos dicebant.

Monstra dicūt nature modū egrediētia: ut serpēs cū

pedibus: auis cum quatuor aliis: hō cū duob; capiti-
bus: secur cum distabuit coquendo.

Muta exta appellabant: ex quibus nihil diuinationis
aiaduertebant.

Mense medibus sacris ararum uicem obtinebant.

Manumicti seruus dicebat̄: cū diuinis eius aut caput
eiusdem serui: aut aliud memb; eius tenens dicebat
hunc hominē libez; eē uolo & mittebat cū e manu

Moscillis Cato pro paruīs moribus dixit.

Mentecapt; d̄r cū mēs ex hoīs potestate abiit & idē
demēs: qd̄ de sua mēte decesserit: & amens quod a
mente abierit.

Manare solem dicebant antiq;: cū solis orientis radii
splēdorē iacere se cepissent: a quo putabāt māe d̄m̄ ^{statu}
Alii dictum mane putabant ab eo quod est manū
bonum dicebant.

Murrata potione usi sunt antiq;: sed postea assueuerūt
diis suis libare. ideoq; .xii. tabulis ē cautum ne mor-
tuo uideretur.

Muries dicebatur sal in pila tusum & in ollam fictelē
iectum. & in furno p̄ coctū: quo de hinc in aquam
missum uestales uirgines utebant̄ in sacrificio.

Mortue pecudis choreo calceos fieri flamib; nefas
hebat̄ cū sua morte exsticta oīa funesta estimabāt.

Mugger mucosus.

Mi pro mibi dicebant antiqui.

Moli siue moleoli mercurii signū. i. statuā appellabāt
ideo qd̄ in nullius tabernabam spectabant.

Malluium: quo manus lauantur dicitur.

Malluie quibus man; sunt lote pelluue qb; pedes

Maiores consul d̄r is penes quē falces suut: uel is prior
factus ē. Pretor aut̄ maior urbanus: minores ceteri

Mendicū dici uerius putat a mēte eius: quā sefellere
fortuna: uel preceū quenq̄: ut uite sue medeat cibo.
Modo. i. ratiōe. unde fiunt Comoditas: Comodus: Cō
modat: Accomodat: Modice: Modestia: moderatio
Mulis celebratur in circo maximo consulariū: quia id
genus quadrupedum. p̄mū putat uehiculo iunctū.
Municipiū id genus hoīm d̄r: qui cū romā uenissent
neq̄ ciues. Ro. eēnt p̄ticipes: tamē fuerūt oīm rerū
admung fungēdū una cū. ro. ciuibus p̄ter q̄ de suffra
gio ferendo: aut magistratu capiēdo: sicut fuerunt
Fundani: Formiani: Cumani: Acerrani: Lanuini:
Tusculani: q̄ post aliquot annos ciues. ro. effecti sunt.
Aliomō cū id genus hoīm definiūt: quoz ciuitas uni
uersa i ciuitatē Romanā uenit: ut Aricini: Cerites
Anagini. Tertio cū id genus hoīm definiūt ad ciuitatē
romanā ita uenerūt: uti municipia eēnt sua cuiusq̄
ciuitas & Colonie: ut Tiburtes: Prenestini: Pisanī:
Urbinate: Holani: Bobutinēses. Placētini: Hepesi
ni: Sutri: Lucenses.
Mater. matuna. manis. mane. matrimoniū. m̄ familie
matertera. matrices. materie. dicte uidentur: ut ait
Verris q̄ sint bona qualia scilicet sunt: que sint ma
tura uel potius a matre: que ē originis grece.

N

Enia carmē funebre inde sunt laudē qd̄ tibia
canit: quo uerbo aut finis significat nomē h̄t
ab intestino extremo qd̄ greci dicūt
& ultima uox cordaz Nenia appellat Nenie sacel
lum extra portam Viminalem fuit dedicatum.
Naualis corona donat q̄ p̄mo i hostilē nauī trāsiret
Nefrēdes arietes dixerūt q̄ dētibz frēdere nō possunt
Alii autē dicūt etiā infantes nondū frenētes. Alii

nefrēdes testiculos dici putant quos prenestini &
lanuini nebrundes dicunt.
Nequeunt non eunt. Nemora id est silue amene.
Necum nec Eum: Ni pro nisi.
Nem pro nempe.
Nemo nec homo.
Neminis genitio casu Cato usus est. Cum dixit: sunt
multi: quos miseret neminis.
Neci datus proprie dicitur: qui sine uulnere interfec
tus est: aut ueneno aut fame.
Necessarium in quo non sit cessandum.
Necessarii dicuntur cognati: ut affines: in quos neces
saria officia conferuntur.
Ne legens: nō legens: neq̄ electū h̄ns: qd̄ debeat facē
Nec cōiunctio disiunctiua ē: ut nec legit: nec scribit. po
nit & p̄ n̄. Turpilij Nec recte dici n̄ iā dudū audio
Necunquē nec unq̄ quenq̄.
Nequalia detrimenta.
Neq̄ not: nequeūt. Neqtū & neqtur p̄ n̄ posse dixerūt.
Nequiq̄ frustra.
Nectar grece significat deorum potionem.
Nectere ligare.
Nequā aurum ē auris: qd̄ uis uehemētius ambit hoc
uersu Luciliū significare uidet. Nequā esse aurū: qd̄
aures ledat pondere in aurium: cū auris iciditur uel
etiam cupiditatem pecunie uoluit significare.
Neruum appellamus etiam ferreū uinculū: quo pedes
uel etiam ceruices impediuntur.
Neguinare negare.
Nebulo dictus ē: qui nō pluris ē q̄ nebula: aut qui nō
facile p̄spici possit: qualis sit nequāq̄ migator
Negibundum pro negente dixerunt.

Neutiq̄ pro nullo modo.

Neginate negate.

Nepotes luxuriose uite hoies app̄lati: qđ nō magis is rei familiaris sue cura ē: q̄ i his: q̄ b̄ p̄ auq̄q̄ uiuūt.

Nepos op̄ositum ab eo: qđ natus p̄t sit fr̄i q̄ filius.

Nefasti dies. N. I. fa notant. Fastiuero. F. cum dies sunt nec fasti: nec nefasti notantur. C.

Nepa Aphroꝝ lingua sidus: qđ Cancer appellat̄: uel ut quidam uolunt Scorpius. Plautus. dabo me ad parientem imitabor Nepam.

Nepus non purus.

Nautea herba granis nigris: qua coriarii utūt a naue ductum nomē: q̄ a Naueā facit p̄mutationē. t & b

Natio gen̄ hoim: q̄ nō aliūde uenit: sed ibi nati sunt i pecorib̄ quoq̄ bon̄. puēt̄ future bona natio d̄r

Nauticoꝝ familia troianis d̄r oriunda.

Natinatio negotiatio dicebatur: & natinatores ex eo feditiosi.

Nacce appellabāt fullones: qui nanci nō sint .i. nullius pretii om̄ia fere opera ex lana nacce dicūt a grecis

Naucis p̄ nugis ponit̄. Alias Naucis p̄ oleo: aut nucis nucleo. Alii oim rerū putamen ita appellari uolunt quidam ex greca: qđ sit nece leuē hominē significari uolentes quidam uolunt sic appellari mēbranulam: que in nucis iuglandis est medio.

Narica genus piscis minutum.

Nancitor nactus erit.

Nare a naue ductum: qđ aqua ferat natans: ut nauis.

Natare est sepius: ut dict̄ h̄are: factitare.

Nauus celer & strenuꝝ a nauū uelocitate dictus.

Nasiterna genus uasis aquari ex apice patentis.

Nassa ē piscatorii uasis gen̄: quo cū intrauerit piscis

exire nō p̄t. Plautꝝ: Nunq̄ ex ista nassa hodie escā

Napare feniculi.

Nastobolum alueum ad nauis similitudinem feni.

Nauia lignū cauatū: ut nauis: quo i uide miis uti solēt.

Nauscit cum granum fabe se nascendi gratia aperit: quod sit non dissimile nauis forme.

Neuia silua dicta iuxta urbē: qđ neuii cuiusdā fuerat.

Nudius tertius ex nunc & die tertio compositum.

Nuptam a greco ductam. illi. n. nuptā Niphi app̄lant

Numero dicebant pro nimium.

Nupta uerba dicebāt ab antiq̄s: que uirginem dicere nō licebat. Plautus. Virgo sum nōdum didici nupta uerba dicere. Numeriꝝ p̄ nomē tractū ab auo.

Nauscitosus: qui parum uidet propter uitiū oculoꝝ: quiq̄ plus uiderit uesperī q̄ meridie.

Nundinas feriaꝝ die m̄ eē uoluerit antiq̄: quo mercādi gratia urbem rustici conuenere.

Nuculas prenestinas appellabant: quod inclusa penis cassilini famem nucibus sustentat̄. Vel qđ meorū regione plurima nux minuta nascatur.

Nummus ex greco mimismate nascitur.

Nuntius & res ipsa & persona dicitur.

Nuper quasi nouiter tanq̄ dicimus nouissime.

Numen quasi nutus dei ac potestas.

Numidas dicimꝝ: quos greci nomades: siue qđ id gen̄ hoim pecorib̄ negotiet̄: siue qđ herbis: ut pecora a

Numella gen̄ uehiculi: quo quadrupedes deligāt. lunē

Nuces flagitāt nuptis: & iaciūt pueris: ut noue nupte intranti domū noui mariti secūdam fiat auspitiū.

Numē Pompilii in Ianiculo est sepulchrum.

Nonunciū & terunciū d̄r: qđ nouē ē unciaꝝ uel triū

Nomen dictum quasi notamē: qđ notitiam faciat.

Numerius

Noctua a tēpore noctis dicta: quo uenit uel uocat.
Noneole uocāt papille: que ex faucibus caprarū pēdēt
Noctilucam Lucilius dixit: cū obscenum significat.
Nihil: qui nec hili quidem est.
Nouerca dicitur quā quis liberis sublati nouam uxorem
ducit creande familie gratia.
Noualis ager noue relictus semēti.
Noxia apud antiquos damnū significabat. sed a poetis
ponitur pro culpa.
Noxa ponitur pro peccato: aut pro peccati pena: cū lex
iubet noxe debere pro peccato.
Nothum greci natum ex uxore nō legitima dicūt qui
apud nos spurio patre natus dicitur.
Nota nunc significat signum: ut pecoribus nunc lras
singulas: aut binas nunc ignominiam.
Nobilem antiq̄ pro noto ponebāt Plautus. Peregrina
facies atq; ignobilis. i. ignota.
Noegrum a miculi genus: noegrum candidum. Liuius
lacrmas de ore negro detorsit id est candido.
Nixidi applant: quos putabāt p̄sidere parētium nixibus
Nictare & oculoꝝ & alioꝝ mēbroꝝ nixu sepe aliquid
conari. dicimus. n. nictationē & nictum. Cecilius. hūc
tremulus palpebris pcutere nictu.
Nictit canis ut odorandis ferarū uestigiis leniter gāni
ens. Ennius. Nare sagaci sensit uoce sua nictit: ulu
latq; inde & gannitio.
Ningulo nullus. Martius uates: ningulo mederi queat.
Nequā q̄ ne tanti quidem ē q̄ quā hetur minimi.
Natum greci uas aquarium dicunt humilē & ocauū
quā uulgo uocant Situlum barbatum.
Necē a greco dici certū ē. .n. mortuū dicūt greci
Niuem interpretant nouū ex greco: quā illi dicūt.

Nequates Narnienses quā antea narnia nequū dicebāt
Negotium quā nō sit otium. Nauos a nauis celeritate dicitur
Nouendiales ferie a numero dieꝝ sunt dicte.
Naualis portus a uicinia naualium dicta.
Nonarū: Idium kalendarū posterius dies nuptis alieni hnt:
quā hi dies decreto pontificū atri iudicati sunt: quo
neq; ro. duces belli gerēdi grā his diebus supplicauerūt
male rē gessere.

Nauos

B prepositio aliquā ponit pro circum. ut cū dicitur
Vrbē obsederi: obsignare: obuallari: aliquā iuicē
propositionis: que ē propter: ut ob merita ob supra
hostes: unde obsides pro obfides: quā obfidē pro
prestādam dantur. Aliquā pro ad: ut Ennius. ob Ro
mam noctu legiones ducere cepit.
Oculissimū charissimū. Plautus. oculissimū hostiū a mice
Oculatū pro p̄nti posuit. Plautus. cū dixit oculata die. Itē
ipse pluris ē oculat9 testis un9 q̄ auriti. x. id ē qui se
uidisse dicat. Oculitus quoq; dicitur: ut fundit9: penit9
quoq; significat tam clarum esse q̄ oculum.
Odefacit dicebant pro facit: que uox a greco tracta ē
Ogigia moenia thebana ab ogige conditore dicta.
Occasio oportunitas tēporis causa proueniens
Occasus interitus uel solis in oceano merisio.
Occisum a necato distinguit: nec occisum a cedendo
dictum. necatum sine ictu.
October equ9 appellat: quā in campo Martio mēse octobri
Martii imolabat: de eo capite maxia erat ut etio in
ter suburanos & sacrauiēses: ut hi in pariete illi ad
turrē manihā id figerēt: eo cā: ut ex ea sanguis in fo
cū distillaret magna celeritate p̄ferebat in regiam.
Occidamus. Plautus posuit pro contra cedimus.

Occentare dicebant pro duitium facere: cū id clare & cū quodam clamore fieret: ut procul exaudiri potuisset: quod turpe habetur: quia non sine causa fieri putatur: in cātilenā dicitur: quia illā non cātus iocunditatem puto.

Ocrem montem confragosum dicebant antiqui: hinc ocree dicte mequaliter tuberatu.

Occate occator ab occidēdo dicitur: quod grades terre cedat.

Oci9 & ocissime positium latinū non habetur: sed ab ueniunt greco. .globos.

Ocyonem grecū: & a celeritate nascendi est dicitur.

Occupatio ager dicitur: quod desertus a cultoribus propriis ab

Orchitis genus oleae ex greco dicitur quod magnitudine sit istar testiculorum. **O**chestra locus scena. aliis occupatio

Orcha genus maxie beluae maximū: ad eius similitudinē uasa fictilia orche dicitur. sunt. n. terites atque uifores specie

Orii nasci uel surgere.

Orba significat apud poetas puata aliquā persona chara

Orba est: que patrem aut filios quasi lumen ammisit.

Orthigia Delos insula dicitur est ab aue que coturnix dicitur.

Oratores ex greco dicitur: quod missi ad reges nationesque deos solerent. i. testari. hi modo appellabantur legati.

Orata genus piscis a colore auri dicitur: quod rustici dicebant eorum ut oriculas auriculas.

Orea freni quod in ore inserantur dicitur.

Oreges liber patris: & oreades nymphe a motibus appellantur

Ordinari9 homo scurra atque improbus: quod assidue in litibus moratur ob eamque causam in ordine statim proterea adeuntium: siue dicitur pro contrarietate: quia minime ordine uiuit.

Ornatus dicitur & bonis artibus instructus & honores adeptus appellatur: qui ornatus cultus ipse: quo quis ornatur

Ordini est principium facere.

Opaca umbrosa.

Opalia dicebantur dies festi quibus opes supplicabantur.

Obnubis caput aperit: unde & nuptie dicte a capitis opertione.

Oppidum dicitur: quod ibi homines opes suas conferant.

Oppidam dicitur & locus incircus: unde quadrigae emittuntur.

Oppido ualde multum ortum est aut hoc uerbum a sermone inter se consabulatio. quantum quisque frugum faceret: Ut que multitudo significaret hinc consuetudine uenit: ut dicitur oppido pro ualde multum. Itaque si quis in aliis rebus euocantur: ut puta: si quis dicat oppido didici spectari ambulauit errant: quia nulli eorum subici potest: quod satis est.

Opiter est cuius pro auo uiuo mortuus est dicto uocabulo aut quod obitu patris genitus sit: aut quod auum post patrem habeat id est pro patre.

Opitulus Iuppiter & oppitulator dicitur est quasi opis labor

Obturare ex greco trahitur ab eo quod illi hostia dicitur.

Optio est optatio: sed in re militari optio appellatur is: quem Decurio aut Centurio optat sibi rebus puatarum ministris quo facilius obeat publica officia.

Obstatio est cum in meliorem partem uocatur. **Detestatio** est cum in deteriore.

Obices pessuli sere.

Obrutus obstupuit a Bruto: quod antiqui pro grano pro stupido dixerunt. **A**ffrangi9 non possum uerbum facere obruti.

Oambulare aduersum alios ambulare: & quasi ambulanti se se opponere.

Orogare est legis prioris infirmandi causa aliam ferre

Obacerare oblique atque alterius sermonem moleste **I**mpedire quod sumptum uideatur a paleis: quas greci acera uocant Itaque & frumentum & panis non sine paleis acerosus dicitur. Item lutum aceratum paleis mixtum.

Oblitteratur alii ab obliuione: alii a litore: quod ibi non

tata a fluctibus equari & tolli solent.
Opprobare probum obicere.
Obarcebat exercebat.
Oblucinasse dicebant antiqui mente errasse quasi in
lucis deorum alicui occurrisse.
Operiri expectare.
Obtractat contra sententiam tractat.
Obedire obaudire.
Obtutu quasi obtuitu a uerbo tuor: qđ significat uideo
Opis dicta ē cōiunx Saturni: pquam uoluerit terram
significare qđ oēs opes hūano generi terra tribuit
un̄ & opulētū trestib9 opib9 copiosi: & hostie optie
p̄cipue pingues: & opima magna & ampla spolia.
Obscium d̄r significare sacrum unde & leges obsecite
id est sacrate.
Opicum quoq; iuenimus p̄ osco. oscis. n. frequētissim9
fuit usus libidinū spurcarū: unde & uerba ipudētia
appellānt obscena. Titinnius. osce & uolce fabulan̄
Nam latine nesciunt.
Obinunt obijunt.
Obigitat ante cogitat: ut obambulat.
Oiuurare iureiurando obstringere.
Obitu dicebāt pro aditu.
Opiparum magnaꝝ opium apparatus.
Obescet oberit uel aderit.
Offerimenta dicebant que offerebant.
Obsecrare est opem a sacris petere.
Obesus pinguis quasi obedendum factus.
Opertat sepe operit.
Obnoxius penē obligatus ob delictum.
Opillo genus auis que & opilio dicitur.
Opunculo: qđ opilionis genus cantus imitatur.

Opuniat uerberat a puniendo. i. feriendo: unde pueri
puniēdo coercent. i. plagis: & pauimenta inde dicta
Obedere opponere: uel operire.
Obuos sacro p̄ uos obsecro: ut seruo placō p̄ supplico
Obhebescere herbam increfcere.
Opportune dicitur ab eo: quod nauigantib9 maxime
utiles exoptatib9 sunt portus.
Oborūt adnascit. Obnectere obligare. *obnectere*
Ops antiqui dicebant opulentū: unde e contrario mops
Obsidionalis corona dicebāt ei qui obsessos leberaret
ab hostibus. Ea fiebat ex gramine uiridi ex eo loco
decerpto: in quo erāt inclusi: que corona magne auc
toritatis erat Civica corōa singularis salutis signū ē
Obsidionalis uniuersorum ciuium seruatorum. *obstinat*
Obstitum uiolatum. Obstinat affirmat. *obstinat*
Obstrundat a uide trundat. Obstutium obliquum
Obsalutare salutandi gratia offerre.
Obsequela obsequium.
Oleagineis coronis ministri triumphantium utebant
quod Minerua dea belli esse putabatur.
Olentica mali odoris loca.
Oliuetam dicebant a boleis: ut a uino uindemiā.
Officiosus ab efficiendo dictus.
Offundas fallacias dicunt.
Offucare aquam ad fauces ad sorbendam dare.
Offectores colorum infectores. *oenigenos*
Ossime ocissime. Oenigenos unogenitos.
Oestrum furor greco uocabulo.
Omen uelut ore: quo fit/ore. Augurium quod auib9
alio ue modo fit.
Oue. m. g. dixerunt ut ouibus duobus nō duabus.
Quantes letantes ab eo clamore: quē faciūt redeūtes

expungna uictores milites geminata. o. lra.
Qualis corona ē martbea: quā hebāt: q̄ Introibant.
cū bella nō erāt indicta aut sine sanguine ofesta.
Obuariator dicebatur: qui cuiusdam occurrebat: quo
minus is rectum iter conficeret.
Ofentina tribus ab ofente fluuio dicta.
Ostentum ostentatum.
Oscinum auguriū a cantu auiū. nam oscines id ē aues
auspiciū ore faciunt.
Oscinet pro ostendit.
Ostia urbs ab exitu tiberis appellata.
Osorem dixerunt qui aliquē odisset.
Ollie pro illic.
Obiurgatio post turpe factum castigatio: Monitio
uero est ante cōmissum.
Obtrectatio ē qui facit quid otra recte tractantem.
Obmanens pro diu manens: ut permanens.
Offringi terra d̄r cū iteꝝ transuerso fulco aratur.
Orare antiqui dixerunt agere: unde & oratores acto-
res actores: & oratores: qui n̄c legati: q̄ rei publice
mandata peragerent.
Oscilla festa in honorē. bacchi. in quibus hoīes se per
funes Iactant alii putant erigones & Icari festa.
Occisitantur sepe occiduntur.
Osi sunt operosi sunt dicebant.
Optimatus dicit̄: ut decurionatus siue pōtificat̄ d̄r.
Ob os significat ad os.
Obsonitauere sepe obsonauere significat aut cōuiuari
Obtentas sepe ostendis gloriandi causa.
Opigenam Iunonem matrone colebant: qd̄ ferre eam
opem partu laborantibus credebant.
Oletum stercus humanū. Veranius sacerdotula in sa

crario martiali fecit oletum.
Opidum dictum est: quod opem prebet.
Orcus ab urgendo dictus mortem. C. eni. p. g. frequē
ter ponebant antiqui
Offendices dicebant ligature nodos: quibus Apex re
tinebat̄: & id cum peruenisset ad mentum dicebant
offendimentum.

Receptat sepe precepit.
Plusima plurima.
Petilansura significat ungulam equi albam.
Pilare & compilare a greco trahuntur. greci n. plures
pilatas dicunt.
Pilat pilos h̄re incipit uel pro detrahit pilos.
Pila: que parientē sustentat ab opponēdo ē dicta.
Pilentum uehiculi genus: quo matrone ferebantur.
Pilani pilis pungnantes.
Pellicator: qui pellicet ad fraudem.
Pellirem galerum: quia fiebat ex pelle.
Pellexit in fraudem induxit.
Pelue: quibus pedes lauant̄: ut maluuie: quibus manus.
Pelamis gen̄ piscis dc̄m: qd̄ i luto moret̄: qd̄ grece d̄r
Pellem h̄re hercules fingit̄: ut homines cult̄ antiq̄
admoneant̄: lugētes quoq̄ dieb̄ luct̄ mibi pellib̄
Pelta genus scuti. .sunt
Petrones rustici a petr̄ asp̄itate & duritia dicit̄.
Pectoricū uehiculū gallicū: alii osce putāt dc̄m qd̄ ē
pectoria quattuor appellant. quattuor. n. h̄t rotas
Petumina in humeris iumentoz̄. ulcera.
Picta: que nunc toga dicitur. ante uocabatur purpura
ea que erat sine pictura.
Pietatem ut deos ceteros colebant Romani.

Pendere poenas soluere significat ab eo quod est ere
gravi cum uterentur romani penso eo non nume-
rato debitum soluebant & pensiones dicte.
Penetrata sunt deorum penatum sacraria.
Peniculi spongie longe propter similitudinē caudaz
appellate penes enim uocabantur caude.
Penetrare penitus intrare.
Pennatas impēnatasq; agrarias i salari carmie spicas
significat cum aristis & alias sine aristis agnas no-
uas uoluerunt intelligi.
Penora dicuntur res necessarie aduictum quotidianū
& locus earum penarius.
Pentathium antiqui qnqua sciū dixerūt. id aut genus
exercitationis in his qnq; artib; cōstat: iactu: disci
cursu: saltu: iaculatione: luctatione.
Pedam uestigium humanum appellabant.
Pisatlem. Neuius dixit epulis oriundum.
Pedes dicuntur: quos diminutiue dicimus pediculos.
ab his pediculis appellant: ut ē illud pedicosus squali-
dus: ubi me uidet caput scauit pedes legit.
Pestitas dicebatur pestilentia.
Pedum baculi genus. Virgi. At tu summe pedum.
Pedem struit dicebat pro eo qd est fugit.
Pisatorii dicebant ludi: q; fiebāt pro questu piscantiū
Pectinatum tectū dr a similitudine pectinis i duas ptes
denexum: ut testudinatum in quatuor.
Peculatus furtū publicū a pecore dcū sicut a pecuīa
eo: qd antiq; romani nihil preter pecora habebant.
Patrix dicebat sacerdos: que expiare erat solita: quā
alii Sagam uocabant.
Piamētū quoq; dicebatur: quibus utebātur expiādo
Piacularis porta Rome dicta propter aliqua piacula

que ibidem fiebant.
Pigere interdum pro tardari interdum pro penitere
poni solet.
Pangere figere: un̄ plāte pāgi dicuntur: cū i terrā ad-
mittunt inde & uersus pangi uel figi i terra dicūt
Pegrides muse dicte sunt a fonte: quem Pegasus ictu
ungule fingitur apuisse. ob quam causam & grece
appellate sunt hippocrene.
Pipatio clamor plorantis lingua oscorum.
Pegasides muse a fonte macedōie dicte ppter liquo-
ris eius unicam subtilitatem.
Periscera petere.
Pippit osce quicquid.
Picena regio i qua ē a sculū dicta: qd Sabini cū a stulū
proficiscerent in uexillorū eoz Picus confederat.
Perditum est: qd Interiit & recuperari non potest.
Prebitere pro perire posuit Plautus.
Peregre dicebāt expgefacere. p;gite agite. ui p;gite.
Pergrecare ē epulis & potatiōibus inseruire Titinnio
hominem improbum nunc ruri pergrecatur.
Permissus appellat aries: q; annis o plurib; tōlis nō ē.
Pierides muse a pierio monte sunt dicte.
Percūctatio uidet dicta ex usu nautico: q; a altitudinē
aque conto ptentāt. Alii uolunt pcūctationem dici:
qd scilicet is: qui curiosus est pcuncta interroget.
Perfuga & trāsfuga dicitur quod ad hostem pfugiat
& transfugiat.
Perfacul & pfe facul dicebāt antiq; qd nunc facile &
pfacile dicim; unde pmanst i cōsuetudine facultas
Pediam & bibesiam Plautus cū dixit intelligi uoluit
cupiditatem edendi & bibendi.
Peremere alii posuerunt pro prohibere: alii p uittare.

Perpete pro perpetuo dixerunt poete.
Persillum dicebatur uas quoddam picatum: in quo erat unguentum: unde arma quirini ungebantur.
Persicum portum mare euboicum: quod meo steterit classis Persarum.
Persicum Plautus dixit per acutum.
Perpetat peragit: perficit.
Perpulis persuasit impulit.
Pertisum pro pertesum dixerunt.
Puticuli sunt appellati: quia uetustissimi generis sepulture ut puteus fuerit: & dicti puticuli: quia ibi cadauera putescerent.
Putus antiq̄ dicebatur pro puro: unde putate uites & arbores quoque quod decisis impedimentis remanerent.
Purum aurum quoque putatum dici solet. i. expurgatum & ratio putata id est pura facta.
Putitium Plautus dixit pro stulto.
Pubes adolescens.
Puteolos dictos putant ab aque calide putore. quodam a multitudine puteorum earundem aquarum gratia factorum
Pugnis a pugione id est pernicio dicitur.
Precidaneam porcam quam imolari erant soliti antea quam nouam frugem preciderent.
Porritiam porroiatiam.
Papyrus nascitur in nilo duos cubitos non excedens in altitudine. hoc utuntur egyptii ad omnia cibaria.
Porce in agris sunt dicte: quod porcant id est prohibeant aquam frumentis nocuam. Nam crebriores sulci lani solent uocari.
Post liminium receptus is: qui extra limina: hoc est terminos prouincie captus fuerat rursus ad propria reuertitur.

Posticum hostium in posteriore parte edium. Ceterum antiq̄ etiam uicinum habitantem ad posteriorem partem edium sic appellarunt denique & que ante nos sunt antica & que post nos sunt postica dicitur. dexteram anticam sinistram posticam dicimus sic etiam ea celi pars: que sole illustratur ad meridiem antica utique nominatur: que ad septentrionem est postica rursus: que diuiditur in duas partes orientem atque occidentem.
Palatium mos Rome appellatur quod ibi pasces pecus balare consueuerit: uel quod balare id est errare ibi pecudes solerent: uel quod ibi hyperboris filia Palati habitauerit que ex Hercule latinum peperit. Alii eundem quod pallas ibi sepultus sit: estimant appellari.
Palmites uitium sarmeta appellantur: quod in modum palmarum uirgulas quasi digitos edunt.
Palmule appellantur remi a similitudine manus humane.
Pallas minerua dicta est: quod pallantem gigantem interfecerit: uel sicut putant: quod in pallante palude nata est.
Pappi carduorum flores Lucretius. Vestem nec plumas auium papposque uolantes.
Papille capitula mammarum dicte: quod papularum sunt
Pauperies dicitur dicitur: quod pauperes facit. siles.
Palpari blandiri.
Pauciens dicebatur pro raro. Titinnius. Vxorē paucies
Panus facit diminutiuum panucula. uideo.
Pandana porta dicta est Rome: quod semper pateret.
Pandiculari dicitur: qui toto corpore oscitantur extenduntque pandi fiunt.
Pandicularis dicebatur dies id est communicarius: in quo omnibus diis communiter sacrificabatur.
Pancarpie dicitur corone uario generis florum facte.
Prosecta dicuntur intestina.

patulu
Panibus redimebāt caput e q̄ imolati idib9 octobris
i cāpo Martio sacrificiū fiebat ob frugū euētum
& equ9 potiq̄ q̄ bos imolabāt: q̄ bos frugib9 pari-
endis est aptus. Patulū bouē Plaut9 appellabat:
cuius cornua diuerse ac late pateāt.
Patagiū ē: qd̄ ad summā tunicā assui solet: que ē pa-
tagiata dr̄ & patagiarii: q̄ eiusmōi faciūt uestes.
Patagus morbi genus.
Patritius uicus Rome dictus: eo qd̄ ibi patritii habi-
tauerūt iubēte Seruio Tullo: ut si qd̄ molirentur
aduersus ip̄m ex locis superioribus opprimerēt
Pagani a pagis dicti.
Pagi dicti a fontibus: q̄ eadē aqua uterent. Aque. n.
lingua dorica appellatur.
Pagine dicte: q̄ i libris suā queq; obtineāt regionē ut
paguūha pagēdo q̄ i illis uers9 pagūt id ē figunt.
Parēs uulgo pater aut mater appellat: sed iuris pru-
dentes auos & proauos: auias & proauias parētū
nomine appellari dicunt.
Parere obedire.
Paret significat apparebit.
Paribus equis id est duobus Romani utebant in p̄-
lio: ut sudante altero transferēt in siccum.
Pararium es appellabāt id: qd̄ equitibus duplex pro-
binis equis dabatur.
Parrici questores appellabāt: q̄ solebāt creari cā reꝝ
capitaliū querēdaꝝ. Nā parricida non utiq; is: qui
parētē occidisset dicebāt: sed qualēcūq; hoīem. idē
aūt fuisse indicat lex Nume p̄piliū op̄posita uerbis
si quis hoīem liberū morti Sciens est paricida esto
Parumper sigē paulisper quasi perparū hoc est ual-
de parū refertur ad tempus.

Penuria est illud qd̄ pene minus sit: q̄ necesse est.
Pellices nūc quidē appellāt alienis uiris succūbētes
nō solū femine: sed et mares. Antiq; pellicem eam
propriā noīabāt: que uxore hnti nuberet cui gñi
mulieꝝ et pena cōstituta est a Numa p̄pilio hac
lege. Pellex aram Iunonis ne tangito: si tāget Iu-
nonis crinibus dimissis agnum cedito.
Pedidos sordidos significat: atq; obsoletos tractum
uocabulū a greco: quia id est pueritalis sint
etatis: ut a sordibus nesciant abstinere.
Peanā appollinem uocauerūt: qd̄ sagittarū ictu eum
nocere putabant. Est. n. id ē ferire. Alii qd̄
remediās morbis finē faceret talis grauitatis.
Peligni ex illirico orti: inde .n. p̄fecti ductu regis: cui
cognomē fuit lucullo p̄tē italie occuparūt: h9 fuerūt
nepotes. Pecinq; a quo pecinates: & Pelic9 a quo
peligni. Pales dicebāt dea pastorum: cui9 festa
parilia dicebant: uel ut alii uolunt dicta parilia: qd̄
pro partu pecoris eidē sacra fiebant.
Partus & pro nascendo ponitur & pro par. Neuius
Maleparta maledilabuntur.
Parones nauū gen9: ad c9 similitudinē. mio paro uocat
Passer marinus: quē uocat uulgus stritomellum.
Pascito ligūā in sacrificiis dicebāt id ē coercito cō-
tineto: taceto: inde compescito.
Pascillus forma panis parui utiq; diminutiuum est.
Passales & oues & galline appellāt: q̄ passim pascūt
Phascolla appellāt greci: qd̄ uulg9 pernas uocat.
Pretoria cohors ē dicta: qd̄ a p̄tore nō discedebat.
Scipio. n. aphyricanus fortissimū quenq; delegit: q̄
ab eo i bello n̄ discederēt: & cetero munere militie
n̄ uacarēt: & sexquipler stipendium acciperent.

pales

mio paro

perna

Prorsum ponebant pro recto. ^{cabant}
Prædiū ex greco ē dictū. nā meridianū cibū cenā uo-
Pretexte appellantur: que res gestas Romanorum
continent scripte.
Pretoria porta ea foris appellat: q̄ exercitū i p̄liū e-
ducit. q̄a i iustio p̄tores erāt: q̄ nō cōsules & hi bella ad-
ministrabāt: quoz tabernaculū quoq; dēbat p̄toriū
Pres est qui se p̄p̄o obligat interrogatq; a maḡra-
tibus: si pres sit ille respondet: pres.
Presiderare dicit: cū maturius hiberna tēpestas mo-
uetur quasi ante sideris tempus.
Presidiū ē qd̄ p̄ utilitate & salute alicū auxiliū gr̄a p̄-
ponit. Subsidiū qd̄ ē positū ad subueniēdū laborā-
Prestinere ap̄d Plau. ē emere. idē em̄do tenere. tib̄.
Prestitē in eadem significatione dicebant antiq; qui
nunc dicimus antistitem.
Prestolari is dicit qui ante stando ibi quo uenturum
excipere uult moratur.
Prefice dñr m̄lieres ad lamētādū mortuū oducte que
dāt ceteris modū plāgēdi q̄i i hoc ip̄m p̄fecte Ne-
uig. hoc quidem me hercle op̄i nor prefica: que sic
mortuum collaudat.
Presagire ē p̄diuinā p̄sipe. sagax. n. ē acut9 & solers.
Precidinea agna uocabat: que ante alias cedebat. itē
porca que Cereri mactabat ab eo: q̄ mortuo iusta
n̄ fecisset id ē glebā nō obiecisset: quare mos erat
eis facere prius q̄ nouas fruges gustarent.
Pretia dicebant antiqui a flaminibus p̄mittebāt ut
denūtiarēt op̄ificibus manus abstinerent ab ope: ne
si uidisset sacerdos facientē opus sacra polluerēt.
Peuirōes facer dñr hi: q̄ añ alios oceptis uerbis iurāt
p̄ quos i eadē uerba iurātis tm̄ modo dñt idē i me

Pronurus nepotis uxor.
Preneste dicta ē: q̄ loco: quo odita ē mōtib9 p̄stet.
Promissum capillum dicitur longum. Item barba p̄-
missa uelut porro missa.
Promiscā dicebāt p̄miscue. Promōstra p̄digia.
Promulgari leges dicuntur: cum primum in uulgus
eduntur: quasi prouulgari.
Primordia principia.
Promulco agi dicitur naus cum scapha ducit fune.
Principalis castrorū porta nominat: quia in eo loco
est: in quo principes ordines tendunt.
Prenominib9 feminas eē appellatas testimonio sunt
Cecilia & Terentia. ambe caie solite sunt appellari
pari modo Lutia & Titia.
Primesius palus: ad quem funis naus religatur quē
alii tonsillam dicunt.
Procare poscere: uide procaces meretrices ab assidue
poscendo & proci uxorem poscētes in m̄rimoniū.
Procellunt procumbunt.
Proculum inter cognomina eum qui nat9 est patre
peregrinante a patria procul.
Proculos sunt qui credāt ideo dictos: qui a p̄ribus se-
nibus quasi procul progressi & attenuati sunt.
Procapis progenies: que ab uno capite procedit.
Procincta classis dicebat cum exercitus cinct9 erat
sabino cinctu confestim pugnaturus. uetustiq; enī
fuit multitudinē hoīm: qui nauū classē app̄ari.
Procitant prouocāt. citare enim uocitare est: unde
procet & proci uocant dicebant pro poscit.
Procalare prouocare a greco id ē uocare: uñ
calumnia calones: & cacule: & calatores.
Procera proluxa & i longum producta quasi ex cera

ob eius facultatem.
Procitum testamētū uolūt procitū puocatū irritū
& ruptū. Procitū cum prima sillaba corripit peti-
tum Liuius. mēm procitū plurimi uenerunt.
Precestria dnr: quo pcedat in muro. Eius procestria
edificia dixit esse extra portā. Artorius pcestria
que sunt ante castra etiam qui non habent castra.
Propugnacula: quibus pro castris utunt edificant.
Prosapia progenies. id est porro sparsis & q̄si iactis
liberis profutaret significat iaceret.
Prositium quod presecatū proicitur.
Prosequiū a prosequēdo: obsequiū ab obsequēdo dnr
Prosedas meretrices Plau. appellat q̄ añ stabula se-
Pro snia ac si dicat i snia: ut prostis i. i rostris. deāt.
Prosumia genus nauigii speculatorium.
Profita proposita.
Priuos puas: que ātiq̄ dicebāt p singulis ob quā cām
& puata dnr: que uniguiusq̄ sint. hīc & puilegiū
& puatq̄ dicim⁹ tñ ē puatū: cui qd ē ademptū.
Priuignus dictus q̄ ante q̄ m̄ secundo nuberet ē p-
genitus: p̄i. n. antiqui pro pre dixerunt.
Preuaricatores a preter eradiendo sunt uocati.
Prisci latini proprie appellati sunt hi qui prius q̄ cō-
deretur Roma: fuerunt.
Prisc⁹ Tarq⁹ ē dictus: q̄ prius q̄ Tarq⁹ supb⁹
Pristinū ab eo uenit: qd ē pus. pari mō pus & por.
Proletariū capite cēsū dictum: qd ex hisciuitas o-
stet quasi proles progenite itē & proletanei.
Procitare sepe pollicere id est producere.
Prologium principiū: proloquium Pacuius qd est
nā exanimasti prologio tuo.
Prolugere dnr qui solito diutius lugent.

Preliares dies appellant: quib⁹ ē fas bello laceffere.
erāt. n. quedā terie publice: q̄b⁹ nefas fuit id facere
Prouincie appellabāt q̄. po. ro. eas puicit. i. añ uicit.
Protinā ptinus. Terentius. Protinā cōiciā in pedes
Praina dicta est: qd fruges ac uirgulta perurat.
Prugnum priuignum.
Prepages progenies a propagādo: ut faciunt rustici:
cū uitē uetulā supprimūt: ut ex una plures faciāt.
Propetrare mādare qd pficiat nam impetrare exo-
rare: & perpetrare perficere.
Propudiū dicebāt cū maledictō nudare turpitudinē
uolebāt quasi porro pudēdā. quidā propudiū putāt
dici: a quo pudor & pudicitia procul sint.
Prepatulum late patens atq; apertū & patuli boues:
quorum cornua in diuersum patent.
Properus celer: unde aduerbium propere.
Prophetas Iulij i adrasto dicit antistites fanoꝝ ora-
culorum interpretes.
Profecturi uia Herculi aut Fauno sacrificabant.
Prodigere consumere: unde & prodigus fit.
Prodinūt pdeūt. Ennig. pdinūt famuli cādida lumi-
na lucent.
Probrū stuprū: flagitiū.
Probi uelut phibi: qui se a delinquendo prohibent.
Prodigatores prodigioꝝ interpretes.
Prodit memorie dat: & fallit item & interiore loco.
procedit item prodit.
Punicū genus libi tranlatum a penis id etiā appella-
bāt probum quia erat ceteris suauissimum.
Pro siḡ in: ut pro rostris pro ede pro tribunali.
Progenerum appellabat auus neptis sue uirum.
Profanū id quod non est sanctū. Plautus. sacrum an
profanum habeas paruipenditur.

Pro eē poni p amplificādo & palā faciēdo: ut pdi p
uoca: p trabe: ppelle. Alias p priuādi facultate: ut
ī ppudio p hibēdo: q̄a ut xq̄ abnuit i his eē pudorē
potestatē q̄ alias alio: ut p pecūia p p̄dio p cōsule
alias p admiratōe: ut p Iuppiter: als p ante: ut p
hostio: alias p mittere: ut promittere barbā & ca
Profundum quod longe habet fundū. pillū.
Pro festi dies pcul a r̄ligōe numis diuini. & nōn t̄ l̄ra. c
Profusus supra modū sumptuosus. Terētio p̄fundat
p dat: p̄reat: nihil attinet: alias abiecto: iacēs. Pa
cuius profusus gemitu murmuro.
Plaudi appellanē canes: quo x̄ aures languide sunt ac
flacide ac latius uidentur patere.
Plante semina olea x̄: q̄ plana sunt & appellanē etiā
simili modo plante nostrorum pedum.
Plance tabule plane ob quā cām: & plāci appellānt q̄
supra modum pedibus plani sunt. est.
Plebeiū mgratū neminē cape licebat nisi q̄ ex plebe
Plutei crates e chorio crudo itēte q̄ solebāt opponi
militib9 op9 faciētib9: & appellabāt militares nūc
eē tabule qb9 qd̄ p̄sepit eodē noīe sequunt.
Plebei ediles dissidente plebe a prius sunt creati.
Plexa colligata: unde perplexa.
Pemur antiqui etiam sine aspiratione dixerunt. p̄ p̄mur
Ploxenum Capua m dixerunt.
Pax dicta est a pactione.
Penē caudā uocabāt: un̄ & offam porcina: cū cauda
offam penitē dicebāt: hic & peniculos dicim9: qb9
calciamēta tergūt: q̄ de cauda x̄ extremitate fiūt.
Penis deniq; a pendendo dicta est. cōsobrin9
Propig sobrino m̄ h̄e sobrini mei filio: & p̄is mei
Possessio ē us9 qd̄ agrī aut edisiti: n̄ ip̄e fūd9 aut a

ger. Portū frequēter p domo maiores posueūt.
Patrocinia appellari cepta sunt: cū plebs distributa
inter prēs eorum opibus tuta esset.
Postica linea in agris diuidēdis ab oriēte ad occasum
Pontia tribus a pontia urbe ē dicta. spectat.
Papiria tribus a papirio uocata.
Pupina tribus ab agro pupino.
Pupilla tribus a progenitore traxit. uocabulum.
Prorsu limites appellanē in agrorum mēsuris: qui ad
orientem directi sunt.
Pugio dictus eo qd̄ punctum pugat.
Prebia remedia.
Premetiū qd̄ prelibationis causa ante premitur.
Protelare longe propellere a greco.
Priuato sumptu se alebant milites. po. ro. pene id ad
tempus: quo Roma est capta a Gallis. pene
Porci effigies inter militaria signa quintum locum
obtinebat quia cōfecto bello: inter quos fieret pax
cesa porca fedus firmare solebant.
Polimenta testiculi porcoz dnr: cū castranē a poli
tione uestimēto x̄: qd̄ similiter: ut illa curant.
Pater patrimus dr: q̄ cū ip̄e sit adhuc p̄em habet.
Porticulus ē: q̄ i portu modū dat classi ē aut malle9
Proscapulis cū dixit cato significauit. p̄ iuria uerboz
Primano tribuno erat: q̄ p̄ me legōis tribunū scripsit
Properare aliud ē: aliud festinare: qui unum mature
transit is properat: qui multas simul incipit neq;
perficit is festinat.
Prorsus porro uersus.
Peregrina sunt sacra dicta: que ab aliis urbibus reli
gionis gratia sunt aduecta.
Peculatus id est furtū publicū dici cepit a pecore tūc

cum Romani preter pecudes nihil haberent.
Plebeie pudicitie sacellū Rōe: ut sacra cetera colebāt.
Primigenius sulcus dicitur: qui in cōdendo noua urbe
tauro & uacca designationis causa inprimitur.
Parilibus romulus urbem condidit: quē diem festum
precipue habebant minores. ^{bat.}
Pretexta palla nulli alii licebat uti q̄ ei q̄ fungo facie
Pilates genus lapidis. Cato lapis candidior q̄ pilates.
Pile effigies uiriles & muliebres ex lana cōpitalibus
suspendebant in cōpitis q̄ esse deoz inferiorū quos
uocant lares putarāt: quibus tot pile quot eēt ca
pita seruoꝝ tot effigies quot eēt liberi ponebāt
ut uiuis p̄cerēt: & eēt his pilis & simulacris ceteri
Ploti appellabāt: qui sunt planis pedibꝝ: uñ & poeta
Actius q̄ a umber sarsmas erat a pedū planicie in
itio plotus postea plautus est dictus. soleas quoq̄
dimidiatas: quibus utebantur in uenādo: quo pla
nius pedē ponerent Semiplotia appellabant.
Punici dicitur nō poeni q̄ uis a phoenice sunt oriundi.
Porcas que in agris fiūt: ut Varro ait: dicitur q̄ porri
gant frumentum.
Portung q̄ eēt palemō a romanis: q̄ iter deos colebāt
Penus pendere proprie dicitur: qui ob delictum pecuniam
soluit quia penso ere utebantur.
Pullariā Plautus dixit manū dextrā. ^{cedere.}
Procedere dicebāt interdū p̄ succedere: interdū p̄ porro
Pertusum doliū dicitur cum uentrem significat.
Pollit pila ludit.
Pelliculationem Cato a pellicendo dixit.
Premiosa pecunia.
Pascales oues Cato posuit pro pascuales.
Petrea uocabat que p̄pā p̄cedēs in coloniis at mūici

piis imitabat a nū ebriā ab agri uitio. s. petris dicto
Periculatus sum Cato est usus in dicendo.
Predonulos hipocoristicos id ē diminutiue id ē Cato
Parisi idē Cato dixit nō pepci. ^{posuit p̄ pdōibꝝ}
^{precem.} Precē singulariter. ^{Pulchralibus p̄ pulchris.} *pulchralibus*
Pugnitariolas leues pugnās ipse dixit.
Proedificatū dicitur q̄d ex p̄uato loco p̄cessit in publicū
Prodidisse longius tempus fecisse. ^{locū.}
Pauimēta poenica hoc ē marmore nūidico strata.
Prolato aere apud Enniū scuto ante se protento.
Priuate ferie sacroꝝ priopriorū uelut dies natales.
Pudicitie signū Rome colebāt: q̄d nephas erat at
tingi nisi ab ea: que semel nupserat.
Patrini & matrini pueri tres adhibebāt in nuptiis:
unus q̄ facē preferret ex spina alba: quia noctu nu
bebant: duo qui nubentem tenebant.
Prima aut scda hora diei cā oīs sponsis tribuebāt.
Pronube adhibēt nuptiis: que semel nupserūt cā aul
pitii ut singulare perseuerent matrimoniū.
Pretextatis nefas erat obsceno uerbōti idē q̄ p̄textū
appellabāt sermonē: q̄ nihil obscenitatis haberet.
Palatualis flamen ad sacrificandū ei deo constitutus
erat in cuius tutela palatiū esse putabant.
Puer qui obscene ab aliquo amat eius a quo amatus
esset pullus uocabat idē. Fabius cui eburno cog
nomē erat p̄pter candorē: q̄ ei⁹ natis fulmine icta
esset pullus Iouis appellatus est.
Publica sacra: que pro populo fiebant priuata que p̄
singulis familiis & hominibus appellabant.
Prodit nō solū in apertū exit significat: sed eēt porro it
Portēta serū fieri dicunt cū solita raro se ostēdūt ut
comete turbies baratra: sereno celo facta tonitrus

Pul potissimū dabant pullis i auspitiis: q̄a ex ea neces-
se erat aliqd̄ decidere qđ̄ tripudiū faceret. .i. terri-
puuium.
Paure. n. ferre ē. bonū. n. auguriū eē: si pulli: p̄ quos
auspicabant̄ comedissent presertī si eis edentibus
aliquid ab cre decidissent. si aut̄ om̄ia nō edissent
arbitrabant̄ periculū iminere.
Pedestria auspitia arbitrabant̄ & que a uulpe: lupo:
serpente: equo: ceterisq; animalib; quadrupedib;.
Picularia auspitia appellabāt: que cū sacrificabant.
tristia protēdebāt: cū aut̄ hostia ab ara pfugisset
aut percussa mugitū dedisset: aut in aliam partem
corporis q̄ oporteret cecidisset.
Pestifera auspitia esse dicebāt: cū inextis: aut caput
iecinoris non fuisset.
Prepetes aues dñr: que ante auspitium se auferūt. nā
prepetere dicebant pro anteire.
Pecunia sacrificium fieri dicebāt cū fruges fructusq;
offerebantur: quia ex his uerbis constat: quia nūc
dicimus pecuniam.
Polluuiū pelluuiū uas: quod nos peluim uocamus.
Patres senatores ideo appellati sunt: quia agrorum
tribuebāt tenuioribus ac liberis propriis.
Pecuum Cato dixit ḡtū pluralē ab eo qđ̄ est pecu:
Peculiū seruoꝝ: a pecore dictū sicut & pecunia nobi-
liū. Puelli pueri per diminutiones. Ennius: Pe-
nis ues solitis uos sacrificare puellos.
Preciamitatores dicebāt: q̄ flamini diali .i. sacerdoti
icuis añcedebāt clamātes ut hoīes se ab ope absti-
nerēt: q̄a his op; faciētē uidere irreligiosum erat.
Pedū pastorale baculū icuruum dictū: quia illo oues
a pedibus comprehenduntur.

Ponē graui sono ponit̄ pro loci significationē.
Pura uestimēta sacerdotes ad sacrificiū hebāt id ē n̄
obsita: n̄ fulgurata: nō funesta n̄ maculā habētia.
Procolato prouocato.
Pretericulum uas eneū sine ansa patiens summū ue-
lut peluis: quo ad sacrificia utebantur.
Patelle uasa picata parua sacrificiis faciēdis apta.
Pantices fluxus uentris.
Perimit adimit: tollit: unde peremptus interfectus.
Procinctā classē id ē paratā ad bellū militū multi-
tudinē: Diali flammī uidere nō licuit.
Prosimutium pontificale **Pomerium** quasi pmurū
id est proximum murō.
Penus uocabatur locus ede intimus.
Pubes puer: qui iam gnare potest. is incipit esse ab
ānis. xiiii. femina uiri potens a. xii.
Prandicula tentacula.
Prodigie hostie uocabant̄ que consumuntur: unde
homines quoq; luxuriosi prodigi.
Petronia nomen amnis in tiberim defluentis.
Penetrāle sacrificium dicebatur: qđ̄ interiore parte
conficiebatur unde & penetrālia cuiusq; dicunt̄ &
penes nos: quod in potestate nostra est.
Puri probi p̄fani sui auri dicebant̄ i manumissioē sa-
croꝝ cā: ex q̄bus puri sigt̄: qđ̄ i usu spurco n̄ fuerit.
Pationem antiqui dicebāt: quā nūc dicim; pactionē
unde pacisci adhuc & pacto in usu remansere.
Paterā pro plonere cū dicerēt significabāt ptusā eē
Pasallum in sacris libi genus rotundi.
Paludati armati: ornati: omnia enī militaria orna-
menta paludamenta dicebantur.
Prox bona uox ut estimo quasi proba uox.

Pomerium

Penates alii uolunt: ut habeant nominatiuū penates alii penatis.

Proculunt promittunt.

Profanum dicitur: quod fani religione non tenetur.

Procubatores dicuntur: qui noctu custodie causa ante castra excubant cum castra hostium in propinquo sunt.

Properam celere[m] strenuumque significat.

Precidere ante cedere id est ante imolare.

Pubes presente est populo presente ab his: qui puberes sunt omnem populum significat.

Priueras mulieres priuatas.

Promellere litem promouere.

Purime tetinere purissime tenuere.

Pristina uelut pristinum dictum est.

Presagio dicte: quod presagire est acute sentire: inde sage dicte anus: que multa sciunt: & sagaces canes: qui ferarum cubilia presentiant.

Virinalis porta dicta est: siue quod ea in colle quinali situr uel quod proxime eam est quini sacellum
Quirinalis dies: quo quino fiebant sacra eadem & stultoꝝ ferie sunt appellata.

Quirinalis dictus est: quia in eum commigrare sabini a curibus ueniētes: quis alii a templo quini dictum putent

Quirite fosse dicte: quod eas Ancus Martius cum urbem circumdedit quiritum opera fecit.

Quispiam signum aliquem: sed unde sequens usurpari pars ceperit inueniri non potest.

Quinquatrus festiuus dies dictus: quod diem quintum post iduum celebrabant: ut triatrus & sextatrus & septematrus & decematrus.

Quinquertium greci uocant quo die quinque genera

artium ludo exercebantur: ipsos quoque Atletas Livi us quinquertiones appellat.

Quisquillie putantur dici quicquid ex arboribus minutis surculorum folioque cudit uelut qui quid cadere.

Quintipor seruire nomen frequens apud antiquos a prenoie domini dictum: ut Marcipor a quinto & Marco.

Quippe significat quidni.

Quiana pro quare & cur ponitur. Ennius quiana dictis nostris sententia flexa est.

Quictalis dicebatur ab antiquis orchus.

Quintia prata trans tiberim a Quintio cincinato: que fuerunt dicta sunt.

Quintana appellabatur porta in castris post pretorium ubi rerum utensilium forum sit.

Querqueram frigidum cum tremore a greco certum est dici unum & carcer lucilii me ut febris querquera & alibi querquera consequuntur capitibus dolores. Plautus is mi erat bilis querquetatus.

Quercus dicitur: quod id genus arboris graue ac durum tamen et ingentem euadat amplitudinem. querquetam. n. grauem & magnam quidam putant dici.

Quadruplatores dicebantur: qui eo questu utebantur: & eas res persequebantur: quarum ex legibus quadrupli erat actio.

Quando rex comitiauit fas in fastis notari solet: hoc uidetur significare: quoniam rex sacrificulus diuinis rebus perfectis in comitium uenit.

Quando stercus delatum fas eodem modo in fastis notatur dies quo stercus purgatur ab ede ueste.

Quando cum graui uoce pronuntiat signum quod quoniam: & est coniunctio: quando acuto accentu est temporis aduerbium.

Quattuor urbem at hanc actio uocauit: quod ex quatuor urbibus

in unā illā ciuitatē se hoies contulere. posuit.
Queso sigt id qd rogo:quesere tñ Enni9 p querere
Quadrantal uocabāt antiq amphorā: qd uas pedis
quadrati octo & .xl. sextarios capiat. Plaut9 hoc si
tit quātillū sitit modica est capiat quadrantal.
Quassane rane dicunt:qn uocem emittunt.
Quartarios appellabāt muliones mercennarios qui
quartam partē capiebant questus.
Quatenus sigt qua fine ut hactenus hac fine. quati
nus uero quoniā. sed antiqui quatenos dicebant.
Quande pro quando dicebant antiqui.
Quammox sigt q̄cito: sed si per se ponas mox sigt
p̄ea uel paulopost
Quatere suspensum & uicinū rei alic9 mortuū sigt
ut iterdū ocutere: cū & id ip̄m uerbū ocutere &
quatere sit cōpositū quassare aut ē sepe quatere.
Querculane dicebāt nympe querqueto uirescenti p̄
sidētes. Querquetularia porta Rome dicta ē qd
quercū intra muros urbis iuxta se habuit.
Quoniā sigt n̄ solū id qd qa: sed et id qd postq̄ hac
de cā: qd grecū utriusq; significationē obtinet.
Quod sigt aliqn̄ p̄terq̄ qd: i usu fere ē & greci dñt.
Quinq; gñā signorū obseruāt augures: ex celo &
ex auibus: ex tripodis: ex quadrupedibus: ex diris.

R

Vfuli appellabāt tribuni militū a usu fac
ti: n̄ a pp̄lo: de quoz iure: qd Rutil9 rufus
legē tulerit rufili: ac p9 ruti sunt uocati.
Runa genus teli. Enni9 Runata recedit id ē pilata.
Ructar n̄ ructari dñdū ē. Flacc9. uidetis alios ructar
& ispuero pulcerra sup uiā. Cicero tñ ructare ē. d̄ ē
Respersū unū dixerūt: qa uino sepulchz spergebāt.

Rubidus apud Plautum panis uocatur parū coctus
item Scortee ampule rugose Rubide dici solent.
Romanula porta apud Romā a Sabinis appellata ē
qd̄ per eā proximus eis aditus esset.
Rotubulū a prouēdo igne uocatū: quo panes co
querēt inuenit tamē positū & p uirili mēbro.
Rutiliū ruffum sigt: c9 coleris studiose etiā antique
mulieres fuerunt: unde & rutilie dicte sunt.
Rutrum dictum: qd eo harena ruitur.
Rotundum faciebāt edē uesce ad pile similitudinem
q̄ eandē deā credebant terram esse.
Rupitia qui damnum dederit significat.
Rudus uel raudus: cū d̄r res rudis & imperfecta sig
nificat etiā hoīem imperitum uocamus.
Rudentes restes nauice: & asini cū uoces amittūt.
Ruspari crebro querere.
Rustica uinalia. xiiii. kl̄. sept̄. celebrabāt: quo die pri
mum in urbem uinum deferebant.
R. pro. s. lra antiq sepe posuerūt: ut maiorib9 meli
oribus larib9: felis: p maiorib9 meliorib9 larib9:
feriis
Rorarios milites uocabāt: qd leui armatura p̄mi p̄
liū comittebāt: qd ut añ imbrē fere rorare solet
sic illi añ grauē armaturā: qd p̄dibāt rorarii dicti.
Robū rubro colore: & q̄i ruffum significari: ut bouē
quoq; rustici appellabāt māifestū ē: un̄ & materia
que plurimas uenas huius coloris h̄t dicta est hinc
& homines ualētes & boni coloris robusti. Rub9
quoq; in carcere d̄r is locus quoq; p̄cipitat ma
lifactoz genus: qd ante a reis robustis icludebāt.
Robigalia dies fest9 septimo kl̄. maias: quo robigo
deo suo: quē putabāt rubiginē auertei significabāt

Rorarium unum quod rorariis dabatur.

Rogatio ē cū populū cōsulit de uno pluribusue hōibz qđ nō ad omēs ptineat & de una pluribusq; rebus de quibus omnibz sanciat. Nā qđ in omnes hōies resq; populus rescivit lex appellatur.

Romulū & remū a uirtute hoc ē robore app̄lati sūt

Romanos **Romulus** de suo nomine appellauit: sed ideo **Romā** nō **Romulā**: ut ampliori uocabuli significatione prosperiora patrie sue ominaretur.

Romula tribus dicta ē ex eo a gro cēsebat: quē **Romulus** ceperit ex uenientibus.

Rumex genus teli simile spari gallici.

Rumitant rumigerant. **Neuius**. simul alius aliunde rumitant inter se.

Ruminalis dicta ē ficq; qđ sub ea arbore lupa mā mā dedit **Remo** & **romulo**. mā mā aut rumis dicitur: uñ & rustici appellant edos subrumos: qđ adhuc sub mā mā hñt. **Rumē** ē ps colli: qđ esca deuorat: uñ & rumare dicebatur quod nunc ruminare.

Rumentum abruptio.

Regiū appellat id municipiū: qđ in freto sicilie est: quoniā id a rumpendo dictum est.

Redibit tū prope dictū ē: qđ redditū ē improbatūq; qđ dedit rursus coactū ē hñe id quod ante habuit.

Rediua siue rediuuium dicitur cū circa unguis cutis se soluit: quia dura est soluere.

Redhostire ē ad grām referre. Nā & hostire p eōre

Rediuuium ē ex uetusto renouatū. posuerūt

Reus dictū a re quā pmisit ac debet reus stipulando qui stipulat reus promittēdo est suo nomine alteri quod pro altero promisit.

Ritus mos uel cōsuetudo. **Rite** aut sigt bñ ac recte

Retractare est rursus tractare.

Rabidus a rabie: qui morsus caninus est.

Raui coloris appellat: qđ sunt inter flauos & cesios: quos **Plautus** appellat raui scillos: quis inquit hec mulier & ille rasiucellus: qui uenit.

Rates uocāt lingua colligata: que per aquā agūtur quo uocabulo interdum etiā naues significāt.

Rabula dicitur in mētis itētū negotiū paratūq; ad radēdū qđ auferēdūq; uñ qđ ē in negotiis agēdis acer qđ **ra bios**. **Roda sculana** porta appellata: qđ rudis & impolita sit relicta uel rauda id ē ere uincta.

Rasores fidicines dicitur: qđ uidentur cordas ictu radere.

Rautum quadrantē dictū putat: qđ in eo & tricate ratis fuerit effigies: ut nauis in assē.

Rauim dicebāt p raucitare: uñ & uerbū raui o. as.

Ratus sum sigt puta. itē ratus certus & firmus.

Rauillus arauis oculis quē admodū a cesii cesulus.

Ratumena porta a noīe cuiusdā aurige sic appellata

Recipatia ē: cū inter ciuitates pegrinas lex uenit ut res priuate reddant singulis recuperenturq;.

Reciprocare p ultro citroq; poscere usi sunt antiq;: qđ pcare ē poscere: uñ eque gremiis sublectare ac affigere.

Reciniū omne uestimētū qđ dratū uñ recimiati mimi. **Rice** & **ricule** uocāt parua uicina: ut pallida ad usum capitis facta. **Rete** appellant uestimēta uirilia: que astantibus & in altitudinē texantur.

Rienes antiq; uocabāt nefrundines: qđ greci eos nefrus dñt. **Plautus**. **Glaber** erat tanq; rien.

Refrina dicebāt: que ex segete causa auspitiū domū ad sacrificium referebant.

Remeare rēdire: ut cōmeare ultro citroq; ire: uñ omē

atq; dari idē t̄p̄is: quo ire & redire cōmode possit .
Remelignes & remore a morādo dicte. Plaut9 quid
ille nūc tā diuinit9 remorant̄ remiligenes. Lucili9
quenā uox ex te resonās i eo gradu remorā facit .
Romuring ager dictus: q̄a possessus ē a Romo: &
habitat̄io Remi remona. sed & loc9 i summo auē
tino remona d̄r: uñ Rem9 de urbe cōdēda fuerat
auspicatus. Remores aues in auspitio dicūt .
que aucturū aliqd remorari compellunt.
Rimari est ualde querere ut in rimis quoq; .
Romillum dicunt quasi repandum.
Remorbescat in morbum recidat.
Refutare redarguē d̄positū a fando uersa. a. l̄ra i u.
Renanciscit̄ significat rephendit̄: unde adhuc nos
dicimus nanciscit̄ & nactus id est adeptus.
Reor existimo & quecunq; ab eo declinantur.
Remulco est cū schafas e remis magna nauis trahit̄ .
Rigidum & preter modum frigidū siḡt̄ & durum.
Refugiū dicebat̄ quo die rex tarq; ni9 fugerit e rōa.
Regia dom9: ubi rex habitat.
Regiescit apud Plautum significat crescit.
Reipe ē reipa. Pacuui9: sed n̄ ē i grat9 re absē qd feci
Repotie postridie nuptias apud Nouum maritū ce
nāt quia quasi redificat̄ potatio.
Repagula sunt: que patefaciēdi gr̄a ita figunt̄ ut e
contrario oppugnent̄ hec & repages dicuntur.
Repudiū qd̄ sit ob rem pudendam appellatum.
Repedare recedere.
Repastinari ager is d̄r. nā tū fodiendo mutatur.
Relucere soluere repignerare.
Resignar̄ antiq; dicebāt p̄scribere: ut adhuc subfig
nare dici m9 p̄ subscribe. Resiliā sepe r̄silire.

Restibilis ager sit: q̄ biēnio otinuo serit̄ farreo spico
.i. aristato: qd̄ ne fiat solēt: qui p̄dia locāt excipe .
Reses ignauus: qui residet.
Resecrare soluere religione utiq; cum reus populū
comitiis orauerat per deos: ut eo periculo liberaret̄
iubeat magistrat9 eū resecrare. Plautus re sacroq;
mater quidem dudum obsecraueram.
Res cōphēdi nata siḡt̄ iudiciū in die constitutum.
Raua uox rauca & p̄liquida p̄xime canū latratu
sonās. uñ & cauidicus pugnaciter loquens rauilla .
Rosea in agro reatino campus appellat̄: qd̄ in eo ar
ua rere humida semper seruntur.
Rediculi fanū extra capenā portā fuit: quia accedēs
ad urbē Hanibal ex eo loco redierit q̄busdā p̄terri
tus uilis .
Reserare a sera dictum est.
Ridiculus: qui in rebus turpibus ridet.
Remeat̄ repetāt. Ennius. Ri uos cāq; remeant.
Retricib9 cumā Cato aquā eo noie siḡt̄ q̄ orti irri
Recepticius seru9 ē ob uiciū redhibet. ganē .
Rogat est consultit̄ populū uel petit ab eo: ut id scis
cat quod ferat.
Restat. Ennius posuit prodiscat.
Ruri eē n̄ rure d̄ndū ē. Terēt9: Ruri se cōtinebat.
Retiario pugnāt aduersus mirmillonē: cantat̄. Nō te
peto piscē peto: qd̄ me fugis galle: q̄a mirmillonē
genus armature gallicū ē: p̄iq; mirmillones ante
Galli appella bāt: in quoz galeis piscis effigies ine
rat: quod gen9 pugne institutū ē a pytaco uno ex
septē sapiētibus: qui aduersus phytōnē dimicatur9
& mityleros occulte late impediuit phytōnem.

Resignatum es dicitur militi: cum ob delictum aliquod iussu tribuni militum: ne stipendium ei dicetur in tabularum refertur: Resignare enim dicebant per scribere.
Rituales nominantur etruscorum libri: in quibus scriptum est: quo ritu urbes condantur are edesque sacrentur curie tribus & centurie distribuuntur.

Redinunt redeunt.

Regium est: quod est aut fuit regis.

Regale est dignum rege.

Reque eapse re ipsa. **Recipie** recipiam.

Rendititauere: ut domitauere.

Repulsior Cato dixit comparatiue a repulso.

Ratissima quoque ab his: que diximus rata: unde & rationes dicte.

Rapissima simulatur uirgo ex gremio matris: aut si ea non est ex propria necessitudine cum ad uirum traditur: que uidebit ea res feliciter Romulo cessit.

Rapi solet fax: qua placente noua nupta deducta ab utrisque inter amicos: ne aut uxor eam sub lecto uiri ponat aut uir in sepulchro comburenda curet: qua utroque mors propinqua ab alterutro captari putat.

Receptus mos est: quem sua sponte ciuitas alienum adsciuit.

Regalia exta appellabant: que potentibus in spatium pollicebatur honorem humilioribus hereditates filios familie dominationes.

Rosci appellabantur in omnibus perfecti: quod Roscius quidam perfectus in arte sua id est optimus comedus.

Rica est uestimentum quadratum fimbriatum purpureum quo flaminice pro palio utebantur. Alii dicunt: quod ex lana fiat succida alba: quo conficiunt uirgines in genue prime mrimie ciues: ut inficiantur ceruleo colore.

Repertum dicitur quasi reperatum & reparatum.

Ruscus genus ueris. id est uirgultus longi.

Rumpba balnea dicuntur.

Rusticum lignum impositum & spinosis foliis.

Rictus rixae risiose ringit dicitur uidetur: quia idiolum rumpat & trariaque sint recto que uocabitur deum uidetur a regedo

S

Usque deque significat plus minus uel sono sonati.

Suppura antiqui dicebant: quem nunc supinum dicimus

Seruilius locus Rome a conditore uocatus.

Sonticum iustum. Neuius. Sonticam esse oportet cum quamobrem perdas mulierem.

Sacra uia in urbe Roma appellatur quod in ea feditur iterum fit: inter Romulam & Tatium.

Soli taurilia hostiarum trium diuersi generis imolatione signantur tauri arietes uerisque omnes hi solide integrique sunt corporis. solium. n. lingua oscoque signantur totum & solidum: unde tela quedam soliferrea uocatur tota ferrea & homo honorum artium solers & que nostra parte laxata cauaque solida nominatur

Supernum mare adriaticum quia sit e superiori parte.

Socordia quidam pro ignauia posuerunt. Cato pro stultitia posuit. Compositum autem uidetur ex si quod est sine & corde

Semis semodius semuntia ex greco trahuntur sicut & alia nonnulla: que. s. s. pro aspiratioue eorum habent: ut

septem ilua silue. sicut ista ab eo quod est illi declinata sunt

Superuncaneum: superuacuum.

Serufertarios dicebant: que sacrificia ad arbores fulguritas faciebant a ferto. s. quodam sacrificii genere.

Silicernium erat quoddam genus farcimis: quo fletu familie purgabantur: dictum autem silicernium: quia cum nomine ea res instituebatur: ut tum silentium cerneret. Cecilius credidi silicernium eius me esse esurum.

Sudum succum quasi secundum. id est sine udo. **Securus** sine cura

Sinus maiores recessus maris: ut caspius arabicus indicus
Sublesta infirma & tenuia. Plautus. Grauior paupertas
fit fides sublestior infirmior. Idem ait. uinum sublestissimum
quia infirmos facit: uel animo uel corpore.
Secus aliter haud secus non aliter.
Stipem esse nummum figuratum testimonio est: & de eo
quod datur instipendium militi: & cum spondetur
pecunia quod stipulari dicitur. nus filius.
Sobrinus est patris mei sobrinus filius & matris mee sobri
Sororie matris domini puella: cum primum tumescunt.
Surgit & sortus pro surrexit & quasi possit fieri sur
rectus. frequenter posuit Liuius.
Sors & primum significat: unde consortes dicimus &
dei responsum & quod cuique accidit infortiando.
Soracum est: quod ornamenta portant scenico.
Sobrium uicium Rome dictum putant: uel quod in eo
nulla taberna fuerit: uel quod in eo mercurio lacte non
Sons nocens: insons innocens. uino supplicabat.
Sodales dei: quod una sederent & essent: uel quod ex suo datis
uesti soliti sint: uel quod in se inuicem sua darent quod utile esset
Sodes si audes. uti sis pro suis & illico pro in loco. Terentius
in andria. Dic sodes: quos heri chrysidem habuit.
Surcum dicebant: ex quo pro diminutione fit surculus. Ennius.
unum surcum ferret tamen defendere possent.
Surremit sumpsit: inque manus exemit hastam.
Surrepsit sustulerit.
Submissi murmuratores. Neuius. odit inquit summus
sors pro inde apte dice quod sit. Terentius. mussare pro tacere
posuit. cum ait sine: cela: occulta: tege: tace: mussa.
Sum pro eum usus est Ennius.
Sollo osce dicitur id quod nos totum uocamus. Liuius. Solli
ferreum genus telum id est totum ferreum.

Solers etiam in omni re prudens & solene: quod omnibus annis
prestari debet.
Sola sedilia: in quibus singuli tamen possunt sedere ideoque
soliare sternere domini: qui solisternium hret. & solaria
uocantur babilonica: quia eadem sternuntur.
Solum terram.
Solea haec dicitur: quae solo pedibus subiicitur: uel generis piscis. uel
materia robusta: super quam paries craticus extruitur.
Solox lana crassa uel pecus lana contextum. Titinnius.
lana solea ad purpuream data. Et Lucilius. Pascali
ac montano hirco atque soloce.
Sos pro os antiqui dicebant: ut Ennius. Constitit inde
loci propter sos dea dearum. Sos interdum ponebat
pro suis pro datiuum casum. Idem Lucretius postquam lumina
suis oculis bonus ancus reliquit pro suis.
Sultis pro si uultis. Plautus. sequimini me hac sultis:
& Cato. Audite sultis milites.
Solor pro consolor. Solatum genus morbi.
Solipugna genus bestiole malice: quod acrius concita
cuiusque feruere solis: unde etiam nomen traxit.
Sospes saluus. Ennius. tamen sospitem pro seruatorem posuit
Sospitare bona spe afficere: aut bonam spem fallere.
Socrotilla uox tenuis & alta. Titinnius. Femina fa
bula socrocilla uocula.
Subcingulum balteum.
Succerda stercus suillum. Titinnius: quos nisi unam
arcam sine clauis condidit succerdas
Suscito sententiam dico.
Succidanea hostia dicebant: quae secundo loco cedebatur sic
appellata a succidendo. dicitur.
Sugillati dicitur ex greco: quod ea pars: quae sub collo est ab eis
Sicophantas appellatos hac de causa dicunt. Atticos: quodam

Soliare
Solaria
Solisternium

iuuenes solitos aiunt in ortos irrūpere ficus q̄ deli-
gere: quā ob causam lege ē cōstitutū: ut q̄ id fecisset.
capite truncaret quā penā qui sequerent ob parua
detrimenta sicophantas appellatos.

Solcus d̄r a greco: qui ab illis appellatur
Suasum color app̄lat̄ q̄ fit extillicidio fumoso i uel
tīmto albo. Plaut̄. suaso infecisti p̄ pudiosā pallulā
Sunt qui omnem colorem suasum uelint appellare. q̄
quasi persuadentur alium ex albo transire.

Superefcit superit. Ennius. Dum quidem unus homo
Rome anus toga superefcit.

Subiugū d̄r mitti hostes cū duabꝫ hastis i t̄ra defix
is. tertiaq̄ sup̄ ligata in ermes sub ea trāsire cogūē.

Subices. Ennius pro subiectis posuit.

Superefcites antiquitus appellati sunt testes.

Supuagāea dicebat ab auguribꝫ auis: que ē sumō cactu
mie uocē emisisset d̄ca ita: q̄ a sup̄ oīa uagat̄ aut cāit

Supercilia in Iunonis tutela eē putabant: q̄d is prote-
gantur oculi: per quos luce fruimur: quam tribuere
putant Iunonem unde lucina dicta est.

Suppnati d̄r: q̄bꝫ semia sunt succisa i modū suillarū
pnaz. En. his pnas succidit i qua supnia peni.

Supmū mō siḡt̄ summū: mō extremū: mō maximum.

Subsilles dicebāt quedam lamelle sacrificiis necessarie

Sororium sigillum appellabat̄ locus sacer in honore
Iunonis quē Oratius statuerat cā sororis a se inter-
fecte ob suā expiationē.

Substilliū tēpus añ pluuiā iā penē & post pluuiā non
siccū: q̄d iam stillaret: aut nōdum desisset.

Succides appellant̄ tabelle: quibus tabule inter se con-
figunt̄: quia quo imittūt succidit̄. Pa. Ne illi succus
prohibet compagem.

Sub corona uenūdari dicūt captiui: q̄a uerecūdabāē
coronari. Cato ut populus potius ob rē bñ gestā
supplicatū eat q̄ re male gesta coronatus ueneat.

Sublimem est in altitudinē elatum. id aut̄ d̄r a limine
superiore: quia super nos est.

Subcenturiare est expl̄de: centurie grā supplere. Ce-
cilius. Nūc me malitie astutia opus est sub cēturia.

Subrumari d̄r edi: cū ad mammā admouerēt: q̄a ea
rumis uocat̄: uel quia rumine trahūt lac sugentes

Subulo Tusce Tibicē dicitur.

Subura regio Rome a pago succufano uocabulum
traxit: q̄d ei uicinum fuit.

Subuerbustam uerubus uistam significat.

Soboles ab olefcendo id est crescēdo dicte: ut adoles-
centes & adulta & indoles. Lucretius. siue uirū so-
boles: siue est muliebris origo.

Subuccula ē genus libi: dicit̄ ex alita & oleo & mella
& genus uestimēt̄. Sub uos placo p̄ supplico.

Soffiscus folliculus testium arietinorū: quo utebant̄
pro marsupio: a fisci similitudine dictus.

Subactus modo siḡt̄ mollit̄: mō uict̄: mō opulsus.
& cū dicimꝫ pecꝫ sub arbore subactū mō coactū.

Supplicia uefēs quedā sacrificia a supplicādo uocabāt

Suffes consul lingua poenoz. Cecilius senatꝫ inquit
censuit referentibus suffetis.

Sub hastā iacere dicit̄ cū eas sub manu sursum sum-
mittit. Luciliꝫ. Ut ueles bonꝫ subnitē: q̄ submisit
hastas. Veles aut̄ uelitis facit. uelox & leuis arma-
ture miles ē. Sub iter p̄hari d̄r milites cū sub
uinea militari pugnāt. Lucilius neq̄ p̄hari in altū
sub uite pcul. Sub uite iacere d̄r milites: cum
cēturionibus adstātibus iacere cogunt̄ subdes.

Velles
Subinterphari
Subuite facere

Supparum uestimentum puellare lineū: qđ & subula dicitur. Afranius. Puella non sum supparo si induta sum.
Supat iacit: unde discipat difficit: & obstat obicit & insipat hoc est inicit.
Sutele dolose isidie astutie ad similitudinē suetiū dicte.
Suspectus & a suspicor uenit & a suspitio.
Suopte suo ip̄q: ut meopte meo ip̄q: tuopte tuo ip̄q
Strui dicebant omnium rerum instructiones.
Struere antiqui dicebāt p̄ angere: unde industrie.
Strophus qđ grece d̄r p̄ insigni ponebāt in capitibus sacerdotū. alii id coronā esse dixerunt.
Scruteū mēbrū uirile a salacitate asseris.
S. littera antiquitus frequens usus erat. crificatoꝝ.
Strebula lingua umbroꝝ appellabāt ptes carniū sa
Stlata genus nauigii latū magis q̄ altū & altitudie sic appellatū. sed ea cōsuetudine: quo Scotum p̄ locum & stlitem pro litem.
Stlembus grauis tardus: sicut Luciliq. Pedibus stlēbū dixit equum pigram & tardum.
Sabei molles a sabeiis qui sunt sub molli aere.
Stipatores corporis custodes quos antiq̄ laterones uocabāt. stipati. n. ferro circumdant corpora regum.
Stipes fustis terre defixus.
Simus id est curuus & p̄ssus naribꝝ: ut sime capelle.
Strictauum antiqui dicebāt pro trictauo.
Strigores densarum uirium homines.
Strige appellāt ordines reꝝ. inter se coniuncte collocatarum a stringendo dicte.
Saturnus id est Saturnus.
Status dies uocat iudicii causa constitutus.
Satura & cibi genus dicit: & uariis rebus conditū

& lex multis aliis conferta legibꝝ: & genus carminis: ubi de multis rebus disputatur.
State martis simulachrum in foro colebatur.
Stalagamū genus ornamentī aurium. Cecilius. ex aure eius stalagamum domi habeo.
Stolidus stultus.
Stuprū pro turpitudine ātīqui dixerūt: uñ est in carmine fede stupreꝝ castigor quottidie.
Stura flumen in agro laurenti est.
Sterilam sterilem.
Stultoꝝ ferie appellabant q̄rinalia: qđ eo die sacrificabant hi qui solemnī die: aut nō potuerūt rem diuinam facere aut ignorauerunt.
Sanqualis auis dicit: que ossifraga dicitur.
Sacrima appellabāt muscū: qđ libero p̄ri sacrificabāt p̄ uineis & uasis & ipso uino cōseruādis: sicut p̄mittiū despiciis: q̄s p̄mū mesuissent sacrificabāt cereri.
Sacrificulus rex appellatꝝ ē cū ea sacra que reges facere debuerant fecisset.
Sacella dn̄i loca diis sacra sine tecto.
Sacrosanctū dicebāt: qđ iureiurādo interposito erat. institutum: ut quis uiolasset penas morte p̄deret.
Sacrate leges dicebāt. q̄bꝝ sancitū erat: ut si q̄s aduersꝝ eas fecisset sacer alicui deoꝝ eēt cum familia pecuniaꝝ. Selusa sacra dicebant.
Scena siue sacena dolobra pontificalis.
Sarissa hasta macedonica.
Sacer mons trās anienem fluuium ultra tertiū miliarium appellat: quia Ioui fuerat consecratus.
Sacerani appellati sunt reate orti. i. geniti: q̄ ex septimūtio ligures siculosq̄ exegerunt dicti sacerani: qđ uere sacro sint nati.

Segmina dicebāt herbas uerbenasq; que loco sancto
arcebant legatis pficiscētib; ad fed; faciēdumq;
indicēdū uel a sanciendo idē a cōfirmando. Neuius
scabos atq; uerbenas segmina sumpserunt.
Sagaces appellant solertis acuminis: unde & canes
indigatores sagaces sunt appellati.
Saga quoq; dicitur mulier perita sacraz & uir sapiēs p/
ducta p̄ma sillaba propter ambiguitatē euitandā.
Sarpa uinea putata .i. pura facta: un̄ & uirgule absci/
se sarmēta. sarpe .n. antiq; p purgare ponebant.
Sarte ponebāt pro integre: ob quā cām opa publica
que locātur: ut integra prestent sarta tecta locāt
etenim sancire est itegrum facere.
Sarapilos insula. queunt .
Sardare ē itelligere. Neui; qd bruti nec satis sardar
Sarcito damnum soluito.
Sargus piscis genus in mari egyptio.
Sas suas. Enni; uirgines nā sibi quisq; sibi Romang
habet sas.
Sam eā. Ennius. quos res sapia loco sese ostentat.
Stenares dicitur mala q̄ sinistra .n. grece sinistra dicitur
Saperda genus pessimi piscis.
Sādaraca gñs coloris: Neui; merula sandaricio ore.
Sambina organi genus: a quo sambisce dicitur machina
quoq; qua urbs expugnata: similiter uocatur. Nā ut
organo uoces: sic in machino intendunt funes.
Samnites ab hastis appellati sunt: quas greci appel/
lāt. has enim ferre assueti erant: siue a colle samnio.
ubi ex sabinis aduentantes confederunt.
Salaria uia Rome est appellata: quia per eā Sabini
sal mari deferebant.
Salatiā dicebāt de am aque: quā putabāt salum cire

hoc est mare mouere: unde Ouidius: Nympe quā
salaces quo uocabulo poete p aqua usi sunt: patet
hinc senitiā salatie fugimus. ima fuit .
Salutaris porta appellata ē ab ede salutis: q̄ ei pxi/
Spōdeē putat dicitur: q; spōte sua idē uolūtate pmit/
Salentini a salo sunt dicti & appellati. taē.
Seculares ludi apud Romanos post cētū annos fie/
bāt quia secūdū centū annos extēdi existimabāt.
Scutulum tenue & macz: & i quo tm̄ exilis pellicula
cernitur.
Squalidū incultū & sordidū: qd proxime similitudinē
habet squame piscium sic appellatum.
Squarrosi ab eadē squamaz similitudine dicti: quoq;
cutis exurgit ob assiduā illuuiē. Lucilius. Varronū
ac nāpicū squarrosa: incondita rostra.
Schenicule appellant meretrices ppter usum unguē/
ti scheni: quod est pessimi generis.
Scorta appellant meretrices: q̄ ut pellicule subigant
omnia nāq; ex pellib; facta scorta appellant.
Scorte idē pelles te stiū arietinoz ab eis dē pellib; dēte
Scandulaca genus herbe frugibus inimica: qd eis ue/
lut herbe implicando necat.
Scantefula locus ubi argentum effodit in macedonia
dictus a fodiēdo. Nāq; grece fodere dicit
Lucretius quales expirat scantefula subter odores.
Spara: minimi generis iacula a spargēdo dicta. luci/
liq. tū sparatū murices portāt: tragula porro.
Spira dicitur & basis columnę unius thori aut duorū
& genus operis pistorii & funis nautic; in orbem
conuolutus ab eadem omnes similitudine. Ennius
uero hominum similitudinē spirā uocauit.
Specto sine prepositione posuit Pacuius.

Sarta tecta

Specile caro quedā p̄pi cogdā habit9 ifra ūbilitū suis.
Spirilum barba capre appellatur.
Spintyrnix genus auis turpis figure.
Sarre nugatorie ac despiciende mulieres.
Scrutillus uenter suillus condito farre expletus.
Spinter armille gen9: quo mulieres utebant brachio
summo sinistro.
Scrupi dn̄i aspera saxa & distantia a tractu: un̄ scrupulofam rē dicimus: que aliqd in se h̄t asperi.
Sorāteū pelliceū ī quo sagitte recōdūt applatū ab
eadē cā: qua scortū enim grece pellis d̄r
unde & scutice & scuta: qa non sine pellibus sunt.
Scelerat9 cāp9 appellat̄ p̄xime portā collinā in quo
uirgēs uescales: que īce flū fecer̄t uiue d̄fosse sunt.
Scelerat9 uicus Rome appellat̄: qd̄ cū Tarquinus
superbus interficiendū curasset Seruium Tullum
regē soceꝝ suū corpus ei9 iacēs filia carpēto sup̄
uecta sit p̄perās in possessionē domus paterne.
Scelerata porta que & carmētalis d̄r uocata qd̄ p̄ eā
vi. & tricēti fabii cū clientib9 milib9 qnq; egressi
aduers9 ethruscos ad annē cremerā sunt īterfecti.
Schedra genus nauigiū icōditū. i. trabib9 tātū inter
se nexis factū un̄ malla poemata schedra appellat̄.
Sexus natura uel habitus ex greco uocāt.
Simpludearia funera: quibus ludos adhibebant.
Sestertiū dicit̄ quarta pars denarii: quo tēpore is de
cussis ualebat dupondius & semis.
Subinā appellabāt illirici telū uenabuli sise. Ennius
illirici restant sicis sibiisq; fodentes.
Sex miliū & .cc. hominū p̄m9. c. Mari9 descripsit le
gionem cum antea quatuor milium fuisset: unde eē
uocabatur quadrata.

Sauce stuta

Fabioꝝ

Sibus callidus uel acutus.
Sed pro sine inueniunt̄ posuisse antiqui:
Sediculam sedile dixerunt a sedendo.
Sudiculum genus flagelli dictum quod uapulantes su
dare facit.
Sectarius uerueꝝ: qui gregem agnoꝝ precedēs ducit.
Secespitam alii securim. Alii Dolabram eneam. Alii
cultellum putant.
Sicilicum dictum qd̄ semuntiam secet.
Seccessiones narrationes.
Sicilices hastarum spicula lata. Enni9 incendit uelis
uulgo sicilibus sicilibus latis
Sectio pro secutio iuris.
Secunde res non a numero dicuntur: sed quia uelim9
sequantur.
Sincinia cantionem solitariam.
Sectores & qui secant dicuntur: & qui empta sua per
secuntur.
Simultas id est odium latens dicta ex contrario: quia
minime sint simul potest: & a simulative dicta existit
mari: quia simulata loquunt̄ adinuicem.
Sicionia genus calciamenti. Lucilius. Et pedibus leua
sicionia demit honesta.
Sementine ferie fuerant institute: quasi ex his fruges
grandescere possint.
Simpulum uas paruū non dissimile ciatbo: quo uinū
in sacrificiis libabatur. unde & mulieres reb9 diuis
dedite dicuntur. Simpulatrices.
Senaculum locus senatorium.
Sētinare satagere dictum a sentina nauis: quam quis:
ut aqua liberet euacuare contendit itaq; sentinare
subtiliter periculum euitare. Cecilius capit̄ silium

postq̄ sentinat satis.
Sentes spine. Affranus. q̄ senticosa uerba per tor
quet turba.
Scenas sabini cenas dicebant: que autem nunc pr̄dia
sunt. cenas habebāt: & p̄ cenis uespernas appellabāt
Segnitia dicitur quod sine nitendo utile aut honeste
Terentius. Enim uero daue nihil est loci sanguine:
neq; se cordie.
Signare significat modo scribere: modo anulo signa
imprimere: modo pecora signis notare.
Septimontium appellabant diem festum: qđ in septē
locis faciebant sacrificium palatio: Velia: Fagutali:
Subura: Cerimalio: Celio: Opio & Cespo.
Sciparium genus ueli minutum.
Siliquastra genus sedilium.
Silus appellatur nasus sursum uersus & repandō. undē
Galee quoq; a similitudine sile dicte sunt.
Serilla nauigia histrica que lino ac Sparto odensant
a coserendo & contexendo dicte.
Sultis. si uultis. Ennius.
Serius a sero Accius comparauit. Ait enī ne si forte
paulo quantum uenias serius.
Spondere ponebat̄ pro dicere: unde & respondere ad
huc manet usurpari. ceptum est impromissum.
Subditus dicitur iudex: qui loco mortui datur his: qui
cum habuerant iudicem in aliqua re uel lite.
Scaptia tribus a nomine urbis scaptie appellatur que
est in campania.
Sabatina a latu sabate dicte tribus.
Sabini a cultu deorum dicte. Seuini.
Silere tacere significat uicto uerbo ab. s. littera: que ē
nota silentii.

Sanqualis porta appellat̄ proxima edib; antii regis.
Stiricidium quasi stillicidium cū stille cōcrete frigore
cadunt. stiria enim principalis est stilla diminutiū
Seruorum dies festus erat idibus augusti: quia eo die
Tullus rex filius ancille natus est.
Sacramentum dicitur quod iusiurandum sacratione
interposita geritur.
Sireps dicitur quasi similiter res ipsa habetur. hoc in
libris Catonis.
Spaciatorum pro erratorum Cato posuit.
Stata dicebantur sacrificia: que ceteris diebus fiebant
Cato sacra stata solemnia sancta seruasti.
Solennia sacra dicuntur: que certis temporibus fiūt.
Serra preliari dicitur cum assidue accedit̄ recediturq;
neq; ullo tempore consistitur.
Sacramentum es significat: qđ pene noīe penditur.
Schole dicte sunt ex greco a uacatione:
quod ceteris rebus omissis uacare liberalibus studiis
pueri debent.
Silatum antiqui pro eo: qđ nunc ientaculum dicim;.
appellabant: quia Ieiuniū sibi cōditum ante meridi
em obsorbebant.
Sarcolum est genus rastro rustici.
Salebre orationes dicuntur inscribendo aspe.
Struppi uocabantur in puluinaribus fasciculi de uer
benis facti: qui pro deoꝝ capitibus ponebatur.
Sacespita cultrum ferreum ob longum manubrio ex
Eburneo rotundo solido iuncto ad capulū argēteo
auroq; fixo clauis eneis ere cyprio: quo flamines fla
miniceq; uirgines pontificesq; ad sacrificia utebant̄
dicte autem est secespita a secando.
Secium libum est: qđ secepista secabatur.

pilo
Suffimenta dicebant: que faciebant ex faba milioq;
molito mulso sparso ea diis eo tempore dabant: quo
une calcate pilo premebantur.
Serpsit antiqui pro serpsit usi sunt: unde serpul e dē:
quas nunc serpentes dicimus.
Subfibulum uestimentum album pretextum quadrā
gulū oblongū: qđ i capite uestales uirgines sacri
cantes habebant idq; fibula comprehendatur.
Sumanalia liba farinacta in modum rote ficta.
Sanates dicti sunt: qui supra infraq; Romam habit
uerunt quod nomen ideo est indictum: qui cum de
fecissent a Romanis breui post in amicitiam: quasi
sanata mente redierunt.
Sex ueste sacerdotes constitute erant: ut populo p sua
q; heberet parte ministram sacroꝝ q; ciuitas ro
mana in sex erat distributa partes. In primos secun
dos ac tertios. i. Tacientes: Ramnes: Luceres.
Sublucare arbores est ramos eaz; supputare & ueluti
subtus lucem mittere. Collucare aut succisis arbora
bus locum luce implere.
Spurcum uinū dicebant: cum aqua admixta: ut igne
tactum erat mustuinue anteq; deferuescat.
Sacrificium qđ fiebat roma in monte palantino palā
titar dicebatur.
Sistere fana cum dicerent significabatur lectisternia
certis infano locis componere.
Serpulla serpsit cum legitur apđ Messalā significat
serpens irrepsit.
Sulmo intelligitur consulo.
Stipatores. i. custodes cuiuscunq; corporis dicti sunt
a stipe quam accipiebant mercedis nomine.
Solicitare est solo citare id est ex suo loco mouere.

solum autem quin significet locum q; dubitet cum
exules quoq; dicant loco patrie sue pulsi.

Erentum locus in cāpo martio dicto: qđ eo
loco ara ditis patris in terra occultaretur.

Tauri appellabatur ludi in honorē deorum
inferoꝝ facti: instituti autē uidentē hac de cā
regnante superbo. Tarquino cum magna incidisset
pestilentia in mulieres grauidas: que fuerant facta
ex carne diu uēdita populo tauroꝝ ab hoc diis iferis
instituti & tauri uocati sunt.

Talassionem in nuptiis Varro ait signū lanificii esse
Talasionem uocabāt quasi solum: qui alio mō uocāt
calathus uas utiq; aptum lanificiis.

Tauras uaccas steriles dici existimant hac de causa:
quod non magis pariant q; tauri.

Todo genus auium paruaru. Plautus. Cum extortis
talis cum todinis crustulis.

Tubilustria dies appellabant: in quibus agmina tubas
lustrabant.

Tuditantes significat negotium: tudentes. i. agentes
lucretius nec tuditantia rem cessant extrinsec9 ullā

Tudites mallei a tundendo dicti: unde & cuidam cog
nomen Tuditano fuit: quod capud malleo sise huit.

Tullos alii dixerunt esse fillanos: alii riuos: alii uebe
mentes projectiones sanguinis arcuatim fluentis:
quales sunt tiberis in Aniene. Ennius. sanguinem
tepidi tullii efflantes uolabant.

To per cito: ut illud nelei to per fortune cōmittantur
hominibus.

Torrens & participium & nomen.

Toron toridum & aridum.

Turma equitum dicta: quasi term: q; a terdeni eqtes

ex tribub9 Tatiēsiū: Rāmū: Luceꝝ fiebat itaqꝫ p̄
mi singulaz decuriāz decuriones dicti: qđ ex eo sin
gulis Turmis sunt etiam nunc Tribuni
Toreri a toreō dictū pprie significat siccare atqꝫ are
facere. sed usurpatū ē iā p̄ eo: qđ sit ignoscer̄
Thib lacrima. hebam ē arboris cādida & subrufa. libā
mascule optima: quia alba pinguis & natura leuis &
cito igni incenditur quod greci hebanon uocāt.
Tyrrhem etrusci dci a tyrheno duce lidoꝝ. A qbus
gētis ppetua crudelitate etiā tyranni sunt dicti.
Toruitas a ferotia tauroꝝ: qđ si tauri acerbitas ē uocata
Turbellas apud Plautum turbas significat.
Tutulū dicebāt f laminicaz capitis ornamentū uitta
purpurea innexa crinibus: & in altitudinē extractū
Ennius. fictores algeos & tutulatos.
Tuor uideo. Tueor defendo.
Tusci uicus rome est dictus: qđ ibi habitauerūt tusci:
qui recedētes ab obsidione porsena remanserunt.
Tusci a tusco rege filio Herculis sunt dicti uel a sacri
ficando studiosē ex greco uelut. Tusculum dictum:
quod aditum difficilem habeat.
Tomicos greco noīe appellāt canabi inpolitū: & sp̄to
leniter torte restes: ex quibus funes fiunt. puliulli
quoqꝫ: quos h̄t: ne a resti ledant: tomicos uocant.
Tongere noscere ē. nam Prenestini tongionē dicunt
notionem. Ennius rhetorica tongent.
Testa loca augurio designata. Cicero. Aspera ait esse
& difficilia.
Tonsilla palus dolatus in acumē & cuspidē p̄forratus
qua nauis religande causa in littore figit. Actius.
Tacete & tonsillas littore date.
Tonsa remus: qđ quasi tondeat ferro. Ennius ponere

petunt exin referunt ad pectora tonsas.
Tymbreus apollo a campo tymbreo dict9: qui est in
agro Troiano.
Toles tumor fauiū: que per diminutionē dn̄r tōsille.
Taxat & taxatio a uerbo tango dicunt: unde & taxa
tores ascenicis dicunt: qui alterutꝫ maledictis tan
gunt. apud antiquos Tanxi nunc tetigi.
Tangit similiter dr: qđ attigit cōtingit facit opositū
Tablinum locus proximus atrio a tabulis appellatus.
Tagax furunculus a tangēdo dictus. Lucili9. Proscri
bere posse tagacem mutonis manum.
Taminia uua siluestris dicta: qđ tam mira sit qđ miniū
Talus penomen erat sabinorum.
Tanem eousqꝫ Affranus. Tanem arcula tua plena est
aranearum.
Talipedare est uacillare pedibus: & quasi talis isistere
Tammodo antiqui dicebant pro modo.
Talia folliculus cepe.
Tarmes genus uermiculi carnem corodens.
Temperon appellatū genus scribendi greci deorsum
uersus ut nunc destrorsum scribimus.
Tartarino horrendo & terribili.
Tam significationē habet positiuā cum subiungimus
quā: ut tam bonus chenilus qđ bonus homerus. Tā
& pro tamen usi sunt.
Tandem cum significat aliqñ. interdū tñ p̄ supuacuo
ut. Terenti9. Ita ne tandem uxorē duxit. Cicero. eē
duplicat tpalem significationē cum ait tandē aliqñ.
Toli aquaz sunt p̄iect9 q̄les sunt anienis precipitio.
Tamia dr cū labore uia sanguis icrura descēdit & tu
morē facit. Lucilius. Ingenue existat papule tamia
neboa nexit.

Tedulū fastidiosum: siue qđ ē omnibus tedium.
Tapula dicta ē lex quedam de conuiuīs.
Terinouem. Ennius. terminū dixit.
Tersum diē serenū. Teres rotundus in longitudine.
Tarmentum apud Plautum detrimentum.
Tēpestatē p tpe frequēter dixerūt tēpestā tēpestiua.
Tinia uasa uinaria.
Tensa uehiculum argenteum: quo exuuie deorū ludis
circensibus in circum ad puluinar uehebantur.
Temerare uiolare sacra & otamiare deū uidelicet a te
Temetū uinū: undē temulētō & temulētia. .meritate
Titinnire & titinabūt. Neui. dixit. p sonitu titinabūt.
Tētipelliū genō caliamti ferratū: quo pelles extēdūt
Tugillum cuculli uinculum ex serpo factum. Plautō
Tugillum mercaret id siuis dabo. .cecidisset.
Tiberis fluiū dictō a tiberino rege albanō: qđ ī eo
Tibicines in edificiis dicti existimāt a similitudine tibiaꝝ
canētū: qui ut cantātes sustineāt ita illi edifitia.
Tippula bestiole genus sex pedes habentis: sed tante
leuitatis: ut super aqua currēs nō desidat. Plautus
neq; tippule leuiū pondus quā est fides lenonia.
Testiculari ē iumētis maribꝝ feminas uel mares femi
nis aduouere. licet alii dicant testillari.
Tisafa illicita. rome tisafa curia: tisafa etiam lacꝝ iux
ta capuam.
Tituli milites appellāt tituli qđ p̄iam tuerēt: unde &
Titī prenomen ortum ē. Tiasitas sodalitas.
Titensis tribus a p̄noie. T. Tatii regis app̄ata uidet
Titia quoq; curia ab eodē rege dcā. Teniui. p tenui.
Tbraces gladiatores a similitudine paruāꝝ thratiaꝝ.
Triga ātīqui humū appellabāt: undē trigeꝝ adhuc d̄r
Titūciliū nulliꝝ significatiōis ē apud grecos. Plautō

non ego istud uerbum dempsi cum titunicilio.
Trabs proprie d̄r duo ligna compacta.
Tragus genus conche mali saporis.
Trabica nauis: qđ sit trabibus cōfixa. Pacuius. labit
trabica in alueos.
Trachali appellāt muri ac purpure superiores ptes: undē
arimiū. maritimi hoies cognomē extraxerūt trachali
Troia & regio p̄ami & lusiꝝ puerōꝝ equestris d̄r & lo
cō ī agro laurētī: quo p̄mū italie enea s cū suis ostetit
Triphax telū lōgitudinis triū cubitoꝝ qđ catapulta
mittit. Enni. aut p̄maceret paries p̄cussis triphaci.
Tributum expriato in publicum tribuitur.
Trochum genō Selle h̄etur apud Plautum.
Tritonia minerua a ripa tritonis flumis dicta: qđ ibi
primitus sit uisa.
Truo auis onocratalus. Ceciliꝝ irridēs magnitudinem
nasi. prob dii īmortales: unde prorepsit truo.
Trepiti uertit: unde trepido & trepidatio: quia turba
tione mens uertitur.
Triūphales corone sunt: que īpatori uictori auree p̄se
rūt que tēporibꝝ antiq; p̄p̄t paup̄tatē lauree fuerūt
Tēplum significat & edifitiū deo sacratum & tignū
qđ in edificio tranuersum ponitur.
Transstra & tabule nauium dicuntur & tigna: que pro
pariete in parietem porriguntur.
Tormentina tribus a campo tormenta dicta.
Tragula genus itāli dicta: qđ scuto infixa trahatur.
Temim deā putabāt eē: que p̄ciperet hoibus id petere
qđ fas eēt: eāq; id eē existimabant & fas est.
Termes ramus decerptō ex arbore: nec foliis repletur
nec minus glaber.
Tenus significat finem: cum dicimus hactenus.

Trulam quā dicitur uide in libro bastrione

Trossuli equites dicti: quod oppidum tuscorum Trossulum sine opa peditum ceperunt equites.

Taciturnus: quod facile tacit. taciturnus est argutus quia potest taceri.

Tenite dicebant esse sortium deo deo: quod tenendi habent potestatem

Termino sacrificabant: quod in eius tutela fines agrorum esse putabant. denique Numa Pompilius statuit eum: quod terminum exarasset & ipsum & boues sacros esse. tamen quo loco colebatur super eum foramen patebat in tecto: quod nefas esse putarent terminum intra tectum consistere.

Icinia uicinorum est conuersatio.

Vesperna apud Plautum cena intelligitur.

Vesticeps puer quod iam uestitus est pubertatis et contra uestis: quod nec dum pubertatis uestitus est

Veia apud oscos dicebatur plaustrum: unde ueiari stipites inplaustro & uectura ueiatura.

Urbanas tribus appellabant: in qua urbs est dispartita. & a Seruio Tullio rege. i. Suburana. palatia. ex qua linia collia

Vestis generatur dicitur: ut stragula: ut pallium: tunica: penula

Vescus uestidiosus. uel. n. p. ro pulillo utebantur. Lucilius

Vescum dixit edacem: cum ait nec mare: que impendent Vescio sale saxa peresa. unde Vescor pascor.

Vespe minutum uolatile.

Vespago uesp stella. plautus. Nec uespago nec uirgiliae occidunt. Vespilones domini esse qui funerandis corporibus officium gerunt: non a minutis illis uolucris: sed quia uespertino tempore eos effert: qui funebri pompa duci propter inopiam nequeunt.

Vespices fruteta densa dicta a similitudine uestis.

Velati appellati uestiti & inermes: quod exercitum sequebantur qui in mortuorum militum loco substituebant ipsi sunt & ferentarii: qui fundis ac lapidibus pugnabant:

que tela ferunt: non tenent. Cato eos ferentarios dixit: quod tela ac potiones militibus pugnantibus ministrabant. Velitatio dicta est ultro atroxque probo obiectatio ab exemplo uelitaris pugne. Plautus. Nescio quid uelitati estis inter uos.

Veternosus dicitur: qui graui premio somno. Cato. Veternosum hydropicum intelligi uoluit: cum ait. Veternosus quam plurimum bibit tam maxime sitit.

Veteratores calidi dicti a multarum rerum gerendoque uetustate Canius mulieri non astute persuasit.

Veterina bestiam iumentum Cato appellauit a uehendo

Opilio ueternam dici uoluit quasi uentriam uelut uterina: quod ad uentrem onus religatum gerat.

Vitulans letans gaudio ut partu. Ennius. huius corona uitulans uictoria.

Viduertas calamitas dicta: quod uidetur bonis.

Vitilago in corpore hominis macula alba: quam greci uocant: a quo nos album: siue a uitio dicta etiam si non ledit siue a uitio propter eius membrane cadorem qua nascitur in uolutis. Lucilius. hoc odiosa mihi uitilago est: unde dolet inquit.

Vel coniunctio quidem est disiunctiua scilicet earum rerum que natura disiuncta: in quibus aut diuisione rectius utimur: aut dies: aut nox: sed earum que non sunt contrarie cum legantur nihil intra est: ut Ennius. uel dictator: uel equorum: uel equum quod magis est: uel consul.

Vibices plage uerberum in corpore humano dicitur: quod uisum vibrasse pilis in naribus hominum dicitur: quod his euulsis caput uibratur.

Vibrissare est uocem in cantando crispare. Titinius. si erit tibi cantandum facito ut ex uibrissis.

Viget dictum est a uigendo. sed in agendis hostilibus rebus

uerum his: qui concitato animo ad bonum tendunt.
Viatores appellantur: qui magistratibus parebant eo quod
plerumque ex agris homines euocabant a magistratibus &
frequens eorum ab agris ad urbem uia.
Vereticulas cum dixit Lucilius. Articulos intelligi uoluit
Vole uestigium mediis pedibus concuam. sed palma ma-
nus uola dicitur. unde Inuolare. id est furari
Volones dicti sunt milites: qui post canensem plagam
usque ad octomila cum essent serui uoluntarie se ad
militiam obtulerunt.
Versuti dicuntur: quorum mentes crebro ad malitiam uertunt
Verne appellantur ex ancillis ciuium romanorum. uere nati
quod tempus anni maxime naturalis feture est.
Vergile stelle dicte: quod earum ortus uer finem facit.
Vaga que in mare stant Virgilius breuia appellat.
Veritanus ager dicitur: qui uiuenti populo distribuitur.
Verruncet uertat. Pacuius. dimouerit meliora atque
amicitiam auerruncassent tuam. id est uertissent.
Vastum pro magnam ponit tamen & pro iam. Actius hanc
urbem ferro uastam faciet: ut uastitas & uastitudo
Vegrande significat malegrande: & Vecors: uesanus:
Malicordis: Malefanus. Alii paruam siue minutam
intelligit: ut uegrande.
Vecors est turbatus & malicordis.
Vacerra stipitem: ad quem equos solent religare. Alii di-
cunt maledictum hoc nomine significari magne a-
cerbitatis: ut sit Vecors & Vesanus.
Vagorem pro uagitu. Ennius posuit.
Valuuli folliculi fabae.
Valgos Aurelius intelligi uoluit: quod diuersas suras habent
sicut e contrario Varii dicitur incurua crura habentes.
Viere alligare: unde uimina & uasa uimineae.

Vastus Vanus & Valgos
M. Varro.

Vermina dicuntur dolores corporis cum quodam minuto
motu quasi a uermibus scindantur.
Veruta pila dicuntur: quod uelut uenia habent prefixa.
Vngulum oscorum lingua significat anulum.
Vinalia diem festum habebant: quo die Ioui nouum ui-
num libabant.
Venerari uerbum compositum ex uenia & orando.
Ventabant dicebant antiqui unde prepositio adiecta fit.
Viminalis porta & collis appellabatur: quod ibi uimi-
num fuisse silua uidetur.
Viatus & uiuidus a ui magna dicuntur.
Vmbre uocabantur naturalibus case fronde per tabernaculis.
Vallescit perierit a uallo militari: quod fit circa castra:
quod cum eo eiciuntur: pro perditis habentur.
Vexillum diminutiuum est a uelo.
Vinulus dicitur molliter se gerens: & minime quid uiri-
liter faciens.
Vietus languidus sine ui & naturalibus prout uiribus.
Vngustus fustus uncus.
Vadem sponsorem significat datum in re capitali.
Vecticularia uita dicitur eorum: qui uectibus parietes pro-
diunt alienos furandi gratia. Cato. Vecticulariam uitam
uiuere repente largitur hinc repente nihil.
Viritim dicitur dari: quod datur per singulos uiros. Cato
preda que capta est uiritim diuisa.
Vxorium pependisse dicitur: qui quod uxorem non habuit
res populo dedit.
Vis Cato pro ultra posuit.
Volturnalia uolturino deo sua sacra faciebant.
Vesculi male curati & graciles homines. Ve. n. syllaba
rei praeponerent. Unde uicouem & uegrandem
fabam minutam dicebant.

Vaticanus collis appellatus est: quod eo potitus est populus
romanus responso expulsis etruscis.

Viuidissimus superlatiuus a uiuido.

Vngulatio unguis magnos atque asperos Cato ap-
pellauit.

Verberitare idem Cato frequentatiue ab eo quod est
uerbero dixit.

Vopte pro uospsi Cato posuit.

Versacrum uouendi mos fuit italis. magnis. n. peculis
adducti uouebant quecumque proxiore uere nata essent. apud
se animalia immolaturos: sed cum crudele uideret pueros
ac puellas interficere perductos in adultam etatem
uelabant: atque ita extra fines suos exigebant.

Versuram facere mutuam pecuniam sumere ex eo dictum
est: quod initio: qui mutuabantur ab aliis non ut domum
ferrent: sed ut aliis soluerent: uelut uerteret creditorem

Ve uobis dicebatur ab antiquis & uiuobis.

Vintiam dicebant continentem.

Vernifera: messalia auguria dicebantur.

Finis Pompei Festi que
Pomponius correxit:
Vale qui legeris. .H.G.

(73)

logni oste. fascimen

